

Onsdagen den 14 februari

Kl. 09.00–14.59

Välkomsthälsning

Anf. 1 TALMANNEN:

Innan vi inleder debatten vill jag välkomna representanterna för den diplomatiska kåren till den utrikespolitiska debatten.

§ 1 Utrikespolitisk debatt

Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman, ärade ledamöter, representanter för den diplomatiska kåren, kära åhörare! I år är det 100 år sedan riksdagen beslutade om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor. Det är ett bra tillfälle att påminna om det som ger vår demokrati dess liv: de människor som bär upp den – svenska folket, politiker och tjänstemän, journalister, civilsamhället och vi här i kammaren.

Jag säger detta därför att olyckskorparna nu kraxar om att den stundande valrörelsen kommer att bli smutsig. Då vill jag svara: Det måste inte bli så. Det bestämmer vi ju själva. Vi här inne kan bestämma oss för att bedriva politiken med värdighet. Vi kan välja att debattera med respekt för varandra och för sanningen.

Demokratin är kärnan i Sveriges utrikespolitik. Dess uppgift är att skapa trygghet när omvärlden är orolig. Utrikespolitiken hanterar de förändringar som sker runt om oss: klimatet, som också hotar vår säkerhet, länderna som sluter sig inåt och människorna som flyr.

Vår uppgift kan sammanfattas på följande sätt: Det främsta målet med Sveriges utrikespolitik är att värna om vårt lands och vårt folks trygghet. Vi gör det gemensamt med andra genom en aktiv utrikespolitik där diplomati, dialog och samarbete är våra viktigaste verktyg. Vårt engagemang för frihandel, jämlikhet och jämställdhet och vårt omfattande bistånd är viktiga delar i denna politik.

Herr talman! Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvarssamarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga.

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och ökat samarbete på bred front i Norden och Östersjöområdet, inom FN

och OSSE, med Nato och genom en stark transatlantisk länk. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vi ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Vår säkerhet är beroende av att den europeiska säkerhetsordningen respekteras, och vi ska verka genom EU samt i OSSE och Europarådet för att upprätthålla den.

Herr talman! Sveriges trygghet börjar i vårt närområde. Vår region ska kunna stå emot påfrestningar och motverka försök att skapa splittring och instabilitet. Regeringen arbetar aktivt mot sådana hot, oavsett om de orsakas av terrorism, om de sker på cyber- och hybridområdet eller militärt.

Våra relationer till Estland, Lettland och Litauen är viktiga. I år uppmärksammar vi att det är 100 år sedan de utropade självständighet.

Under 2018 har Sverige ett särskilt ansvar för samarbetet mellan länderna runt Östersjön. Vi är ordförande i Nordiska ministerrådet, Barentsrådet och Östersjöstaternas råd och leder de nordiska och nordisk-baltiska utrikespolitiska samarbetena. Vi vill göra vår region tryggare och mer hållbar, till exempel genom ungdomsutbyten, innovation och digitalisering, klimatsmarta städer samt genom att motverka människohandel.

Ryssland deltar i flera av dessa format. Sverige och EU söker dialog och samarbete med Ryssland inom områden av ömsesidigt intresse – exempelvis klimat, handel och katastrofinsatser. Sådana kontakter bidrar också till vår säkerhet.

Men Ryssland bär ansvaret för konflikten i östra Ukraina, som nu har resulterat i över 10 000 dödsoffer. Vi fördömer den ryska aggressionen, inklusive den illegala annekteringen av Krim. Dessa flagranta brott mot folkrätten är det allvarligaste hotet mot den europeiska säkerhetsordningen sedan kalla krigets slut. EU:s sanktioner ska bibehållas så länge skälen till att de infördes består. Även den inrikespolitiska utvecklingen i Ryssland är negativ.

Herr talman! EU finns till för Europas medborgare. Om vi glömmer detta riskerar vi att tappa folkets förtroende. Därför måste sociala frågor, rättvisa jobb och god arbetsmiljö få större plats i EU-samarbetet. Det var även temat för EU-toppmötet i Göteborg i höstas.

EU-samarbetet ger oss fred, trygghet och tillväxt. Sverige är en aktiv medlem i EU, och vi är bekymrade över en växande intolerans och den minskande respekten för rättsstatens principer i vissa medlemsländer.

EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena. Vi arbetar för ett EU som är aktivt i världen, i fråga om utrikes- och säkerhetspolitik och med en politik för fri och rättvis handel. EU ska ha en ambitiös klimatpolitik och stå upp för ingångna klimatavtal. Det är också viktigt att EU får ett gemensamt asylsystem som är rättssäkert, humant och långsiktigt hållbart, där alla länder tar sitt ansvar.

Nu utvecklas EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik. Vi bidrar till samarbetet PESCO, som stärker den operativa förmågan och effektiviteten på försvarsområdet. Tillsammans med Finland och Tyskland leder vi utvecklingen av EU:s civila förmåga att förebygga och hantera konflikter.

Vi beklagar Storbritanniens beslut att lämna EU och önskar att det sker under ordnade former samt att EU och Storbritannien fortsatt ska ha en nära relation.

EU-perspektivet ska vara tydligt för länderna på västra Balkan, men det ställer krav på fortsatta reformer – ett arbete vi stöder. Vi står bakom länderna i östliga partnerskapet i deras ambitioner att närma sig EU och genomföra nödvändiga reformer.

Utvecklingen i Turkiet, inklusive återkommande konflikter med kurdiska grupper, är djupt oroande. Det gäller också attackerna i Afrin i norra Syrien. EU ska samarbeta med men också ställa krav på Turkiet. EU bör inte stänga dörren till medlemskap.

Herr talman! Globala utmaningar kräver globalt samarbete. Sverige försvarar en regelbaserad världsordning, och vi stöder FN:s generalsekretärens reformplaner när det gäller FN.

Sverige har suttit ett av två år i FN:s säkerhetsråd, och vi deltar i arbetet med att förhindra krig och konflikt. Vi gör skillnad. Just nu förhandlar vi om en resolution om eldupphör i Syrien för att fortsätta säkra humanitär hjälp till de miljontals behövande. Vi har en ledande roll i arbetet om barn i väpnad konflikt. Vi har väsentligt stärkt FN:s arbete med kvinnor, fred och säkerhet.

På svenskt initiativ har ett enat råd fördömt våldet mot rohingyer i Myanmar. Vi arbetar för att krisen ska få en lösning och för att de som är skyldiga till brott mot mänskligheten ska ställas inför rätta.

En brännande fråga på rådets dagordning är Nordkoreas kärnvapenambitioner. Landets kärnvapen- och missilprogram är ett allvarligt hot mot global fred och säkerhet. Vi driver på för en fredlig lösning och för att sanktionerna mot landet ska genomföras.

Herr talman! Den så kallade domedagsklockan, som visar risken för en global katastrof såsom kärnvapenkrig, ställdes nyligen fram till två minuter före midnatt. I dag moderniserar nästan alla kärnvapenstater sina innehav. Orosmoln hänger över det viktiga kärntekniska avtalet med Iran.

Den här regeringen arbetar med nedrustning och icke-spridning av kärnvapen genom att överbygga motsättningarna inom icke-spridningsfördraget, NPT, och stärka dess nedrustningsdimension. Vi kommer också att gå fram med åtgärder för riskreducering och ökad transparens.

Kärnvapenmakterna, i synnerhet USA och Ryssland, har ett särskilt ansvar. Det är allvarligt att användandet av taktiska kärnvapen diskuteras som en möjlighet. Vi uppmanar dem båda att i stället förhandla om nya nedskärningar av kärnvapenarsenalerna och efterleva avtal om stopp för markbaserade medeldistansrobotar.

Ett nytt initiativ i nedrustningsarbetet är FN-konventionen om ett kärnvapenförbud. En utredning kommer att se på konsekvenserna av ett eventuellt svenskt tillträde.

Herr talman! Hösten präglades av en enastående rörelse. Den sammanfattas i två ord: me too. Över hela världen är kvinnor förbisedda vad gäller resurser, representation och rättigheter. Det är den enkla anledningen till att vi driver en feministisk utrikespolitik med full kraft över hela världen.

I Saudiarabien och Iran utbildar vi kvinnor så att de får större makt över sin ekonomi. I Rwanda har vi skapat en samhällsdebatt om paparollen. Medlemmar i vårt kvinnliga medlingsnätverk arbetar med Syrien, Afghanistan, Colombia och Ukraina.

Sverige är en av de största givarna till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, genom preventivmedel, mödrahälsovård och säker abort. Vi arbetar mot kvinnlig könsstympning.

Det är några exempel på vår feministiska utrikespolitik. Och vi ser nu hur länder tar efter. Nu bygger vi fler allianser, stärker fler kvinnorrättsaktörer och gör livet bättre för fler människor.

Det finns fyra gånger fler artiklar om män än om kvinnor på Wikipedia. På internationella kvinnodagen kommer UD tillsammans med ett femtiotal ambassader att ordna skrivartugor för att öka antalet artiklar om kvinnor.

I april anordnar regeringen, i samarbete med Svenska institutet och i dialog med riksdagen, Stockholm Forum on Gender Equality. Det är en stor internationell jämställdhetskonferens, dit gräsrotter och högnivådeltagare från hela världen är bjudna. Målet är att sprida resultat, lära av varandra och inspirera politiska ledare.

Herr talman! Demokratien, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer motarbetas i världen. Det betyder att människor får mindre inflytande över sina samhällen och mindre utrymme att forma sina liv. Tryggheten i världen minskar.

Denna bild bekräftas av de 135 landrapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer som UD presenterade förra året. Rapporterna är en grund för vår dialog med de berörda länderna. Vi har också tillsatt en MR-ambassadör och lagt fram en skrivelse till riksdagen om samma frågor.

Sverige står upp mot alla former av rasism och hat. I vårt arbete världen över stöder vi MR-försvare, hbtq-aktivister, journalister och andra som är utsatta. Vi accepterar aldrig attacker på grund av etnicitet eller religion.

Fackliga rättigheter är en demokratifråga. Statsministern har lanserat Global Deal för att främja goda relationer på arbetsmarknaden. I dag är över 75 aktörer anslutna, inklusive 18 länder. Under året etablerar vi en långsiktig struktur för det arbetet.

Herr talman! Sverige har bilaterala relationer med nästan alla världens länder. Genom dialog, både med nära vänner och med dem vars värderingar vi inte delar, gör vi Sverige tryggare.

Relationen med USA är av stor vikt för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik och för vår tillväxt. Därför ska vi fortsätta att utveckla den, baserat på gemensamma intressen och värderingar.

Latinamerika gör framsteg. Vi vill fortsätta att stärka våra relationer med regionens länder, och därför presenterar vi nu en handlingsplan för samarbete med Latinamerika.

Medan fredsprocesserna i Colombia har väckt hopp är situationen i Venezuela mycket illavarslande.

Utvecklingen i Asien öppnar nya möjligheter. Vi ökar det politiska och ekonomiska utbytet med Indien och Japan. Vi är starkt pådrivande i EU:s handelsagenda med Asien och Oceanien.

Vår relation med Kina är omfattande. Landets roll i världen växer, och med det följer ett ökat ansvar, inklusive skydd för de mänskliga rättigheterna.

Vi fortsätter vårt långsiktiga åtagande i det hårt prövade Afghanistan. Genom vårt stöd stärker vi stats- och fredsbyggande och kvinnors deltagande.

Listan över konflikter i Mellanöstern är lång. Lidandet de har orsakat kan inte mätas.

Vi stöder en inkluderande process i Syrien för en politisk lösning där också kvinnorna deltar i förhandlingarna och beslutsfattandet. Vi är en av de största humanitära givarna i Syrienkrisen.

Sverige verkar för försoning och stabilisering i Irak efter att Daish besegrats. Det gäller också relationen mellan Bagdad och den självstyrande kurdiska regionen. Vi bidrar med militär utbildning, säkerhetssektorreform och bistånd.

Vi är aktiva i FN:s säkerhetsråd för att hitta en långsiktig politisk lösning i Jemen och lindra den akuta humanitära krisen.

De ökande spänningarna mellan Saudiarabien och Iran bidrar till växande instabilitet i Mellanöstern. Det behövs en politisk dialog dem emellan.

Regeringen verkar för en tvåstatslösning baserad på folkrätten i Israel–Palestina-konflikten. Sverige ser då, liksom övriga EU, Jerusalem som framtida huvudstad för två stater. Vi har ett långvarigt vänskapligt engagemang i Palestina. Vi bidrar till dess demokratiska statsbyggande och med stöd till flyktingar genom Unrwa. Vi är en vän till Israel och står upp för dess legitima säkerhetsbehov.

Utvecklingen i Afrika är mångskiftande. Några länder har stark tillväxt. Afrikanska unionen stärks, och det regionala samarbetet ökar. Samtidigt fortsätter krig och humanitära kriser att tvinga människor på flykt.

Konflikter och klimatförändringar förvärrar säkerhetssituationen i Sahelområdet. Instabiliteten är en grogrund för radikalisering. Vi tror på samarbete och deltar i FN:s och EU:s insatser i Mali, stöder uppbyggnaden av Sahelländernas egen säkerhetsstyrka och ökar biståndet till regionen.

Vi ser positiva tendenser i Somalia samtidigt som Afrikas horn också lider av utdragna konflikter och spänningar. Vi ökar biståndet och är aktiva för att förebygga konflikter och stärka utsatta grupper.

Maktskiftet i Zimbabwe är en historisk möjlighet. Den nya regeringen måste nu infria sina löften om politiska och ekonomiska reformer.

I Demokratiska republiken Kongo råder en akut politisk och humanitär kris. Vi verkar för ett fredligt och demokratiskt maktskifte och lyfter särskilt vikten av kvinnors deltagande. Förra året mördades FN-experterna Zaida Catalán och Michael Sharp på uppdrag i DR Kongo. Vi arbetar outtröttligt för att morderna ska utredas och för att de ansvariga ska ställas inför rätta.

Herr talman! När vi verkar för hållbar utveckling och fattigdomsminskning sprider vi trygghet i världen. Därför ska Sverige vara ledande i genomförandet av Agenda 2030.

Vi är ett av få länder som ger 1 procent av vår bruttonationalinkomst till bistånd, och vi arbetar för att fler länder ska nå upp till FN:s mål om 0,7 procent av bni.

Skatteintäkter är grunden till att bygga ett fungerande samhälle. I maj arrangerar regeringen en internationell konferens om att förbättra utvecklingsländerns kapacitet att ta upp skatt.

Klimatet har blivit en av våra största säkerhetsutmaningar. Extrema väderförhållanden tvingar människor att fly, och brist på naturresurser ökar risken för konflikt och krig. Gapet mellan nuvarande åtaganden och nödvändiga utsläppsminskningar för Parisavtalet är alarmerande stort, enligt forskningen.

Sverige tar ansvar. Vi har världens mest ambitiösa klimatlag, och vi ger stora bidrag till utvecklingsländernas klimat-, miljö- och havsinsatser.

Herr talman! Sveriges utrikeshandel ger oss 1,4 miljoner jobb. Handeln bidrar till vårt folks trygghet. Ibland ifrågasätts fördelarna med frihandel och fri rörlighet, och protektionismen ökar. Vi går inte den vägen. Vi ska stå upp för frihandeln samtidigt som vi främjar social trygghet och en ambitiös miljöpolitik.

Genom exportstrategin stöder regeringen svenska företags möjligheter att exportera mer och nå ut till nya marknader. Vi vill ha fler goda utländska investeringar i Sverige. Regeringens avsikt är att Sverige ska delta vid världsutställningen i Dubai 2020.

Herr talman! Utrikesförvaltningens medarbetare arbetar oförtrutet och dygnet runt, bland annat med stöd till svenskar i nöd- och krissituationer utomlands. De flesta hjälps i tysthet. Vi hanterar flera mycket svåra ärenden, och vissa namn är välkända och diskuteras ofta här i kammaren. Vi agerar alltid med deras bästa för ögonen.

Under året kommer vi att inleda en konsulär satsning inom området familjekonflikter, med fokus på frågor om barn- och tvångsäktenskap.

En modern utrikesförvaltning bör avspegla det moderna Sverige. Vi ska ta ytterligare initiativ så att personer med olika bakgrund rekryteras till UD.

Herr talman! Ärade åhörare! Samma dag som andra världskriget bröt ut skrev Astrid Lindgren följande mening i sin dagbok: Jordan kunde vara en ljuvlig plats att leva på.

Är inte det, trots allt, vad alla människor önskar – att i trygghet få forma och leva sina liv? Låt oss inte nöja oss med mindre! Låt oss agera med mod och tålamod, och låt oss möta världens oro med en politik för trygghet och framtidstro – i Sverige och i världen!

(Applåder)

Anf. 3 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack, utrikesministern, för en intressant utrikesdeklaration! Jag vill börja med att understryka det som kanske är självklart men som jag ändå tycker behöver sägas, nämligen att vi i Sverige faktiskt är brett överens om väldigt mycket i utrikespolitiken. Det är bra. Det gynnar Sverige, och det gynnar vår röst i världen.

Här i debatten kommer vi annars mest att fokusera på det som skiljer oss åt, och det är också naturligt eftersom åhörarna har rätt att veta var skiljelinjerna mellan olika partier och regeringsalternativ finns.

En sådan skiljelinje gäller var fokus i utrikespolitiken ska ligga. För mig har det blivit allt tydligare att regeringens i särklass mest prioriterade område i utrikespolitiken är FN. Och FN är viktigt. Självfallet ska Sverige vara en konstruktiv röst och agera utifrån vår post i säkerhetsrådet.

Minst lika viktigt är dock att värna och vårda även andra samarbeten och relationer, särskilt sådana som har en mer direkt koppling till och bäring på svenska intressen, till exempel Östersjösamarbetet, EU och den transatlantiska länken. Vi hör att utrikesministern med ord, både här och i andra sammanhang, nämner dessa områden. Men det vi saknar är lite mer av konkret handling.

Vi står inför den största omstöpnings av EU på över ett decennium. När utrikesministern säger att EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena, vad betyder det egentligen? Hur vill regeringen att EU ska utvecklas post-brexite, och vad gör regeringen konkret för att åstadkomma det?

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Först och främst vill jag välkomna Jonas Jacobsson Gjörtlertill de här sammanhangen som ny utrikespolitisk talesperson för Moderaterna!

Det är riktigt att svensk utrikes- och säkerhetspolitik historiskt sett har präglats av en bred samsyn. Det tycker jag är en av de allra viktigaste tillgångarna för oss i Sverige. Visst har det funnits skillnader, och finns även i dag, men det finns också väldigt många beröringspunkter. Det är en styrka.

Jag tycker ändå att Moderaterna under de senaste åren blivit alltmer idélösa. Jag kan räkna upp i alla fall tio olika initiativ som vi har tagit i EU-kretsen. Vi har drivit på för den globala strategin. Det är vi som i hög grad har legat bakom detta, och där bygger vi på det som Carl Bildt gjorde en gång i tiden. Vi har även drivit, och ser till, att både frågorna om östliga partnerskapet och västra Balkan ligger högst upp på dagordningen. Det är vi som ser till att sanktionsbestämmelserna när det gäller Ryssland kan ligga kvar. Vi har nu tagit initiativ för försvars- och säkerhetssamarbetet genom Pesco.

Jag kan fortsätta hur länge som helst. Alla som rankar oss säger att vi är en pålitlig och viktig partner, men det utesluter ju inte att vi samarbetar i FN-sammanhang.

Jag undrar: Var går gränsen, Gjörtler? Var går gränsen för vad man ska och inte ska göra utifrån vad som är viktigt och inte viktigt för Sverige?

Gång på gång när det gäller allt det man mäter i Bryssel visar det sig att man uppskattar Sverige och tycker att vi är både aktiva och pålitliga. Men var är de moderata idéerna? Kan Gjörtler nämna en enda idé som ni har fört fram?

Anf. 5 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack, utrikesministern, för svaret! Jag kan ändå inte undgå intrycket att det här svaret kommer lite pliktskyldigast. När vi ställer frågor får vi den här typen av uppräknningar av några olika lösa initiativ som regeringen har tagit.

Jag tror säkert att det finns goda exempel på saker som regeringen gör. Det är ingen som hävdar att regeringen inte gör någonting alls, men det vi saknar är ett tydligt fokus, en tydlig agenda, en tydlig inriktning, särskilt när det gäller EU och utvecklingen när nu Storbritannien, som är en så viktig partner för oss, ska lämna. Orden räcker tyvärr inte så långt när resultaten är så otillräckliga.

Tyvärr och kanske mer förvånande uteblir också resultaten inom en del områden där regeringen är mer engagerad, som FN. Då tänker jag på det behov av reformer som finns till exempel när det gäller byråkrati, ineffektivitet och korruption.

Vad avser regeringen att göra för att komma till rätta med det?

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Moderaterna pratar ofta om EU, om att prioritera i utrikespolitiken och om att inte alla frågor får plats. Då blir frågan till Moderaterna: Vad vill *ni* prioritera?

Jag gav exempel på frågor som vi – med stor framgång, vill jag påstå – har drivit under de här åren och där vi uppskattas både i EU-kretsen och i FN. I dag är biträdande generalsekreteraren i FN, Amina Mohammed, här i Sverige för att presentera just reformplanerna för FN. Dit hör precis dessa frågor. Vi har varit mycket aktiva i att stötta henne, och vi har sekonderat folk till det här arbetet för att se till att vi också reformerar FN.

Vi har fortsatt att vara FN:s bästa vän i EU och EU:s bästa vän i FN, och nu undrar jag: Var är era idéer? Vad är det ni vill prioritera?

Anf. 7 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Utrikesministern talade i sitt anförande om Palestina och om konflikten med Israel. Hon nämnde att hon var positivt inställd till en tvåstatslösning och att Sverige är en vän av Israel och står upp för dess säkerhetsbehov.

Trots detta vet vi att det finns omfattande problem med den palestinska myndigheten. Man har betalat ut löner till terrorister, och man har sanktionerat spridningen av antisemitism.

Med tanke på att Amnesty International den 23 augusti 2017 kom med en rapport som tydligt bekräftar den här bilden är det en aning märkligt hur den svenska regeringen fortsatt kan erbjuda bistånd till denna myndighet.

Min fråga till utrikesministern är därför: Hur kan regeringen motivera en sådan kravlös utbetalning av bistånd?

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Nu reder vi ut det här en gång för alla, för det här är också en fråga som har besvarats flera gånger i den här kammaren.

Svaret är detsamma i dag som tidigare: Svenskt bistånd går inte till terrorister! Sveriges stöd till den palestinska myndigheten kanaliseras via EU, och EU-kommissionen säkerställer att inga pengar går till personer eller organisationer som står på EU:s lista över terroristorganisationer eller personer som i Israel har dömts för terroristbrott.

EU:s kontrollmekanism fungerar väl, och skulle vi upptäcka att något sådant sker stoppar vi förstås det stödet. Även i genomförandet av biståndet ställer Sverige krav på god kontroll och respekt för mänskliga rättigheter, kamp mot korruption, arbete för jämställdhet och fortsatt reformarbete. Det är så det går till.

Jag har nyligen besökt Palestina. Då träffade jag också palestinska företrädare, och i alla våra kontakter med dem understryker vi hur viktigt det är att man håller efter. Vi ser också till att utbilda människor så att de blir duktiga på att sköta också administration.

Svenskt bistånd går inte till terrorister. Så är det bara!

(Applåder)

Anf. 9 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det står klart och tydligt i Amnesty Internationals rapport att det sker attacker, sanktionerade av den palestinska myndigheten, som riktas mot journalister och aktivister. Vi vet sedan tidigare att den palestinska myndigheten har betalat ut löner till terrorister, i många fall baserat på hur länge de har suttit fängslade. Vi vet även att det i dag finns en omfattande antisemitism i skolor som drivs av den palestinska myndigheten.

Det här är fakta och ingenting som utrikesministern kan frånga. Är det så att utrikesministern behöver rapporten kan hon få ett exemplar, för med tanke på att man över huvud taget inte har kommenterat denna rapport är det uppenbart att man kanske bör titta vidare på den.

(Applåder)

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tar gärna emot Markus Wiechels rapport, och jag är beredd att läsa vad som helst.

Det vi ska göra är att kontrollera att de pengar som Sverige betalar ut i bistånd absolut inte går till terrorister eller till organisationer som ägnar sig åt sådant som är illegalt eller som har med terrorism att göra. Vi ska i alla våra kontakter ta upp det som rapporten egentligen handlar om, nämligen andra mycket viktiga frågor.

Dessa frågor kommer även i fortsättningen att vara en del av vår dialog med den palestinska myndigheten, med palestinierna och i Mellanöstern. Det arbetet kommer vi att fortsätta.

Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Som det redan tidigare har sagts finns många likheter i svensk utrikespolitik över de politiska gränserna. Jag kan instämma i flera punkter som utrikesministern har lyft upp, bland annat att Sveriges trygghet börjar i vårt närområde. Där är vi helt överens.

Men en fråga som utrikesministern fortfarande behöver besvara är naturligtvis varför vi bara förväntar oss stöd av EU eller nordiska grannar om det värsta skulle inträffa. Varför hoppas vi när det är möjligt att få garantier? Varför vill inte utrikesministern och regeringen försäkra svenska folket att om det värsta händer, om Sverige utsätts för hot, om Sverige skulle utsättas för ett militärt angrepp, då finns det garantier för att vi får stöd?

Jag har också en fråga om östliga partnerskapet. Regeringen står upp för det initiativ som togs under Alliansens regeringstid för att ge möjligheter för länder i östliga partnerskapet att komma närmare EU och att få ett medlemskapsperspektiv.

När jag hörde utrikesministerns deklaration framgick det att EU-perspektivet ska vara tydligt för västra Balkan och att östliga partnerskapet ska närma sig EU. Men för mig låter det otydligt, herr talman. Jag skulle vilja höra om medlemskapsperspektivet är borta från regeringens hållning om östliga partnerskapet.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack, Kerstin Lundgren – och i rätt färg på alla hjärtans dag!

Jag börjar med den enkla frågan om östliga partnerskapet. Det är självklart att vi menar att det ska finnas ett medlemskapsperspektiv. Om det har varit otydligt i utrikesdeklarationen är jag glad att få säga att vi absolut menar det.

Men länderna är mycket olika långt framme i sina reformansträngningar på vägen mot ett EU-närmande och medlemskap. Perspektivet ska dock finnas där som en möjlighet. Det är absolut Sveriges hållning.

Frågan är mycket omdiskuterad i EU-kretsen, och vi har olika synpunkter på detta. Vi kämpar för att östliga partnerskapet ska ligga högt på dagordningen. EU ska prata om frågan vid nästa Gymnichmöte, och vi fortsätter att arbeta aktivt med dessa länder. Jag har besökt dem, och vi ser till att hålla kontakten med dem. Jag har ofta utrikesministrarna här och pratar med dem. Där är vi överens.

Jag håller med om Kerstin Lundgrens första fråga, och jag förstår att den rör Nato. Det enda som jag tycker är tråkigt är att sedan Centern bytte position och bestämde sig för att förespråka Natomedlemskap blev det tyst i en viktig fråga för vår tid, nämligen kärnvapenfrågan. Då tystnade Centerpartiet, som annars verkligen har stått på barriaderna. Kanske kan ni komma tillbaka och ta ställning i frågan och samarbeta med oss.

Vi har tagit ned Sverige från åskådarläktaren i kärnvapenfrågan, och vi kommer att arbeta aktivt på alla de spår som jag nämnde i utrikesdeklarationen.

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! I fråga om östliga partnerskapet är utrikesdeklarationen otydlig. Det talas bara om medlemskap för Turkiet. I de andra delarna, västra Balkan och länderna i östliga partnerskapet, nämns inte medlemskap. Då pratas bara om perspektiv.

Frågan är viktig, inte minst med tanke på vad utrikesministern säger. Slutsummeringen av debatten under senaste mötet i östliga partnerskapet visar att besvikelsen är stor över att medlemskapsperspektivet är borta. Därför är det viktigt att den svenska rösten är tydlig. Här har ministern en del att göra. Utrikesdeklarationen är otydlig.

När det gällde min första fråga hörde jag inget svar. Jag hörde en diskussion om kärnvapen, och den återkommer vi gärna till, men jag hörde inte varför ministern inte vill ha garantier för stöd utan bara förväntar sig – hoppas. Vad är det som hindrar oss från att be om garantier?

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det enkla svaret är att ett Natomedlemskap inte skulle göra Sverige säkrare. Sverige skulle bli mer utsatt. Därför tjänar den militära alliansfriheten oss väl även i fortsättningen. Tillsammans med Finland har Sverige denna position, och vi kommer att stå fast vid den. Nu är inte tid att ändra vår säkerhetspolitiska doktrin eller fatta beslut av ett sådant slag.

Dessutom kan vi fråga oss hur det står till i Nato för närvarande. Vi vet vem som är commander in chief i det land som verkligen bestämmer i Nato, och vi ser hur Turkiet uppför sig. Hur det är med garantierna kanske man också får diskutera i Natokretsen.

(Applåder)

Anf. 15 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Herr talman! Detta är den fjärde utrikespolitiska debatten sedan regeringskiftet 2014, och många bra initiativ har tagits sedan dess. Det gäller framför allt vad som har gjorts inom ramen för den feministiska utrikespolitiken. När USA:s president Trump lägger fram sin gag rule svarar Sida med att stärka SRHR i sitt arbete. När Sverige skickar trupper till FN-ledda insatser arbetar dessa aktivt för att utöka kvinnors inflytande och deltagande. Men tyvärr tycker vi inte att det är tillräckligt.

Vi i Vänsterpartiet har tidigare lyft fram att Sverige inte agerat tillräckligt hårt mot utvecklingen i Turkiet. Vi har krävt att Sverige och EU markerar mot Erdoğan när han lägger ned medierna, avskedar tiotusentals ofientligt anställda och fängslar oppositionella. I stället har regeringen prioriterat resande och handel, och i stället bidrar Sverige med 700 miljoner till EU för att Turkiet ska hindra flyktingar från att ta sig till Europa. Vänsterpartiet har påtalat att detta innebär ett tyst medgivande av Erdoğan's linje, och nu ser vi resultatet.

I januari inledde Turkiet brutala attacker mot Afrin och andra delar av norra Syrien. Det är ett område som precis höll på att förbereda sig för fria val. Målet var att skapa ett område där alla minoriteter har rätt till sitt språk och sin kultur, där kvinnor har lika stor representation i parlamenten och precis samma rättigheter och skyldigheter som män.

Sverige och EU måste sluta att legitimera Erdoğan's agerande. Överenskommelsen om att stoppa flyktingar måste rivas upp, och vi måste våga ställa högre krav på att mänskliga rättigheter följs innan vi fortsätter att bedriva handel med Turkiet.

Med detta i åtanke skulle jag vilja fråga Margot Wallström följande: Vilka av de krav du beskriver i utrikesdeklarationen tycker du att EU ska ställa för att stoppa den tysta legitimeringen av Turkiets folkrättsvidriga agerande?

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack för lovorden för en feministisk utrikespolitik! Sverige kommer att fortsätta att flytta fram positionerna. Det är intressant att den nu har blivit standard och norm mot vilket man mäter hur vi uppför oss. Det gäller också en del andra länder. Det som händer är spännande och otroligt viktigt i dessa dagar.

Vi ser till att i både EU-kretsen och FN alltid ställa frågan om var kvinnorna är, om de finns vid bordet när beslut fattas, om de finns med i fredsbevarande missioner och så vidare.

Frågan om Turkiet är mycket viktig och aktuell. Vi följer utvecklingen i norra Syrien noggrant. Det finns nu en risk att konflikten ytterligare eskalerar. Det sker nästan dag för dag. En redan fruktansvärd humanitär situation i Syrien förvärras ytterligare. Förutsättningarna för att hitta en politisk lösning försämras också dag för dag.

Detta har vi framfört vid upprepade tillfällen till turkiska företrädare. Jag menar att i alla våra diskussioner i EU-kretsen måste vi föra fram krav på en demokratisk utveckling. Tusentals har fångslats: oppositionspolitiker och misshagliga journalister eller representanter från civilsamhällets organisationer. Det här måste man upphöra med, och man måste se till att i stället göra framsteg för demokrati och rättsstatens principer och respekt för mänskliga rättigheter. Det är de krav vi måste framföra till Turkiet.

Anf. 17 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Herr talman! Tack för svaret, Margot Wallström! Men vi menar att det inte är tillräckligt. Att bara se på med oro och säga saker men fortfarande bedriva handel och fortfarande ge pengar till att stoppa flyktingar leder ju till att det tysta medgivandet av Erdoğan's inslagna väg ändå fortsätter.

Norra Syrien är ett område där kvinnor har varit en viktig del i kampen mot IS, eller Daish, och inför de val som hade planerats har man uttryckligen velat stärka kvinnors parlamentariska ställning. Men, precis som Margot Wallström sa, för var dag som går med attacker från Turkiet försämras förutsättningarna för ett demokratiskt område där alla har samma rättigheter och skyldigheter.

Vi menar att för att vara trovärdig i att driva feministisk politik måste Sveriges regering agera kraftfullt och snabbt och inte bara vara orolig. Vi undrar hur regeringen tänker visa att feministisk utrikespolitik kan göra skillnad och stå upp för de kvinnor i norra Syrien som dessutom varit med och stoppat IS, eller Daish.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack för den frågan, för den är otroligt viktig! Vi vet ju hur många kurder vi har i Sverige som förstas följer utvecklingen i Afrin med skräck och ser hur dessa attacker påverkar, också humanitärt.

Vi måste försöka minska våldet. Vi måste se till att det blir humanitärt tillträde. Vi måste se till att man får full respekt för folkrätten, inklusive internationell humanitär rätt och skydd av civila. Jag menar att det är genom EU vi effektivast kan verka också gentemot Turkiet för att försöka vrida utvecklingen i rätt riktning.

Man ska också komma ihåg att Turkiet har tagit emot 3 miljoner flyktingar. Det måste man också beskriva när det handlar om utvecklingen i Turkiet. Men dialogen måste fortsätta om de här frågorna, och det vi gör med vårt stöd är att hjälpa till exempel civilsamhället, hjälpa journalister att fortsätta verka och hjälpa oppositionen och se till att vi är starka på de områdena.

Sedan vill vi få slut på konflikten i Syrien. Det är det allra viktigaste.

Anf. 19 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Utrikesministern! När Stefan Löfven läste upp sin regeringsförklaring den 3 oktober 2014 hamnade utrikespolitiken i hetluften. Ett av de första beslut som aviserades var att erkänna staten Palestina.

Vi liberaler var djupt kritiska till beslutet. Vi var ett av de första partierna i Västeuropa som tog ställning för en tvåstatslösning med ett Palestina sida vid sida med men aldrig på ruinerna av staten Israel. Det har alltid varit kärnan för oss i denna fråga – hur vi bäst kan främja målet, det vill säga två självständiga, demokratiska och trygga stater som lever bredvid varandra.

Jag är den första att medge att situationen länge har varit en politisk, mänsklig och humanitär tragedi. Ansvar för detta delas av den nuvarande högerregeringen i Israel, som inte alls tyglat bosättarrörelsen och som stundom genom åren använt övervåld i Gaza, men såklart också av terroristerna i Hamas, som urskillningslöst låtit raketer regna över civila i Israel och som inte ens erkänt landets rätt att existera.

Det här debatterar vi ganska ofta här i kammaren. Men det är något annat som vi diskuterar väldigt sällan, och det är det etablerade palestinska styrets ständiga ovilja och oförmåga att på allvar reformera sig och stå upp för mänskliga rättigheter på hemmaplan.

En av de mänskliga rättigheterna är rätten att i regelbundna val få avsätta sina ledare. Den senaste gången som palestinierna fick rösta var för tolv år sedan, den 26 januari 2006. Därför borde Sverige ha villkorat erkännandet med demokratiska krav.

Konflikten mellan Israel och Palestina löses inte av att regeringar utropar självständighet åt ena parten, som i Sverige, eller att amerikanska presidenter utan politisk tajmning aviserar ambassadflyttar. Det är diplomati som är nyckeln.

Vad är facit tre och ett halvt år senare, Margot Wallström? Var det ett klokt beslut att erkänna staten Palestina?

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det enkla svaret är ja. Det var det. Vi står för det beslutet.

Vi värdesätter förstås en god relation med Israel. Vi värdesätter en regelbunden dialog om olika frågor, och vi pratar om det väldigt ofta. Att vi har olika uppfattningar i nyckelfrågor gör dialogen ännu viktigare.

Erkännandet av Palestina var inte ett ställningstagande för den ena eller andra sidan i konflikten. Vi tillsammans med det internationella samfundet och EU- och FN- länderna tror på en tvåstatslösning som innebär just detta – att Israel och Palestina kan leva sida vid sida i fred och säkerhet. Vår analys är att det behövs två mindre ojämlika parter för att en tvåstatslösning ska vara möjlig.

Jag säger nu som då att det finns de som hävdar att det här beslutet kom för tidigt, men jag är rädd att det snarast kom för sent. Det går inte bra i Mellanöstern, som alla kan märka. Det gör inte det på grund av bosättningsarna, demoleringarna och allt det, som är problematiskt – och på grund av våldet på andra sidan, som förstås inte heller hjälper. Men erkännandet var ett bidrag till en region som behöver en bättre framtid därför att det har präglats av frusna förhandlingar, förstörelse och frustration.

Vi ville också ge vårt stöd till de moderata krafterna bland palestinierna, och det är en del av vår dialog nu. Det är det vi skjutsar på för – att

också palestinierna ska reformera och se till att till exempel ge ungdomar och kvinnor större plats i det politiska arbetet och i sin representation. Det här är alltså en del i de samtal som vi för ständigt och jämt. Vi försöker också hjälpa till för att åstadkomma detta med palestinierna.

Anf. 21 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Det går inte bra för freden i Mellanöstern, sa utrikesministern. Vi kan också konstatera att det inte går bra för demokratin i Palestina. Snart två decennier utan fria val – det säger allt, tycker jag.

Det som *inte* sägs i en utrikesdeklaration är också politik. Jag häpnar faktiskt när jag noterar att det är första gången på mycket länge som bakslagen för mänskliga fri- och rättigheter i Europa inte uttrycks tydligt och kritiseras i deklARATIONEN. Jag tycker att det är en ganska märklig politisk prioritering när friheten i Europa ökar, när det bara är 11 av EU:s 28 medlemsländer som anses vara fullfjädrade demokratier och när Polens nya rättssystem beskrivs av människorättsexperter som att det liknar Sovjetstatens.

Polska domare varnar just nu för att vi har de kanske sista månaderna av oberoende domstolar och oberoende domare i Polen. Vi ser det också i Ungern. Ordföranden för högsta domstolen i Polen, Małgorzata Gersdorf, säger: Jag är inte orolig. Jag är skräckslagen.

Är du också det, Margot Wallström?

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tror att man ska akta sig för att lägga ord i en annan människas mun på det sättet, men vi säger ju det i utrikesdeklarationen. Vi säger att vi bekymrar oss över att respekten för mänskliga rättigheter och försvaret av det som är våra grundläggande värderingar i EU nu ifrågasätts, till den grad att det är svårt för oss att uppträda enligt också i MR-rådet i Genève.

Därför är detta mycket oroande. Det är någonting som vi diskuterar återkommande när utrikesministrarna träffas och som vi också måste driva bilateralt för att se till att få ordning och reda. Men det här är förstås den riktigt stora utmaningen för hela Europa.

Till sist vill jag säga hur mycket jag har uppskattat att få debattera med dig, Birgitta, och hur viktig du har varit här i kammaren. Det är kanske sista tillfället i en utrikespolitisk debatt. Tack ska du ha, också för allt som du gjort för den feministiska rörelsen! Det är fantastiskt bra.

(Applåder)

Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Det är viktigt med bred samsyn i utrikespolitiken, men vi kristdemokrater har förgäves efterlyst en mer balanserad och mindre Israelfientlig politik från regeringens sida.

Problemet är att också i förra årets utrikespolitiska debatt bedyrades det från regeringens sida att handen är utsträckt till Israel. Men att ständigt sälla sig till den skara av FN-länder som i resolution efter resolution bara kritiserar Israel är inte att sträcka ut en hand; det är snarare att peka finger.

Det är som om regeringen lever kvar i tron att en lösning på den palestinsk-israeliska konflikten är nyckeln till fred i hela Mellanöstern. Så är

det naturligtvis inte. Sanningen är ju att nästan alla kriser i Mellanöstern saknar koppling till Israel.

Däremot har nästan alla kriser i Mellanöstern koppling till Iran. Det är den blodiga kampen mellan olika muslimska grupper och den iranska regimens maktambitioner och stöd till våld och terror som utgör de verkligt allvarliga hoten mot Mellanösterns stabilitet.

Så varför är det bara Israel som av Sverige placeras på de anklagades bänk? Varför väljer regeringen att vara så tyst gentemot regimen i Iran? Den iranska regimen bär ansvaret för att Assad sitter vid makten i Syrien. Det är en regim som göder och beväpnar Hamas och Hizbullah.

Herr talman! Det är inte förvånande att det iranska folket protesterar. Mullorna bryr sig mer om att upprätta arabiska vasallstater än att förse sitt folk med det mest grundläggande. Vad som däremot förvånar mig är att utrikesministern inte har kunnat visa ett starkare stöd för de människor som nu reser sig mot förtrycket: kvinnor som kastar av sig sina slöjor. Detta om något, herr talman, borde en regering som säger sig vara feministisk faktiskt också fokusera på.

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det är för det första helt enkelt inte sant att vi pekar finger åt Israel. Ihop med samtliga EU-länder och en majoritet av FN:s länder har vi ställt upp på resolutioner som är mycket tydliga: Vägen framåt är inte fortsatta bosättningar, demoleringar och den typ av utspel som USA gjorde om att erkänna Jerusalem som Israels huvudstad.

Detta är inte vägen mot en tvåstatslösning. Vi har lojalt ställt upp på tanken om en tvåstatslösning och fortsätter att hävda den. Vi är en vän till Israel, och vi har aldrig gjort annat än att sträcka ut handen till Israel. Detta är väldigt viktigt. Vi står inte på den ena eller den andra sidan. Vi måste stå på fredens och tvåstatslösningens sida och hitta en väg framåt.

Jag var den första utrikesminister som faktiskt uttalade sig om Iran och det som hände efter det folkliga upproret. Det är klart att frågan om skyddet av och respekten för mänskliga rättigheter är central i vår relation med Iran. Vi tar upp, påpekar och påverkar situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran, till exempel när det gäller rättsväsendet och nu förstås dödsstraffet. Detta är ständigt på vår dagordning i våra kontakter med Iran. Så ingen kan säga att jag har varit tyst när det gäller Iran. Jag var den första utrikesminister som gjorde uttalanden.

Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Tack, Margot Wallström, för svaret! Jag tycker att det är ett mycket märkligt sätt att visa Israel vänskap. När det gäller Iran kallar man till presskonferens och meddelar att man känner oro för det som händer. Nej, det är inte att vara tillräckligt tydlig mot regimen i Teheran.

Herr talman! För fjärde året i rad presenteras en utrikesdeklaration utan att religionsfrihet nämns. Jag förstår mig inte på det ointresset. Religiösa grupper förföljs världen över, och i januari presenterade organisationen Open Doors sin årliga rapport över de 50 länder där förföljelsen av kristna är som allra värst. Det är skrämmande läsning.

Vi kristdemokrater vill exempelvis inrätta en ambassadör för religionsfrihet, en frihet som är på stark tillbakagång. Hur summerar utrikesministern denna mandatperiods arbete med just religionsfrihetsfrågan? Jag summerar det som ett totalt ointresse.

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Vi tillsatte faktiskt ett särskilt sändebud för arbetet mot antisemitism och islamofobi och för religionsfrihet, för att skapa interreligiös dialog och se efter religiösa minoriteters rättigheter. Det arbetet inkluderar förstås också kristna.

Det har funnits en relevant kritik från Kristdemokraterna angående sändebudets titel; den tar vi till oss. Men vi har gjort massor med aktiviteter och har ständigt seminarier och möten även på UD för att se till att väcka dessa frågor. Vi har inte varit inaktiva utan precis tvärtom. Glädjande nog hjälper ni också till att väcka debatten här i kammaren, och vi har återkommande debatter om denna viktiga fråga: respekten för alla människors tro och religionsutövning. Detta är viktigt att fortsätta hävda.

(Applåder)

Anf. 27 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Det säkerhetspolitiska läget är mer osäkert än på mycket länge. Nordkoreas kärnvapenprogram och upprepade provokationer utgör ett verkligt hot mot den internationella freden och säkerheten. Kinas ambitioner sträcker sig allt längre, och en successivt starkt ekonomisk position märks genom en tydlig strävan efter ökat inflytande även inom andra områden. Mellanöstern har lagt ännu ett år av krig, förstörelse och ofattbara humanitära umbäranden för människor i Syrien, Irak och Jemen bakom sig. Ryssland fortsätter sin destruktiva politik av splittring och destabilisering, och i Ukraina skördar Kremles krig nya offer varje vecka. Och i klimatfrågan har vi en av vår tids verkligt stora globala ödesfrågor. Får vi inte bukt med den riskerar konsekvenserna i form av exempelvis fler naturkatastrofer och ökade flyktingströmmar att bli svåra.

Men det finns naturligtvis många ljusglimtar också. Fattigdomen minskar i världen. Daishs aggressiva försök till statsbildning i Irak och Syrien har till stora delar trängts tillbaka. I valen i Nederländerna, Frankrike och Tyskland har populismen hållits i schack. Vi må fortfarande ha svårt att vänja oss vid en amerikansk president som Trump, men mycket i USA är och fungerar fortfarande så som vi är vana vid. Och världsekonomin går för tillfället bra, vilket ger goda förutsättningar för så mycket annat.

Herr talman! I denna något motsägelsefulla och inte helt lättnavigerade värld börjar det nu här hemma bli dags att summera regeringen Löfvens och utrikesminister Wallströms snart fyra år som ansvariga för utrikes- och säkerhetspolitiken, och det är en brokig bild. Svensk utrikespolitik under Wallström är något av plakatpolitikens återtåg. Det är stora, och förvisso ofta viktiga, ord på plakaten som utrikesministern bär, men de måste ändå granskas mot de resultat som levereras.

Diplomati kommer alltid att vara en svår balansgång mellan att å ena sidan tydligt stå upp för egna positioner och å andra sidan agera så att inte möjligheterna till verklig påverkan undergrävs. För mycket betoning på det förstnämnda vittnar ofta om att fokus snarare ligger på att tillfredsställa

en opinion på hemmaplan, på bekostnad av reellt inflytande internationellt. Vi har under de gångna åren tyvärr sett åtskilliga sådana exempel.

Herr talman! Regeringens totala ovilja att föra en öppen och saklig debatt om ett Natomedlemskap, trots det förändrade säkerhetsläget i vår omvärld, är obegriplig. Men än allvarligare är att utrikesministern dessutom försöker stänga dörren till ett medlemskap bakvägen genom sin vilja att driva igenom ett undertecknande av konventionen om kärnvapenförbud. Detta vill utrikesministern göra trots att det inte skulle bidra till en reell kärnvapennedrustning; det skulle däremot göra oss inkompatibla med Nato.

När exempelvis finska regeringar har varit måna om att hålla dörren för ett Natomedlemskap öppen för att kunna ha handlingsfrihet om läget i omvärlden förändras gör den svenska utrikesministern tvärtom allt för att spika igen dörren, för lång tid framöver.

Men vår säkerhet bygger vi bäst tillsammans med andra. Vi gör det multilateralt inom EU, och alltmer med Nato. Vi bygger också säkerhet bilateralt, där relationen med Finland är den mest fördjupade. Dessa samarbeten är viktiga, men de kan inte ersätta ett fullvärdigt Natomedlemskap. Nato är den naturliga konsekvensen av Sveriges redan valda säkerhetspolitiska linje. Det skulle inte alls innebära något tvärt kast, som utrikesministern brukar hävda – tvärtom.

Ett medlemskap skulle ge Sverige både en plats vid bordet där besluten fattas och de säkerhetsgarantier som artikel 5 innebär – själva kärnan i Natosamarbetet. Det skulle inkludera oss i den försvarsplanering som är helt central för att kunna försvara Sverige och säkra närområdet, i samarbete med andra.

Vägen till ett Natomedlemskap är i praktiken, och sedan länge, redan påbörjad. En alliansregering kommer därför att metodiskt fortsätta Sveriges närmande till Nato, med fullt medlemskap som uttalat mål.

Men, herr talman, det finns trots allt mycket som vi är överens om också. I många utrikespolitiska frågor har vi en lång och väletablerad tradition av att värna bred samsyn och långsiktighet. Det är bra, och så ska det fortsätta att vara.

Olika svenska regeringar har under flera år arbetat för att stärka kvinnors perspektiv och kvinnors rättigheter i världen. Nuvarande regering må ha lagt stort fokus på etiketteringen av den politiken, men alldeles oavsett om man kallar politiken feministisk eller inte vill jag understryka att vi tycker att detta är ett viktigt fokus. Vi kommer att fortsätta att arbeta för kvinnors rättigheter internationellt vid ett regeringsskifte.

Samsynen gäller i flera större utrikespolitiska frågor men också i konkreta fall, exempelvis när det gäller den av den kinesiska regimen bortförde svenske medborgaren Gui Minhai. Där står vi helt bakom den svenska regeringens krav så som de har framförts av utrikesministern.

Herr talman! I osäkra tider som dessa är det av yttersta vikt att Sverige har en väl fungerande och väl definierad utrikespolitisk agenda. Ytterst är utrikespolitikens uppgift att värna Sveriges säkerhet, frihet och självständighet. Politiken ska främja och försvara Sveriges politiska, ekonomiska och samhällsliga intressen på den internationella arenan. Vi behöver en strategisk prioritering för hur utrikesförvaltningen långsiktigt ska arbeta för att uppnå våra mål. Vi vill se ett tydligare fokus på sådant som gynnar

säkerhet, fred, demokrati och frihet i vårt och Europas närområde. Vi kommer att göra allt vi kan för att värna Europas sammanhållning och för att maximalt påverka EU-samarbetets utveckling i en för Sverige gynnsam riktning. Vi kommer att slåss för frihandel och för reformer som stärker EU:s globala konkurrenskraft.

I en tid av ökad globalisering ska vi också värna om ordning och reda i världens migrationsflöden och om att en rättssäker asylpolitik upprätthålls. Vi kommer därför att lägga stor kraft både bilateralt och inom EU på att få till ett fungerande och effektivt återvändande till respektive hemland av de människor som har sökt sig till Sverige men som inte får stanna här.

Vi avser att med näbbar och klor försvara det normativa regelverk som den internationella ordningen vilat på under efterkrigstiden, en ordning som ytterst utgör vår försvarslinje.

Herr talman! Slutligen vill vi fokusera på klimatfrågan som den verkligt internationella utmaning den är. Sverige ligger långt framme på klimatområdet, och vi skulle kunna göra betydligt större skillnad för att möta klimathotet om vi vågade fokusera våra insatser där de gör störst nytta globalt. Vi vill kort sagt se ett skifte från dyr symbolpolitik lokalt till kostnadseffektiv klimatpolitik globalt.

(Applåder)

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Jonas Jacobsson Gjörtlert för synpunkterna på regeringens utrikes- och säkerhetspolitik.

Nu måste jag igen säga det som jag tidigare har sagt i denna kammare: Om man bara har en hammare ser alla problem ut som en spik.

Det verkar som att svaret på i stort sett alla frågor är Natomedlemskap.

Men det fanns en nyhet, och det var den om klimatfrågan. Jag tycker att det är ett stort framsteg att Moderaterna nu också kommer att engagera sig i klimatfrågan. Det har vi egentligen inte sett någonting av hittills. Det tycker jag var en bra sak – att vi får uppslutning kring en ambitiös klimatpolitik.

Jonas Jacobsson Gjörtlert tycker att det är plakatpolitik. Då vill jag bara säga att vi mot alla odds har vunnit en plats i FN:s säkerhetsråd. Kom ihåg vad alla sa! Glöm det, stod det på tidskriften Fokus framsida.

Vi har som första land i världen en feministisk utrikespolitik, och det är roligt att ni säger att ni kommer att fortsätta med en sådan. Andra länder följer efter. Vi har sett till att behålla EU-sanktionerna mot Ryssland efter aggressionen mot Ukraina och verkligen jobbat hårt med detta i EU-kretsen. Vi har utvecklat det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet med Finland. Vi har lyft fram de största humanitära kriserna i världen just nu på säkerhetsrådets dagordning. Men FN nämndes inte i Jonas Jacobssons Gjörtlerts anförande vad jag kunde höra. Det finns alltså inte.

Var går gränserna för engagemanget från Moderaternas sida? Har det ingen betydelse vad vi gör i FN? Ska man verkligen välja mellan EU och FN? Vi menar att man måste göra både och, och det arbetar vi med full kraft med. Vi har också fått en global strategi till vår hjälp, och det är mycket tack vare Sveriges pådrivande roll.

Anf. 29 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Jag tackar utrikesministern för frågorna. Som jag sa i min första replik på utrikesministerns anförande handlar dessa debatter ganska mycket om att belysa de skillnader som finns. Kanske finner utrikesministern där en del av svaret på att jag inte inriktade mitt anförande särskilt mycket på en del av de resultat som Sverige har uppnått i FN, eftersom flera av dessa saker är sådant som vi också står bakom och ser positivt på.

Vår huvudinvändning mot regeringens arbete har varit att vi tycker att prioriteringarna brister. Det är gott och väl att man arbetar i FN, men fokus måste ständigt vara här hemma i de nära frågor som påverkar vår säkerhet i vårt närområde. Jag tänker framför allt på EU. Vi stod helt bakom Sveriges kandidatur till säkerhetsrådet. Där fanns det ingen skillnad.

När det gäller plakatpolitiken tycker jag att frågan om att skriva på konventionen om ett kärnvapenförbud kanske är det allra tydligaste exemplet i närtid på vad jag skulle kalla för plakatpolitik. Det handlar om att utrikesministern vill att vi ska skriva på detta avtal, väl medveten om att detta inte kommer att göra någon reell skillnad. Det stora problemet med detta är att det bakvägen stänger dörren till ett Natomedlemskap.

Natomedlemskapet är inte det enda svar som Moderaterna har. Men det är ett mycket viktigt svar, och det är ett svar som vi har till skillnad från vad regeringen har. Regeringen saknar besked om hur den svenska säkerhetspolitiken ska utvecklas vidare.

Jag tycker inte heller att utrikesministern och regeringen klarar av att svara på varför det skulle vara ett så stort problem, när vi har ett nära samarbete med Nato och när vi redan har gått in på den linje och på den väg som innebär ett närmande till Nato, att få ett fullvärdigt medlemskap och också de säkerhetsgarantier som skulle följa med det.

Anf. 30 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jonas Jacobsson Gjörtler säger att jag är en naiv aktivist eftersom vi från regeringens sida fokuserar på en aktiv utrikespolitik. Han säger också att det är bättre att fokusera på Sveriges intressen.

Jag tycker att det i stället är nästan en uppgiven passivitet. Jag tror inte att svenska folket tycker bättre om det. Eller kan du återigen förklara var gränsen går för Sveriges intressen? Påverkar inte kriget i Syrien oss? Påverkar inte utvecklingen i Ryssland oss? Påverkar det inte ens oss att omvärlden står i brand?

Att tro att Sverige skulle kunna stå opåverkade i denna situation är oerhört naivt. Vi måste förstås göra både och – vara aktiva precis som vi är både i EU-kretsen och i FN-sammanhang. Vi är i mitten av alla diskussioner om världens stora kriser, krig och konflikter som också direkt påverkar oss. Vi för en aktiv utrikespolitik för att det är sättet att garantera Sveriges trygghet. Solidaritet med omvärlden är inte idealism, det är att skydda vårt eget land. Vi ska därför släppa den uppgivna passiviteten.

Anf. 31 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Utrikesministern, det är ingen som har kritiska synpunkter – i alla fall inte vi – på om regeringen driver en linje som kan bidra till att det blir en bättre situation i Syrien. Jag har inte hört någon som är kritisk mot att en sådan utveckling sker. Om den svenska regeringen och Sverige kan bidra där är det naturligtvis utmärkt.

Den kritik som vi har är att man måste ha ett tydligt fokus i vårt när-område, och det är där som vi tycker att regeringen saknar svar. Vad vill den svenska regeringen med EU-medlemskapet efter brexit, till exempel? Jag ställde frågan tidigare, men jag tycker inte att jag får något tydligt svar. Vill utrikesministern se ett EU som växlar över mer i överstatlighet och tar över mer av medlemsländernas ansvarsområden, eller vad är egentligen den svenska regeringens svar? Vilken riktning tycker ni att EU-samarbetet ska ta? Jag tycker att regeringens svar har uteblivit i den delen.

Anf. 32 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Även i dag är Moderaterna mycket tydliga med sin syn på Nato. Vi hörde här hur Moderaterna verkligen vill skynda sig in i detta försvarssamarbete.

Min fråga är egentligen mycket enkel av den anledningen. Hur kan Sverige bli säkrare om man sätter sig i samma allians som Turkiet? På vilket sätt skulle Moderaterna känna sig bekväma med att samarbeta med ett land som Erdoğans Turkiet?

Anf. 33 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Markus Wiechel!

Jag tror att man måste komma ihåg vad Nato är. Nato är ett försvarspolitiskt samarbete mellan fria och självständiga länder. Det innebär att man har vissa garantier och förpliktelser mot varandra om man skulle bli angripen av någon annan. Det innebär inget annat än just det; det innebär alltså inte samarbete i alla övriga frågor, och det innebär inte heller att man inte kan ha kritiska synpunkter på utvecklingen i olika länder.

När det gäller Turkiet tror jag att vi brett i denna kammare är väldigt kritiska till mycket av det som har hänt under den senaste tiden. Egentligen rör det utvecklingen under en lång rad år men kanske särskilt det vi har sett de senaste veckorna i och med de olika angreppen mot kurderna i Syrien. Det finns alltså all anledning att vara orolig över utvecklingen i Turkiet, och det kopplas även till EU-frågan. Vi tycker att det är viktigt att fortfarande hålla dörren till ett medlemskap för Turkiet öppen, men utvecklingen just nu går inte i rätt riktning.

Jag tycker som sagt att man måste skilja på de olika frågorna. Att ingå ett försvarssamarbete är inte samma sak som att vara överens i alla frågor i övrigt, och det tror jag egentligen att även Sverigedemokraterna förstår. Ett problem, Markus Wiechel, skulle jag dock säga är att ni tenderar att vara emot alla former av sådant samarbete. Ni lever i något slags naiv tro att vi i Sverige kan klara allting själva. Jag har väldigt svårt att se hur det ens skulle vara möjligt.

Vi i Sverige kan inte klara säkerhetsfrågorna ensamma, utan vi måste göra det tillsammans med andra – multilateralt och bilateralt. Jag ser ett Natomedlemskap som det mest logiska sättet att verkligen få de säkerhetsgarantier vi behöver.

Anf. 34 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Sverige klarar av att göra väldigt mycket om man bara lägger tillräckligt med pengar på försvaret och har en dialog med andra länder. Inte minst ett försvarssamarbete med Finland skulle gynna oss en

hel del, och det skulle kanske hjälpa avspänningsarbetet om vi inte ingick i denna massiva försvarsallians.

Det finns omfattande problem med Nato i dag. Vi har inte minst sett det i Syrien, och vi har sett det nu när Turkiet har brutit mot internationell rätt och angriper Afrinprovinsen i norra Syrien. Vi har sett det när Turkiet mer eller mindre slåss mot sin Natoallierade, USA. Vi har sett det genom att de stöder olika parter i en konflikt, och de kan i dag slåss mot varandra – två Natoländer, öga mot öga. På vilket sätt kan ett sådant samarbete stärka Sveriges trygghet?

Anf. 35 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Då tar vi det igen: Jag tror att man måste försöka påverka Turkiet och utvecklingen där på många olika sätt. Det finns all anledning att med kritisk röst framföra att vi är bekymrade över den utveckling vi ser. Det gäller särskilt utvecklingen de senaste veckorna men egentligen även under lång tid. Den rösten ska vara stark från svensk sida.

Det hindrar inte att man kan ingå i ett gemensamt försvarssamarbete genom Nato. Det fungerar alldeles utmärkt. Vi kan konstatera det Markus Wiechel nuddar vid, alltså att det i den just nu aktuella konflikten finns olika intressen inom Nato. Så kan det också vara. Nato är ett försvarssamarbete där man skyddar varandra om någon blir angripen – ingenting annat.

Anf. 36 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Till att börja med vill jag instämma i Jonas Jacobsson Gjörtlens konstaterande att det i denna kammare råder en ganska stor värderingsmässig enighet i centrala utrikespolitiska frågor. Det är naturligtvis väldigt värdefullt – vi är ett litet land och utgör bara en dryg promille av världens befolkning. Jag vill alltså gärna instämma när det gäller jämställdhet, kampen för mänskliga rättigheter etcetera.

Om vi stannar vid detta med värderingar vill jag säga att en av det partipolitiska landskapets viktigaste gränser är den mellan högern och extremhögern eller högerpopulismen. Den har de klassiska högerpartierna i Europa länge upprätthållit, och det har varit mycket viktigt. Under senare år har vi dock sett en annan tendens, vilket oroar mig.

Vi behöver inte gå längre än till vårt grannland Norge, där Moderaternas systerparti Høyre sedan flera år sitter i regering med högerpopulistiska Fremskrittspartiet. Vi kan också gå åt andra hållet, till Finland. Där samregerar ett annat systerparti till Moderaterna, samlingspartiet Kokoomus, med Sannfinländarna – eller en del av Sannfinländarna, som det har blivit nu efter deras spricka. I Österrike har det stora borgerliga partiet ÖVP nyligen satt sig i en koalitionsregering med högerpopulistiska FPÖ, som till och med – hör och häpna – har ett samarbetsavtal med Enade Ryssland, alltså Putins maktparti.

Jag oroas av att den demokratiska högern släpper in den här sortens partier i regeringskanslierna och får åsikter som egentligen inte är rumsrena att framstå som rumsrena. Delar du den oron, Jonas Jacobsson Gjörtler?

Anf. 37 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack för denna fråga, som är viktig, Valter Mutt!

När det gäller de ideologiska skillnaderna skulle jag säga att det finns avgörande skillnader mellan de svenska borgerliga partierna och Sverigedemokraterna. Det finns det på de flesta politiska områden – kanske till och med på alla – men möjligen är det så att det på få ställen är så tydligt som inom just utrikes- och säkerhetspolitiken. Här är skillnaderna kanske som allra störst.

Det beror på att den svenska borgerligheten, oavsett om man kallar sig konservativ eller liberalkonservativ, i allt väsentligt bygger på öppenhet, marknadsekonomi, frihet, demokrati och frihandel. Det är bärande inslag i det som utgör den svenska borgerligheten. Det är så att säga detta vi ser som fundamenten för det som har gjort Sverige till vad det är. Sverige är som ett litet land dessutom väldigt beroende av att vara öppet.

Detta kontrasterar väldigt tydligt mot den syn som Sverigedemokraterna står för. Som jag uppfattar den handlar den i grunden om slutenhet. Det handlar om att vi klarar oss bäst själva här – vi ska stänga gränserna, inte släppa in någon och inte samarbeta med vare sig EU eller Nato och så vidare. Jag skulle alltså säga att skillnaderna kanske är som allra tydligast på just detta område, och det tror jag också är ett svar på Valter Mutts fråga.

Jag tycker att man ska vara orolig över utvecklingen i Europa, där mer totalitära krafter och krafter som bejakar slutenhet växer till sig. Samtidigt ser vi signaler om att man ibland i vissa länder som jag nämnde i mitt anförande, bland annat Tyskland och Holland, lyckas hålla rörelsen i schack. I Sverige har vi naturligtvis också en väldigt viktig uppgift i den riktningen.

(Applåder)

Anf. 38 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag gläder mig naturligtvis åt svaret, men jag tycker ändå inte riktigt att jag fick svar på frågan. Ni måste väl ha diskussioner med era nära systerpartier, Jonas Jacobsson Gjörtler, precis som vi alla har i våra olika partifamiljer.

Ett parti som Høyre, om vi håller fast vid Norge, uppfattade jag under min uppväxt som ett statsbärande parti ungefär som Arbeiderpartiet, den norska socialdemokratin. Jag blev rätt chockad när man satte sig i regering med ett högerpopulistiskt parti. Och sedan har vi alltså samma utveckling i Finland. Ni måste väl ha någon aktiv dialog, föreställer jag mig, med era nära systerpartier om detta. Jag tycker inte att jag fick något riktigt svar på denna rätt specifika fråga.

Anf. 39 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! En sak har jag lärt mig på den rätt korta tid jag har jobbat på det här viset med dessa frågor, och det är att man ska vara lite försiktig när man recenserar situationen i andra länder. Man ska ha respekt för att olika partier har olika historia och kommer från olika typer av utveckling.

Det är därmed skillnad på många partier, såväl de liberala och konservativa som de socialistiska och en del av de partier som Valter Mutt kallar högerpopulistiska. Det finns partier som har en mer besvärlig bakgrund än andra, och det finns de som har sin grund i en mer högskattekritisk – kan

vi väl säga – del av samhället. Det är alltså en annan form av populism. Det färgar naturligtvis möjligheten att samarbeta: Vad har man för ideologisk grundsyn? Då är vi tillbaka i det svar jag gav tidigare.

Jag tror att skillnaderna mellan de borgerliga partierna i Sverige och Sverigedemokraterna är väldigt stora – kanske särskilt inom det område vi debatterar just nu.

Anf. 40 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Herr talman! Föga förvånande vill Jonas Jacobsson Gjörtler gå med i Nato. Jag har tidigare hört företrädare för Alliansen jämföra Nato med en brandförsäkring, och visst är det viktigt att se till att få ersättning om det värsta skulle hända. Men det är ju något som kommer *efter* att branden har härjat.

Jag vill hellre se till vad som bäst förebygger att Sverige blir utsatt för anfall, och då måste vi ändå säga att den militära alliansfriheten står sig väldigt bra i jämförelse. Vi ser nu en tendens att vilja rusta upp till värre nivåer än under kalla krigets era. Det om något bidrar till att öka spänningarna i stället för att genom medling och brobyggande hitta vägar ut ur konflikter och ur det som skapar konflikter.

I mer än 200 år har vi sluppit något av det värsta som en människa kan uppleva. Jag har hört min farmor berätta om ångesten när hon satt i skyddsrum i Finland under andra världskriget. Jag har hört min 16-åriga kollega på mitt sommarjobb berätta hur hon satte sig under köksbordet för att få något slags skydd om någon av granaterna skulle träffa hennes hus i Eritrea.

Jag hörde i höstas en fjärdeklassare i en skola i mitt bostadsområde i Länsmansgården i Göteborg tala om hur det känns när mormor i Syrien ringer och berättar om nya bombningar som förstört ytterligare hem för släkt och grannar. Nu hör vi hur Natolandet Turkiet anfaller Afrin i norra Syrien.

Dessa historier är sådant som jag har hört men sluppit erfara själv. Detta gäller för en hel del av oss som bor här i Sverige, ett land som har sluppit krig i mer än 200 år.

En annan fördel som inte är att förakta är att vi som alliansfria ses som brobyggare mellan länder i konflikt. Valet mellan att ses som en brobyggare eller, som i Natos fall, en brosprängare är för oss i Vänsterpartiet inte så svårt.

Att även svenska folket hellre väljer att bygga broar än att gå med i Nato är en tung faktor i vårt ställningstagande. Hur ställer sig Jonas Jacobsson Gjörtler till att svenska folket inte vill sjunga med i Moderaternas Natokör?

Anf. 41 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack, Yasmine Posio Nilsson, för frågan!

Detta är en viktig fråga, och jag uppskattar att den tas upp. Det är också ett intressant perspektiv som lyfts fram.

Jag vill börja med den senare delen, om att Sverige ska vara en brobyggare och en medlare i stället för en brosprängare. Jag vill bemöta detta med att nämna Norge som ett exempel. Norge fungerar också ganska väl som medlare i världen, och jag tror att landet betraktas som en brobyggare.

Det finns absolut ingen motsättning mellan att vara en medlare och brobyggare och att vara en fullvärdig medlem av Nato. Det går alldeles utmärkt.

När det gäller frågan om alliansfrihet hör man ofta argumentet att alliansfriheten har tjänat oss väl. Men frågan är hur alliansfria vi egentligen är. Vi har ju redan ett långt gånget och väl utvecklat samarbete med Nato som gynnar oss och som vi är brett överens om i denna kammare, även om inte alla partier helt delar denna syn.

Alliansfria är vi inte i denna bemärkelse. Vi är beroende av samarbete med andra länder.

Då är frågan: Vad blir den stora skillnaden med ett medlemskap? Just nu tror jag att omvärlden uppfattar oss som väldigt nära Nato. Vi har ett nära samarbete och genomför till exempel övningar tillsammans, så vi uppfattas nog som närstående till Nato. Generalsekreteraren Stoltenberg uttryckte det dessutom som att inget annat land i världen är närmare Nato utan att vara medlem än vad Sverige är.

Vad blir då skillnaden med att vara medlem? Det är först då vi får de säkerhetsgarantier som artikel 5 innebär. Det är först då vi verkligen kan räkna med att vi får ett skydd om något händer. Det är faktiskt en inte helt oviktig skillnad, Yasmine Posio Nilsson.

(Applåder)

Anf. 42 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Herr talman! Jag fick inte svar på hur ni ställer er till att majoriteten av svenska folket inte vill gå med i Nato. Vi i Vänsterpartiet vill även riva upp det värdlandsavtal som vi har med Nato, så för oss räcker det inte med svaret att vi just nu står så nära vi kan och att vi därför lika gärna kan gå med.

Vi har tydligt visat att ett medlemskap i Nato tvärtom ökar osäkerheten och risken för attacker mot vårt land. Att gå med i Nato innebär, som Margot Wallström lyfte fram, att vi får Donald Trump som ledare och att vi kommer att samverka med Turkiet och Erdoğan, som alldeles nyligen har anfällt Syrien.

Det finns flera olika anledningar till att Nato absolut inte skulle vara en säker väg. Men som sagt: Hur ställer du dig till att folket inte heller vill detta?

Anf. 43 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Jag tackar för klargörandet. Att Vänsterpartiet vill riva upp värdlandsavtalet och därmed ta ett steg bort från Nato i stället för ett ytterligare steg närmare Nato är väl allmänt känt, men det är bra att det tydliggörs även här. Jag tycker att problemet för Vänsterpartiet är att man inte har några svar på hur vi ska klara vår säkerhet och på hur denna säkerhet ska byggas om vi bryter samarbetet med Nato eller åtminstone minskar dess omfattning.

Jag har stor respekt för vad svenska folket tycker. I de mätningar som görs har vi sett en tendens till en mer positiv syn på Natomedlemskap. Det är fler som är positiva till ett Natomedlemskap nu än vad som har varit fallet tidigare, även om detta går lite upp och lite ned.

Det vi har sagt är att man ska ha respekt för detta. Vi vill se en tydlig färdplan för ett Natomedlemskap, men vi kan inte säga exakt när inträdet ska ske.

Det är såklart viktigt att vi har en bred samstämmighet både i denna kammare och bland befolkningen.

Anf. 44 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Det har gått ett år sedan den förra debatten. Även i dag ser vi tyvärr hur människor lider runt om i världen och i många fall tvingas på flykt till följd av olika konflikter och miljöproblem.

I Sverige är vi lyckligt lottade, och därför har vi också en moralisk skyldighet att verka för att på bästa sätt hjälpa de människor som är i behov av hjälp.

Vi kan göra detta på flera sätt. Inte minst nu när vi är en del av FN:s säkerhetsråd kan vi medla mellan olika parter och vara en del av den internationella diplomatin.

Vi kan bistå med nödhjälp i form av sjukvård, skolor och andra grundläggande förnödenheter genom bistånd. Vi kan också vara väldigt tydliga med vilka principer vi står fast vid och tydligt säga ifrån när de grövsta brotten mot mänskligheten begås.

När det gäller det absolut enklaste – att tydligt fördöma övertramp mot internationell rätt och mot de mänskliga rättigheterna – har vår svenska regering tyvärr fallerat totalt.

Herr talman! Vår svenska regering har tidigare svikit offer för folkmordet under seyfo och Osmanska rikets utrensningar genom att inte erkänna folkmordet. Man har på liknande sätt även svikit offren för Islamiska statens fruktansvärda massaker mot minoriteter i Irak och Syrien, vilket kanske är ännu märkligare med tanke på hur nära i tiden detta ligger.

Vad som kanske är ännu konstigare är att regeringen sitter förhållandevis passiv när det i nutid sker enorma övertramp mot utsatta grupper. I oktober förra året angrep Iranstötta shiamiliser kurdkontrollerade områden i norra Irak, däribland miljonstaden Kirkuk. Följden blev inte helt oväntat att de av den irakiska regeringen sanktionerade förövarna kunde plundra, trakassera, fördriva och mörda civila samtidigt som omvärlden bara såg på. Den irakiska regimen kunde fritt attackera sitt eget folk.

Samtidigt har dessa styrkor – till skillnad från de kurdiska peshmerga-styrkorna, som drivits ut – inte haft någon möjlighet att ta hand om säkerheten, vilket har gjort att IS har kunnat återuppstå i flera områden.

Den svenska regeringen satt stilla i båten och såg på. Efter detta har man försvarat fortsatta svenska utbildningsinsatser riktade till de Iranstötta förövarna. Man stöder därmed två parter i samma konflikt och har indirekt legitimerat dessa angrepp.

Omvärldens – och därmed även den svenska regeringens – tystnad banade sedermera väg för Turkiets imperialistiskt sinnade diktator att inleda sin presidentvalskampanj med en fullskalig invasion av norra Syrien. Erdoğan insåg att ingen skulle ingripa när han tillsammans med hårdföra islamister kunde angripa den väststötta kurddominerade alliansen SDF.

SDF, och inte minst deras kvinnliga miliser, minns vi från när de som vår främsta allierade mot tyrannerna tappert kämpade mot al-Qaida och Islamiska staten. De har stått upp för en form av jämställdhet som knappt går att finna i andra delar av landet.

Vi minns dem från när de, mot alla odds, vände IS krigslycka i gränstaden Kobane och när de befriade IS självutnämnda huvudstad al-Raqqa. De har verkat för skydd av minoriteter och bistått hundratusentals flyktingar som flytt krigets fasor.

Nu däremot, när Islamiska staten närapå helt utplånats, bryr man sig inte om att stötta dessa tappra krigare. Man har valt att släppa vargen lös i fårahagen. Detta kommer från den självutnämnda humanitära stormakten Sverige, som knappt höjer ett ögonbryn. Detta skäms jag över.

Likaså ser vi hur den svenska regeringen knappt agerar i Iran när de modiga frihetssökande i landet demonstrerar mot många år av förtryck. Den så kallade feministiska regeringen, som för inte så länge sedan åkte till landet iklädda slöja för att bedriva handel, har knappt sagt ett ord till stöd för alla de modiga iranska kvinnor som trotsat slöjtvånget i landet och kämpar mot det stats sanktionerade förtrycket. Man har knappt yttrat ett ord för att stödja de frihetskämpar som nu brutalt slås ned av den iranska regimen. I stället lämnar vår regering även här de svaga åt sitt öde. Och man väljer att handla med den Putinallierade iranska regimen, som konsekvent bryter mot grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Är det verkligen så en humanitär stormakt agerar?

Ryssland, Turkiet, Saudiarabien och Iran har flera saker gemensamt. De är stater med en varierande grad av stormaktsambitioner och som återkommande ertappas med förtryck mot sin egen befolkning och även mot medborgare i andra länder. Förtrycket i och från dessa länder bör aldrig någonsin accepteras.

Herr talman! Sverige är, som bekant, en generös givare av internationellt bistånd, och det är något som vi kan vara stolta över. Sverigedemokraterna tror, som bekant, på att erbjuda hjälp till de mest utsatta och att bistå med hjälp på plats. Detta är en linje som vi har drivit sedan vi kom in i riksdagen och en linje som vi kommer att fortsätta driva i riksdagen. Det är därför som vi nu lägger en kvarts miljard mer i faktiskt bistånd än regeringen.

Regeringens prioriteringar på området är i många fall anmärkningsvärda, då biståndet i flera fall är direkt kontraproduktivt. Man stöttar organisationer som Islamic Relief, en underorganisation till det fruktade och i flera länder terrorklassade Muslimska brödraskapet som stöttat diverse skumma grupperingar i flera delar av världen. Man ger även närapå helt kravlöst stöd till palestinska myndigheten, som vi vet finansierar terrorister och aktivt sprider antisemitism. Detta är på intet sätt ett bra sätt att skapa fred och en stabil utveckling i området eller, för den delen, minska den globala antisemitismen, vilken vi tyvärr har fått se även här i Sverige.

Herr talman! Jag skulle vilja lyfta fram ännu ett viktigt område för att nå stabilitet och en positiv global utveckling, och det handlar om den internationella handeln.

Det finns en enorm potential att utveckla det internationella arbetet ytterligare, inte minst avseende förtroendet för Business Sweden, och det finns en enorm potential att upprätta goda relationer med inte minst Afrika, delar av Asien och Sydamerika. Vi kan verka för att upprätta handelskontor för att gynna näringslivet och öka handeln men även lyfta dessa länder, som i många fall har rest sig efter svårare tider. Genom att verka för en mer regionalt anpassad säkerhetsklassning av olika regioner kan således också fler företag verka i områden som tidigare har varit instabila.

Sverigedemokraternas ställningstagande rörande Somaliland är väl känt. Det är ett land som är ett tydligt exempel på hur en tydligt utvecklad handelspolitisk strategi, i linje med vad jag just nämnt, kunnat bidra till en mer positiv utveckling i området.

Herr talman! Det är mycket som jag vill säga, men jag får tacka för mig.

(Applåder)

Anf. 45 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! De ideologiska skillnaderna mellan Sverigedemokraterna och de borgerliga partierna, som vi berörde här tidigare, är tydliga inom många politikområden, men kanske är de som allra tydligast inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

Alliansen har en grundsyn som bygger på frihet, öppenhet, marknads-ekonomi, frihandel, samarbete och ett ansvar för att tillsammans med andra åstadkomma en trygg och säker värld där grundläggande fri- och rättigheter kan respekteras. Sverigedemokraterna, däremot, har slutenheten som bärande affärsidé och vill att Sverige ska lämna EU och säger nej till ett svenskt Natomedlemskap, till exempel.

Herr talman! Vi har i dag ett nytt säkerhetspolitiskt normalläge i Europa där konfrontationslinjen mellan Ryssland och Nato har förskjutits till Östersjöregionen. Nato är i dag det grundfundament på vilket den europeiska säkerhetsstrukturen vilar och som ytterst också har förmågan att säkra de europeiska ländernas territoriella integritet. Detta samarbete säger ni nej till.

I Sverigedemokraternas partimotion står det tydligt att Sverige ska stå utanför Nato. Varför? Och på vilket sätt tänker ni er att Sveriges säkerhet ska kunna garanteras utan ett Natomedlemskap?

Anf. 46 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Sverige kan bara försvara sig självt. Vi kan inte förlita oss på stora militära allianser som ska komma till vår undsättning om det uppstår en konflikt. Dessutom har Sverige länge fungerat som en kraft med förtroende för att vi är neutrala och kan agera diplomatiskt med olika länder i konflikt. Och det finns egentligen inget direkt hot mot Sverige som gör att vi behöver ingå i den här alliansen.

Det finns tydliga skiljelinjer mellan Sverigedemokraterna och Moderaterna, absolut. Sedan kan vi hoppas att Moderaterna även på det utrikespolitiska området så småningom kopierar vår politik, för det är ju populärt nuförtiden. Där vet vi trots allt att vi har en politik som främjar ökad handel och som hela tiden är positiv till frihandel och goda relationer med all världens olika stater. Detta är någonting som man inte behöver EU eller någon annan överstatlig union för.

Anf. 47 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Det är lätt för Sverigedemokraterna att stå här och påstå att man inte behöver EU och Nato, samtidigt som man väljer att inte tala om hur det skulle fungera i stället.

Vi vet hur det såg ut innan EU fanns. Vi vet också hur världen skulle se ut om vi inte hade ett fungerande försvarssamarbete. Detta är naturligt-

vis helt avgörande. Vi tycker att vi behöver bygga upp vår egen försvarsförmåga i Sverige – det behöver vi göra i vilket fall – men vi ska också samarbeta med andra. Här säger Sverigedemokraterna nej.

Jag skulle säga att det finns två problem för Sverigedemokraterna när det gäller Nato. För det första har ni fel i sak. För det andra har ni också era sympatisörer emot er. Det har vi kunnat se i olika mätningar. Problemet är väl den hårda kärnan i er ideologi som säger att slutenhet är bättre än öppenhet, att ni hellre vill arbeta ensamma än tillsammans med andra. Ni drömmer er gärna tillbaka till tider som kanske har aldrig har funnits men då ni tror att vi i Sverige kunde klara oss själva.

Varför är det viktigare för Sverigedemokraterna att stå utanför välfungerande samarbeten än att garantera Sveriges säkerhet?

Anf. 48 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Nej, Nato är inget välfungerande försvarssamarbete – det har vi diskuterat tidigare. Vi ser det väldigt tydligt i Syrien, där två Nato-länder direkt eller indirekt slåss mot varandra. Det är inget välfungerande försvarssamarbete. Och vi kan trots allt försöka rusta det svenska försvaret. Det har vi sverigedemokrater sagt ända sedan vi kom in i riksdagen och under den moderatledda alliansregering som monterade ned försvaret och gjorde det mer eller mindre obefintligt. Även då sa vi att vi var tvungna att rusta upp försvaret. Det är en linje som vi har stått för hela tiden.

Om vi inleder ett nära försvarssamarbete med Finland kommer vi att stå oss starka i vår region. Men det förutsätter att Moderaterna vidhåller vad man nu hävdar, att man vill satsa mer på försvaret.

Anf. 49 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag lyssnade på Markus Wiechels rundtur i Mellanöstern och om övergrepp mot olika människor. Men jag hörde inte hur han landade i Syrien och om det besök som Markus Wiechel gjorde där. Vi har alla sett bilder där Markus Wiechel sitter under al-Asads porträtt och hur han utnyttjats i den syriska regimens propaganda. En rubrik löd: Svenska parlamentariker beklagar att deras regering är neutral i konflikten i Syrien. Det var ett uttalande som gällde diktatorn al-Asad.

Ser inte Markus Wiechel något problem i att stötta al-Asad? Om det är någon som har drivit människor på flykt och som använt kemvapen mot sin egen befolkning är det nämligen al-Asad, under vars porträtt ni gärna satt. Det är märkligt att inte detta kom upp under den rundtur som Markus Wiechel gjorde, herr talman.

Anf. 50 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är lite patetiskt att Kerstin Lundgren försöker kleta ned oss med en massa märkliga påståenden.

Ja, vi besökte Syrien, vilket välkomnades av alla de humanitära organisationer vi besökte eftersom nästan inga västerländska politiker eller journalister åker dit. Det är ett fåtal som åker dit, men man ser inte vad som sker i detta land. Det finns omfattande problem i landet till följd av det förtryck som människor i Syrien länge har fått utstå, bland annat på grund av dagens regim men också på grund av alla extremistgrupper som finns i landet.

Det är tydligt att Kerstin Lundgren inte förstår sig på hur det är att åka till ett sådant land – med tanke på att det sitter porträtt lite här och var och att man inte kan lita på den regimpropaganda som Kerstin Lundgren nu fritt citerar.

Prot. 2017/18:72

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 51 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Vi har i Europa sett hur olika företrädare har rest till Syrien och suttit under porträtt precis som Markus Wiechel gjorde. Flera i Europarådets parlamentarikerförsamling har gjort den resan, och de har alla avgått. De visste att de blev en del av propagandamaskineriet, och det måste också Markus Wiechel ha vetat. Ni gav al-Asad en möjlighet att peka finger mot Sverige och markera stödet för regimen.

Ni skulle inte ha kunnat göra resan och besöka dem ni besökte utan stöd av al-Asad och indirekt av Putin och Ryssland. Ni gjorde detsamma som de som reste för Europarådet för att se al-Asads verklighet i Syrien.

Anf. 52 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Kerstin Lundgrens replik vittnar tydligt om okunskap och om att hon inte har någon förståelse för hur många politiker från Europaparlamentet och andra parlament runt om i världen som besöker diverse länder, exempelvis Syrien. Det har varit Europaparlamentariker i Syrien också, men Kerstin Lundgren ignorerar det.

Man måste göra vissa besök för att kunna sätta sig in i den verklighet som människor lever i i fruktansvärda konfliktområden som Syrien. Man måste göra den typen av besök, Kerstin Lundgren.

Jag förstår att Kerstin Lundgren inte vill göra det, för det stämmer inte alltid överens med hennes verklighetsuppfattning. Det är jätteproblematiskt. Men att ignorera det ständiga ropet på hjälp från både hjälporganisationer och civila i krigsdrabbade länder är problematiskt.

(Applåder)

Anf. 53 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Jag instämmer i Kerstin Lundgrens inlägg. Att agera skylddocka åt en diktatur- och militärregim som har hundratusentals liv på sitt samvete, både genom den gamle diktatorn Hafiz al-Asad och genom det vidriga krig vi nu har sett under sju års tid, är vämjeligt. Vårt sällskap illustrerar ibland också vår ideologi.

Utrikesministern citerade Astrid Lindgren i sitt anförande, och jag känner mig nögd att göra detsamma. Astrid skrev en gång: ”Nationalsocialismen och bolsjevismen – det är ungefär som två skräcködlor i kamp med varandra.”

Kanske är det inte en slump att de två politiska partier och ideologier i denna kammare som kommer från rörelser som slet sönder Europa en gång i tiden också är de partier som vill lämna Europeiska unionen. Sverigedemokraterna är ett av dessa.

Att Sverige ska gå ur EU har varit och är en av era viktigaste profilfrågor i politiken. Men jag noterade att Markus Wiechel i sitt anförande inte lyfte upp denna fråga över huvud taget. Jag tycker att det viktigt för svenska folket, då vi har riksdagsval i år och val till Europaparlamentet nästa år, att få klarhet i hur ni driver denna fråga framöver.

Anf. 54 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag tror inte att någon i Sverige inte känner till vår uppfattning i EU-frågan. Vi är emot ett svenskt EU-medlemskap, och får vi möjligheten kommer vi att verka för att Sverige lämnar unionen.

Det är viktigt med internationella samarbeten, inte minst med våra grannländer och inom Europa. Men det ska vara samarbeten, och EU är på intet sätt ett samarbete utan en överstatlig union där medlemsländerna frekvent körs över av Brysselmakten. Dessutom är det inte folkvalda som stiftar lagarna i EU. Det är ett problem.

Liberalerna är det mest EU-positiva och EU-federalistiska partiet i Sveriges riksdag och i den svenska gruppen i Europaparlamentet. Men det är inte på något sätt liberalt eftersom man faktiskt inte står för den demokrati som vi andra ser som självklar. EU är överstatligt, och det kan Sverigedemokraterna aldrig gå med på.

Jag hörde en massa trams om att vi skulle vara sprungna ur national-socialismen. Det är helt enkelt inte sant; det är rent trams.

Anf. 55 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Vi behöver inte gå tillbaka så ruskigt många decennier för att se vilka det var som grundade Sverigedemokraterna som parti. Jag fyller 43 år till sommaren, och de sverigedemokrater som jag såg på gator och torg under min uppväxt hade ofta kopplingar långt ut på den högerextrema kanten. Att ungefär hälften av dem som satt med i partiets styrelse i mitten av 1990-talet hade kopplingar till olika nazistorgan är ingen hemlighet och något som jag tror att hela svenska folket känner till.

Det stämmer att Sverigedemokraterna, som är ett väldigt EU-negativt och EU-fientligt parti, är en total kontrast till Liberalerna, som är det parti som också i denna kammare alltid tydligt säger att om vi ska kunna lösa problem på europeisk nivå måste vi ge EU mer makt och mer muskler. Därför gläder det mig att se att stödet för det svenska EU-medlemskapet aldrig har varit starkare hos svenska folket än nu. EU är något som alla anständiga demokrater ska slåss för.

Anf. 56 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Vi är väldigt positiva till samarbeten i form av frihandel och diplomatiska relationer till olika länder. Vi har alltid varit positiva till det.

Men EU är inget samarbete. EU är överstatligt. EU inskränker enskilda länders självklara rätt till självbestämmande. Här går en tydlig skiljelinje mellan våra partier, Birgitta Ohlsson. Det är dock en självklarhet att vi ska ha samarbete med olika länder.

Vad gäller vårt partis historia är det solklart. Läser man det första principprogrammet ser man de samlade uppfattningarna om vad våra medlemmar tyckte, och det skiljer sig inte jättemycket från dagens partiprogram. Det finns vissa skiljelinjer, men de är inte många. Att hävda att vi har varit nationalsocialister är trams.

(Applåder)

Anf. 57 VALTER MUTT (MP):

Herr talman! Vi lever i en nyauktoritär tid där så kallade starka män styr och ställer alltmer egenmäktigt.

Xi Jinping, Kinas president, har samlat mer makt i sin hand än någon kinesisk ledare sedan Mao Zedong, och en iskall vind från det förflutna blåser genom det kinesiska samhället. Den kidnappade svenske medborgaren och bokförläggaren Gui Minhai framträder i kinesisk tv och gör ång-erfulla uttalanden som för tankarna till kulturrevolutionens skådeprocesser.

Den kinesiska ledningen hyllar numera Konfucius och låter upprätta Konfuciusinstitut runtom i världen. Men man har uppenbarligen missat vad den gamle filosofen skrev om att röva bort folk och hur starkt han betonade att lagar och inte ledarnas godtycke bör styra en stat.

Rysslands aggression mot Ukraina och illegala annektering av Krim måste fortsatt kraftfullt fördömas. I Ryssland kommer Putin den 18 mars att återväljas som president, och sannolikt får vi nu ytterligare flera år med en politik präglad av repression inåt och aggression utåt.

Vi får hoppas att detta blir det sista ryska presidentval där utgången är given på förhand och att vi under 2020-talet får se en omvandling mot ett öppnare och friare samhälle, när den första ledargeneration som inte formats av Sovjetsystemet tar över. I väntan på en sådan islossning är det naturligtvis viktigt att upprätthålla kontaktytor mot det ryska samhället i form av både folk-till-folk-kontakter och myndighetssamarbeten kring sådant som kärnsäkerhet och miljöfrågor i den känsliga Arktisregionen. Östersjöstaternas råd och Barentsrådet är två centrala arenor, och Sverige in-nehär under 2018 ordförandeskapet i bägge.

Men också i länder som Polen och Ungern, med demokratiskt valda ledare, pågår en utveckling som ger anledning till djup oro. Och USA har en president som ogillar att myndigheter och ministerier ens använder ordet klimatförändringar och som inför FN:s generalförsamling hotar ett annat land med angreppskrig – ett flagrant brott mot FN-stadgans portalpara-graf.

I Turkiet ser vi hur en demokratiskt vald president använder sitt mandat till att steg för steg avskaffa demokratin. I en gryningsråd tidigt i fredags morse i förra veckan arresterades språkrören för det lilla gröna partiet, Eylem Tuncaelli och Naci Sönmez, och de sällar sig därmed till de tusentals oppositionspolitiker som i dag sitter i landets fängelsehålor, ofta utan att ens veta vad de anklagas för.

I förra veckan arresterades också styrelsen för det turkiska läkarförbundet efter att ha protesterat mot Erdoğanregimens folkrättsvidriga angreppskrig mot staden Afrin i norra Syrien, vars egentliga syfte av allt att döma är att kväsa utvecklingen mot ökat kurdiskt självstyre i området. Omvärlden måste kraftfullt fördöma denna turkiska statsterrorism och börja förbereda kännbara sanktioner.

Herr talman! Vi får emellertid inte låta oss förlamas av uppgivenhet och börja tro att utvecklingen bort från demokrati skulle vara omöjlig att stoppa. Vår tids nätburna kommunikationsmöjligheter öppnar upp helt nya arenor för det demokratiska samtalet, med låga trösklar för deltagande. Dessa ökade möjligheter till kommunikation gäller inte bara inom länder utan även mellan länder, med allt vad det rymmer av nya möjligheter för folk-till-folk-kontakter.

Inte minst i tider av ökade spänningar och demokratiskymning är det extra angeläget med sådant som vänortsutbyten, kommunala partnerskap, skolutbyten, erfarenhetsutbyten mellan yrkesgrupper etcetera. Vidare rymmer den allt snabbare övergången från fossilberoende storskaliga energisystem till system uppbyggda kring decentraliserad förnybar energi som sol och vind en betydande demokratisk potential, där det petroleumindustriella komplexets makt över politiken i många länder kan komma att brytas.

Herr talman! Den 7 juli i fjol var en minnesvärd dag i kampen mot de yttersta vapnen, kärnvapnen, då Sverige tillsammans med 121 andra stater i FN:s generalförsamling röstade ja till en konvention om totalt kärnvapenförbud. Alliansfria stater som Österrike och Irland gjorde sammanlagt, däremot inte ett enda Natoland.

Att USA, och ytterligare ett antal Natoländer, nu utövar påtryckningar mot regeringen att inte skriva under FN-konventionen åskådliggör med stor tydlighet hur ett Natomedlemskap skulle vingklippa vår pådrivande roll i kampen mot kärnvapnen. Och detta i en tid när flera kärnvapenländer håller på att uppgradera sina arsenaler med så kallade små smarta bomber, som hotar att sänka tröskeln för att de också en dag kommer att användas. Det är beklagligt, för att inte säga ofattbart, att samtliga borgerliga partier motsätter sig att Sverige ratificerar denna centrala nedrustningskonvention.

Herr talman! Den globala uppvärmningen utgör, jämte kärnvapenhotet, detta sekels ödesfråga, och utan en snabb inbromsning av utsläppen av växthusgaser kommer till slut alla andra utmaningar mänskligheten står inför att bli omöjliga att lösa.

Klimatförändringarna hotar att bli starkt konflikt drivande, och redan ser vi hur regioner drabbade av ihållande svår torka – såsom Jemen, Afrikas horn och Sahelområdet – också tillhör världens mest konflikt drabbade regioner. Sverige har i FN:s säkerhetsråd lyft fram kopplingen mellan säkerhet och klimatförändringar och i en uppmärksam resolution om Tchadsjön fått gehör för detta synsätt.

Herr talman! Biståndspolitikerna har jag avsiktligt utelämnat från mitt anförande då min kollega Emma Nohrén senare i denna debatt kommer att fokusera på detta viktiga politikområde.

I övrigt instämmer jag i det som utrikesministern framfört i den utrikespolitiska deklARATIONEN.

(Applåder)

Anf. 58 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack, Valter Mutts, för anförandet!

Jag är lite nyfiken på vilken linje Miljöpartiet har inom utrikes- och säkerhetspolitiken. Miljöpartiet ingår ju i en regering som driver igenom en rad saker, till exempel världslandsavtalet med Nato, den stora militärövningen Aurora – också tillsammans med Nato – och nya frihandelsavtal som CETA. Detta är exempel på saker som jag tycker är väldigt bra och där Moderaterna är helt överens med regeringen. Samtidigt noterar jag att just Valter Mutts, mer som regel än som undantag, tenderar att ha en helt annan uppfattning än den regering som hans parti ingår i, till exempel i samtliga de tre fall som jag nyss nämnde.

Visst kan ledamöter i enskilda frågor ha en annan uppfattning än sitt parti eller det som är regeringslinjen, men nu är ju Valter Mutt inte bara en enskild ledamot utan faktiskt sitt partis talesperson i dessa frågor, vilket gör att det kan vara värdefullt att tydliggöra detta.

Vad är Miljöpartiets linje när det gäller samarbete med Nato? Är det regeringens linje, är det den åsikt som Valter Mutt tidigare har gett uttryck för eller är det något helt annat? Och vad är Miljöpartiets linje när det gäller frihandelsavtal som CETA? Är det regeringens linje, är det den åsikt som Valter Mutt tidigare har gett uttryck för eller är det något helt annat?

Anf. 59 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för intressanta frågor!

Nu är jag ju inte statsminister och heller inte utrikesminister, utan jag är talesperson för Miljöpartiet. Det är klart att jag för fram våra åsikter.

Vi har en koalitionsregering, och där kompromissar man som man har gjort i alla koalitionsregeringar i hela världen ända sedan den parlamentariska historiens inbrott. Denna kompromiss är regeringens linje. Det var precis så de fyra partierna i alliansregeringen agerade, om jag inte helt har missförstått saker och ting. Ni satt och förhandlade, och ibland fick vissa partier kompromissa ganska ordentligt. Så är demokratins spelregler; ett litet parti får kompromissa mer.

Jag ser egentligen inte problematiken. Det är klart att det kan vara smärtsamt att kompromissa. Så är det, men nu har vi en parlamentarisk demokrati där vissa grundprinciper råder. Då är det de som gäller, och de gäller naturligtvis också för mig som utrikespolitisk talesperson för Miljöpartiet.

Anf. 60 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack, Valter Mutt, för svaret! Jag är dock osäker på om vi blev så mycket klokare av det.

Det är klart att man måste kompromissa. Det är en viktig del av politiken och en del av det som vi gör här. Samtidigt är de exempel som jag tog upp inga små frågor, utan de är avgörande, skulle jag säga, på detta område. Den ena handlar om säkerhetspolitiskt samarbete och försvarssamarbete, när det gäller Nato, och den andra handlar om synen på frihandel, som är ett viktigt fundament.

Man blir lite konfunderad när Miljöpartiet har en talesperson som aktivt har drivit en helt annan linje i alla dessa frågor. Ska jag tolka Valter Mutt som att Miljöpartiet helt står bakom det som regeringen gör nu, eller tänker Miljöpartiet tillåta sig att ha en helt annan åsikt när det gäller Nato-samarbete eller frihandel, till exempel?

Anf. 61 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för frågorna!

Jag är ju ingen algoritm, utan jag är en levande människa av kött och blod. Som bekant var jag inte utrikespolitisk talesperson under ett par år, och det är klart att jag då lämnade in en del enskilda motioner, som var mina personliga åsikter i en del fall. Absolut! Så är, återigen, de parlamentariska spelreglerna.

Nu står jag här och har kommit tillbaka som utrikespolitisk talesperson, tillika för ett regeringsparti, och har att försvara regeringens linje. Jag tycker egentligen inte att det är så komplicerat som det ibland görs. Men det är klart att jag hoppas att vi en dag blir ett större parti, och då kommer sådant som Natomotstånd att ha en större chans att stärkas. Så är det.

Anf. 62 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Det är bara att hälsa Valter Mutt välkommen tillbaka till utrikesutskottet och debatterna.

Det är klart att vi blir lite nyfikna – vi som har suttit i utskottet en tid och börjat behandla en del ärenden. Snart, i mars, ska vi justera bland annat motioner från Valter Mutt som handlar om världlandsavtalet, inte bara för detta år utan också för det förra riksdagsåret.

Den motion som kom 2017/18 är väldigt tydlig. Där yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säga upp världlandsavtalet med Nato och tillkännage det för regeringen. Jag utgår från att Valter Mutt tydligt kommer att gå emot den motion som han själv har skrivit under.

Jag utgår också från att Valter Mutt tydligt kommer att ställa upp när vi sedan nu i vår kommer att behandla CETA-avtalet med Kanada om frihandel. Båda de frågorna har haft en historik i Miljöpartiet som skapat en hel del frågetecken om var ni egentligen står.

Jag efterfrågar tydlighet. Säger du nej till dina motioner, Valter Mutt?

Anf. 63 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Vad trevligt att ni är nyfikna på mig! Motionen som Kerstin Lundgren refererar till skrev jag när jag inte var utrikespolitisk talesperson. Det är vanligt att man skriver enskilda motioner. Med risk för att framstå som en torrboll kommer jag upprepa att jag nu är utrikespolitisk talesperson för Miljöpartiet som är ett regeringsparti, och då står man upp för regeringslinjen. Det är den som är framförhandlad.

Sedan är det klart att det är riktigt som Kerstin Lundgren säger. Det finns en grön kritik mot delar av frihandelsavtalen och deras uppbyggnad, och CETA-avtalet är ett sådant. I EU-parlamentet har gröna gruppen varit kritisk. Man tycker att det ger för stor makt åt storföretagen och att demokratin naggas i kanten. Det är en oro som jag känner. Men det innebär inte att jag kan stå här och rubba på de parlamentariska principerna. De propositioner som regeringen lägger fram har jag att stå bakom som talesperson, så är det.

Vi står bakom handel som ett fredsinstrument, absolut. Däremot kan man designa frihandelsavtal på olika sätt. Det är inte några evighetsavtal. Det är klart att man måste kunna föra en debatt. Är avtalen optimala med hänsyn till konsumenter, miljö och så vidare? Det kan inte vara något debattförbud om det. Men som talesperson har man att stå bakom de propositioner som regeringen lägger fram, så är det.

Anf. 64 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Jag ser inte bara en brasklapp, utan jag ser många. Det är en hel bok av brasklappar. Jag ser fram emot att höra den entusiasm som Valter Mutt kommer att anföra från talarstolen när han står upp för att avslå

sin egen motion om världslandsavtalet. Det blir en spännande diskussion här i vår.

Prot. 2017/18:72
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 65 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar för detta varma välkomnande tillbaka till utrikesutskottet och ser också fram emot fler spännande diskussioner. (Applåder)

Anf. 66 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Fru talman! I år befinner sig över 65 miljoner människor på flykt runt om i världen. FN uppskattar att över 128 miljoner människor är i behov av humanitärt stöd, vilket är den högsta siffran någonsin. Behovet av bistånd överstiger givarländernas utbetalningar med råge.

Världens åtta rikaste personer äger lika mycket som den fattigaste halvan av jordens befolkning, och skillnaden fortsätter att öka. För varje biståndskrona som går från den rika världen till den fattiga går över 9 kronor i motsatt riktning i form av skatte- och kapitalflykt.

Vi vet att regeringen ser allvarligt på detta. Men Sverige kan göra mycket mer. Det är 80 procent av dem som befinner sig på flykt som finns i fattiga länder. Samtidigt gör den rika delen av världen allt för att hålla flyktingar borta. Bland annat sluter EU avtal med fattiga länder för att hålla människor utanför unionens gränser. När nöden är som störst väljer världens rikaste kontinent att ducka för sitt ansvar för människor på flykt.

Sedan hösten 2015 har EU arbetat intensivt med att sluta pakter med en rad länder i Afrika och Mellanöstern för att hindra flyktingar från att komma till Europa. Pakterna, som innehåller löften om bistånd och handelsavtal, är i utbyte mot att migrationen kontrolleras. EU har också utbetalat en förvaltningsfond på omkring 3,1 miljarder euro som ska finansiera insatser för att stoppa migrationen från afrikanska länder.

Vad avser Miljöpartiet att göra i regeringen för att stoppa denna utveckling?

Anf. 67 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Det var många stora frågor. Jag delar mycket av det som Yasmine Posio Nilsson sa inledningsvis om den enorma ekonomiska maktkoncentrationen och vad det får för följder på alla möjliga plan. Det mördas fler miljökampanjer runt om i utvecklingsländerna än på många år. Vi har på det migrationspolitiska området saker som är djupt inhumana.

Nu är det inte så att det är vi gröna som styr i någon majoritetsposition vare sig i flertalet nationella parlament eller i EU-parlamentet. Vi har tyvärr en ganska liten påverkansmöjlighet. Men vi vill med andra humanitära krafter ändra den situation som Yasmine så målande beskriver. Det är förfärande.

Det är bara att hoppas på att de bruna vindar som nu har blåst så länge över Europa vänder och att vi kan få genomslag för en helt annan politik. Då kommer vi också att kunna åtgärda en del av det som Yasmine Posio Nilsson tar upp här.

Anf. 68 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Fru talman! Tack, Valter Mutt, för svaret! Jag kan ändå känna att det behövs mer.

Vi kan gå tillbaka till förra sommaren, 2017. Då utökade EU stödet till Libyens kustbevakning med 46 miljoner euro. Det är pengar som förmedlas från en av EU:s biståndsfonder. Detta görs trots situationen i Libyen och vetskapen om de övergrepp som begås av just samma kustbevakning.

Amnesty, Human Rights Watch och FN har sedan en tid tillbaka rapporterat om kränkningar och grova övergrepp som begås av miliser i Libyen. Det är uppenbart att mänskliga rättigheter väger lätt mot ambitionen att stoppa flyktingar från att komma till Europa. Att kvinnorna är de som är mest utsatta har vi kunnat läsa i rapporter om sexuella övergrepp. Kvinnor som flyr den vägen tar p-piller för att åtminstone kunna skydda sig mot graviditeter när de blir våldtagna.

Är stödet till Libyen med syfte att hålla gränserna enligt Valter Mutt en feministisk utrikespolitik?

Anf. 69 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack igen, Yasmine Posio Nilsson, för att du tar upp de här frågorna!

Det är saker som vi är djupt främmande inför. Våra ledamöter i EU-parlamentet gör vad de kan för att ändra på det. Vi behöver ha ett helt annat förhållande till vår nära omvärld, MENA-området och afrikanska kontinenten.

Ytterst handlar det om att äntligen få framsteg när det gäller rättvisa handelsavtal. Där ger regeringen stora pengar till FN:s gröna fond och till åtskilligt annat som gör att människor inte behöver fly. Det är en grundläggande sak.

Vi måste också bekämpa och helt förändra den typ av så kallat gränsskydd som EU ägnar sig åt. Det är viktigt.

Anf. 70 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag får också ta tillfället i akt att hälsa Valter Mutt välkommen tillbaka till utskottet. Vi går tyvärr omlott nu när jag slutar. Bara ditt uttalande här i kammaren: Jag är ingen algoritm, visar att det kommer att bli stor spänst i debatten framöver. Jag uppskattar också att du är en väldigt grön och principfast miljöpartist som gör att man känner igen Miljöpartiet. Vi behöver också fler frispråkiga ledamöter i kammaren och inte färre.

Nu sitter ni i den rödgröna regering som antingen på egen hand eller genom att söka stöd här i riksdagen ska ta ställning för ett samarbetsavtal med den kommunistiska diktaturen Kuba. Jag förstår såklart att pressen kan vara väldigt stor då många länder redan har sagt ja till detta samarbete och väntar in hur Sverige kommer att agera.

Jag vill gärna ta tillfället i akt att lite grann försöka rekapitulera EU:s relationer till Kuba. Vi vet att man 2003 helt ströp de diplomatiska relationerna. Det var efter det att kubanska myndigheter hade fängslat 75 regimkritiker. Vi har också sett hur en del EU-länder genom åren har börjat närma sig samarbetet på olika sätt.

Men vi ser också hur många som är engagerade i civilsamhället och i den demokratiska politiska oppositionen är mycket oroad inför avtalet och samarbetet. Den kubanska kommissionen för mänskliga rättigheter

och nationell försoning visar att antalet politiska fångar har fördubblats mellan 2015 och 2017. Vi vet att processen när avtalet har tagits fram har varit väldigt grumlig. Inte minst gäller det att den kubanska demokratisörelsen inte har fått vara med och ge sina synpunkter. Processen har även varit sluten för oberoende journalister och andra.

Mot denna bakgrund vill jag fråga Miljöpartiets Valter Mutt: Förtjänar kommunistdiktaturen på Kuba ett närmare samarbete med Europeiska unionen?

Anf. 71 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack så mycket, Birgitta Ohlsson, för välkommandet! Jag känner mig hedrad av det. Det behövs som sagt självständiga ledamöter i kammaren; det är alltid bra. Det gäller också Birgitta Ohlsson.

Detta är en viktig fråga. Jag känner naturligtvis samma avsky som Birgitta Ohlsson inför det hon beskriver. Vi får inte glömma att Kuba är en diktatur. Men sedan är frågan hur diktaturer bekämpas. Jag tror ändå på att öppningar och samarbeten också på sikt undergräver de repressiva strukturerna och att de kommer att göra det även på Kuba. Länder som är väldigt slutna – Nordkorea är det klassiska exemplet, och för den delen Eritrea och några till – är ofta de allra värsta diktaturerna. Slutenhet går på något sätt samman med repressiva strukturer.

Jag är därför inte så säker på att den klokaste vägen är att inte ha någon sorts samarbetsavtal. Men det är klart att avtalen måste designas på ett vetligt sätt. Att civilsamhället på Kuba inte har varit med och så vidare är en stor miss.

Anf. 72 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag hör vad Valter Mutt från Miljöpartiet säger om att öppenhet och samarbete kan leda till att Europeiska unionen och Kuba kommer närmare varandra.

Men det finns också stora farhågor, inte minst från dem som motsätter sig denna kompakta kommunistdiktatur, för att den kommer att legitimeras och för att det kommer att vara svårt att bryta ett avtal som har ingåtts, även om det såklart formellt går att göra det.

Man känner att den form av upptining och öppning som man hade förväntat sig efter Fidel Castros död inte riktigt har infunnit sig. Vi ser att antalet politiska fångar har ökat och hur exempelvis gruppen Damer i vitt, som protesterade varje söndag, lever under en extremt svår repression just nu. Detta gäller många delar av civilsamhället i landet.

Jag vill bara lyfta dessa farhågor, som jag vet att flera andra oppositionspartier delar. Man måste vara försiktig. Vi ska inte låta ännu en diktator sitta kvar.

Anf. 73 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Jag kan egentligen bara i långa stycken instämma i det som Birgitta Ohlsson säger. Det här måste vi naturligtvis följa väldigt nära. Förhoppningen är ändå någonstans att vi får ett mer djupgående skifte i riktning mot demokrati när det blir ett generationsskifte i och med Raúl Castro, som har stått Fidel Castro nära – de är ju till och med bröder. Den förhoppningen vill vi ha och någonstans tro på att samarbetsavtalet kan bli en del av detta.

Jag delar synen i det som Birgitta Ohlsson lyfter fram och tycker att det är värdefullt. Vi får inte glömma bort detta och de tunga parametrarna. Om antalet fångar ökar är det en utveckling åt totalt fel håll.

Anf. 74 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Vi är många som vill ställa frågor till Valter Mutt i dag. Det är alltid intressant att lyssna till honom. Han är resonerande och talar utan tankar på hur väl det han säger lämpar sig för en tweet eller en delad bild från kommunikationsavdelningen i Miljöpartiet. Det är på sitt sätt befriande.

Men säkerhetspolitik och utrikespolitik är också på allvar, och Miljöpartiet är ett regeringsparti. Som vi tidigare har belyst här har den rödgröna regeringen under mandatperioden visat att den i en fråga och på samma tid kan ha två åsikter. De är ofta lika olika som rött och grönt. När försvarsminister Peter Hultqvist gav grönt ljus till världlandsavtalet som under tecknades med Nato räckte det med att gå till Valter Mutt för att det skulle slå om till rött ljus.

Vi är människor, vi politiker. Vi är inga robotar. Men i en debattartikel i Aftonbladet varnar Valter Mutt för att Nato skulle kunna placera kärnvapen på svenskt territorium, något som Peter Hultqvist besvarar med att säga: Inte en pistol kommer in på svenskt territorium utan en inbjudan från svensk regering.

Då måste vi ändå fråga oss var Miljöpartiet står när det gäller synen på Natosamarbetet.

Anf. 75 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Det viktigaste för oss är att Sverige inte blir medlem i Nato. Där är det ingen skillnad mellan de båda regeringspartierna; det är vi tydliga med. Vi tror att ett svenskt medlemskap i Nato skulle öka spänningarna i Östersjöregionen. Därmed skulle vi hamna i ett klassiskt säkerhetsdilemma där man gör någonting för att öka sin trygghet men där den i själva verket minskar.

Det är det viktiga: Vi är motståndare till ett svenskt Natomedlemskap. Jag ser fram emot en valrörelse där vi går till botten med detta. Det gäller i synnerhet nu, i och med statschefen i USA – hyresgästen i Vita huset – som är statschef i det totalt dominerande landet av de 28 Natoländerna. Vi har ju också Erdoğan i Turkiet. Jag känner mig trygg i mitt Natomotstånd.

Som jag har sagt här tidigare står vi som regeringsparti bakom regeringens politik. Det gäller naturligtvis också försvarssamarbetet. Så är det.

Anf. 76 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag ser också fram emot en kommande debatt. Jag känner mig trygg i mitt Natostöd, så det blir spännande debatter. Vi talar ju om viktiga beslut som rör svensk säkerhetspolitik när det gäller världlandsavtalet med Nato eller när det gäller försvarsövningen Aurora, som vi hade här nyligen och som Valter Mutt var emot.

Jag är också intresserad av synen på FN och jakten på att få platsen i FN:s säkerhetsråd. Jag hörde inte att Valter Mutt nämnde så mycket om det i sitt anförande. Vilka har varit de stora anledningarna till att Miljöpartiet har velat att Sverige skulle få denna plats, och vad har man varit beredd att försaka på vägen?

Anf. 77 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Förenta nationerna är den enda världsorganisation vi har som verkligen omfattar alla länder. Jag tycker att det var en stor framgång att Sverige kom in, och vi får ju till och med ordförandeskapet i juli.

Sverige har tagit en rad intressanta initiativ. Vi har fått in civilsamhället på ett helt annat sätt i säkerhetsrådets processer, och vi har lyft fram kvinnornas ställning i resolutioner och uttalanden. Vi ser att när kvinnor kommer med i fredsprocesser ökar sannolikheten markant för att processerna också blir bestående. Jag är stolt över säkerhetsrådsplatsen. Den ger oss även en möjlighet att engagera oss i arbetet med reformeringen av FN, som naturligtvis behövs. Jag ser fram emot det fortsatta arbetet.

Anf. 78 KERSTIN LUNDGREN (C):

Fru talman! För fyra år sedan levde drömmen om frihet, fred och försoning på vår kontinent. Men mitt under de olympiska spelen i Sotji sköts ukrainare på Majdan och presidenten flydde till Ryssland. Vi såg sedan de gröna männen på Krim och den snabba annekteringen.

Ukraina bekrigas med rysk närvaro och stöd sedan 2014. De förvägras av Ryssland rätten till kontroll över sitt territorium på samma sätt som Georgien förvägras rätten till sitt territorium av Ryssland sedan OS i Peking 2008. Må vi hoppas att OS i Pyeongchang blir ett fredens OS, en början till en kärnvapenfri Koreahalvö.

Nordkorea är i dag ännu en stat med kärnvapen – en diktatur, en förtryckarstat som svälter sitt folk, som hotar med att använda kärnvapen och hotar sina grannar med återkommande missiler. Det ändras inte vare sig av en gemensam koreansk trupp i OS eller av att Margot Wallström 2015 sa sig vilja bedriva en kritisk engagemangspolitik för nedrustning på Koreahalvön. Inte heller ändras detta av att utrikesministern och Sveriges regering röstade ja till en konvention om kärnvapenförbud.

Fru talman! Centerpartiet vill verka för en värld fri från kärnvapen. Vi vill verka för en balanserad nedrustning, för NPT och för provstoppsavtalet. Regeringen har lagt all sin energi på ett symboliskt kärnvapenförbud alltmedan Ryssland gjort kärnvapen till en del av en konventionell militär konflikt. Det är en signal som nu andra följer.

Risken finns att NPT-avtalet, den enda globala regim vi har, hotas. En protestkonvention ändrar varken Putin eller Jong Un, och en värld under deras kärnvapenregim vore förödande för oss alla. Sverige ska inte riskera vare sig NPT-avtalet eller svensk säkerhet. Protestkonventionen ska inte skrivas under i strid med våra nordiska grannar och våra nära samarbetspartner.

Fru talman! Vi kan med Margot Wallströms sista utrikesdeklaration summera en mandatperiod som kännetecknats av unilaterala utspel följda av tystnad. Den oberoende rösten lyftes och har hävdats att den militära alliansfriheten inte bara historiskt har tjänat utan faktiskt också i dag tjänar oss väl. Möjligen tjänar den en splittrad regering väl men inte svensk säkerhet. Ser vi till säkerhetsläget har två utredningar redovisat alliansfrihetens risker i vår Östersjöregion.

Möjligen tjänade den oberoende rösten också regeringen väl i kampanjen för platsen i säkerhetsrådet, men den tjänar inte trygghet och säkerhet i vår del av världen.

EU välkomnade ett Ryssland som ville verka för den demokratiska, liberala värdegrund som Västeuropa byggts på. I dag vet vi att Ryssland agerade trojansk häst och att de vill bryta upp vår gemensamma ordning. Putin har satt in sin militär för att nå sina mål och är redo att göra det igen.

Sverige och våra EU-grannar stärker därför försvaret. Regeringen vill stå oberoende och förväntar sig solidaritet från våra grannar men vill varken få eller ge några garantier. Ensam är inte stark, det lär oss historien. Den dag Putin hotar Sverige för att få det han vill blir oberoendet inte mycket värt.

Centerpartiet avvisar en anpassning av svensk utrikespolitik till ryska intressen. Centerpartiet vill därför att Sverige blir medlem av Nato snarast möjligt, gärna tillsammans med Finland. Sverige ska inte vara en gråzon mellan Natovännerna och Ryssland. Tillsammans ska vi bygga säkerhet syftande till att avhålla från både hot och militära angrepp.

Fru talman! Vi summerar fyra år av feministisk utrikespolitik i Margot Wallströms tappning. I en tid som påverkas av metoo-debatten är det viktigt att kvinnor talar och att tystnader bryts. Det är viktigt att se mönster men också inse att vi kvinnor är individer och olika.

Regeringens feministiska politik är inte liberal. Den präglas av bilden av kvinnor som kollektiv och av naturen pacifister. En liberal feministisk politik tystnar inte när auktoritära regimer förtrycker kvinnor bara för att man vill få en plats i FN:s säkerhetsråd. En liberal feministisk utrikespolitik står inte oberoende utan bygger i stället allianser för att ge kvinnor, män och hen makt över sina egna livsval och samhällen. En liberal feministisk utrikespolitik bygger allianser när förtryckaregimer fångslar oliktankande, stryper det fria ordet, slår mot hbtq-personer och stänger ned demokratin.

Sverige måste med likasinnade stå upp för demokrati, mänskliga rättigheter, fria medier, oberoende rättsväsen och den internationella rätten. EU är helt centralt för att hävda våra värden och är vår viktigaste arena vars globala röst måste stärkas.

Fru talman! Varje minut drivs 20 människor på flykt till följd av konflikter och förföljelse. De humanitära katastroferna växer. Syrien, Jemen, Myanmar, Sudan, Libyen, Venezuela och Nordkorea är namn förknippade med hopplöshet för så många människor. 65 miljoner människor på flykt drabbas på ett fasansfullt sätt, men situationen utgör även ett hot mot säkerheten för länderna i närmiljön som är de länder som tar emot flest på flykt. EU måste ta sitt delansvar för att stötta men också avlasta. Man måste ta sin del av ansvaret att erbjuda en fristad.

Konflikter och förtryck måste få ett slut och ansvariga för brott mot mänskligheten ställas till svars. Syrien är nu snart på det åttonde året i krig med många inblandade. Det är ett krig också mot Daish i regionen. Kampen mot Daish som Sverige medverkar i har nått framgång men är inte över förrän en inkluderande fred slutits med process till frihet och försöning i Syrien.

De senaste veckorna visar hur stor risken är att konflikterna eskalerar i regionen. Turkiets angrepp och övergrepp mot kurderna i Syrien måste fördömas och få ett slut. Samtidigt måste alla aktörer i regionen avhålla sig från åtgärder som riskerar att konflikten eskalerar och breddas till fler länder.

Fru talman! Centerpartiet vill ge Sverige ett nytt ledarskap och UD en ny ledning – ett ledarskap som står upp för öppenhet, frihandel och internationellt samarbete samtidigt som vi rustar oss för att möta oro och osäkerhet i vår omvärld. Vi vill ha ett Sverige med en tydlig säkerhetspolitik som bygger allianser mot populism och nationalism för en friare och grönnare värld.

(Applåder)

Anf. 79 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Fru talman! Hörde någon några konkreta förslag till hur vi ska ta oss fram? Hörde någon ett enda förslag annat än Natomedlemskap som lösning på alla de här frågorna? Jag har under den här tiden när vi faktiskt sitter i FN:s säkerhetsråd, där alla de här stora konflikterna diskuteras och där vi söker lösningar tillsammans med andra, från oppositionen inte fått ett enda förslag på hur vi ska agera, på vilka frågor vi ska föra fram eller på hur vi ska arbeta internationellt. Inte ett enda förslag har kommit.

Sanningen är också dessvärre, Kerstin Lundgren, att den röst som förr var ganska stark från Centerpartiets sida gällande kärnvapenfrågorna skulle bli tyst om ni skulle få med Sverige i Nato – vilket jag inte tror att ni skulle få, för jag tror att svenska folket är klokt nog att se att just nu definitivt inte är en tid att närma sig eller söka medlemskap i Nato.

Nu ska vi stå fast vid vår säkerhetspolitiska doktrin. Vi ska fortsätta vårt samarbete. Vi ska fortsätta se till att vi förebygger krig och konflikt.

Ni blev tysta i Centerpartiet när ni bestämde er för att Natomedlemskap var det övergripande intresset. Det är inte sant att vi inte har engagerat oss. Tvärtom har vi ett brett engagemang i kärnvapenfrågan. Vi jobbar inför NPT-konferensen. Vi jobbar med riskreducing. Vi jobbar med alla de här spåren för att ta uti med detta som är det allvarligaste hotet mot vår säkerhet i världen.

Anf. 80 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! När utrikesministern inledde sin första utrikespolitiska deklARATION sa hon: ”Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast....] Sverige är inte med i någon militär allians.” Och det är rätt. Om detta var vi eniga. Men sedan dess har regeringen, med stöd av Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, bytt fot. Nu tjänar nämligen vår militära alliansfrihet oss väl.

Har de två utredningar som har kommit till utrikesministern bara hamnat i byrålådan? Har utrikesministern tagit del av dem och funderat på vad som sägs i dem? Har hon funderat på att Östersjöregionen nu är en riskmiljö och att vårt oberoende är en del av de risker som skapas?

Där kan inte säkerhetsrådet hjälpa. Vi vet hur Ryssland agerar. Tror Margot Wallström att säkerhetsrådet skulle anta en resolution i vilken man säger att nu har Ryssland gått över gränsen? Nej, det skulle bli ett veto.

Utrikesministern bör lyssna till mer än bara Nato. Ministern använder sig av bara en hammare – må så vara. Utrikesministern hör bara Nato. Men hör i stället säkerhet! Ministern bör också fundera på vilka åtgärder hon vill erbjuda svenska folket.

Det finns en förväntan på att andra hjälper till, men det finns inte några garantier om att de gör det. Varför inte, utrikesministern?

Anf. 81 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Fru talman och Kerstin Lundgren! Det som hände efter den där första utrikesdeklarationen var att Trump valdes till USA:s president. Det förändrade förstå situationen i Nato, och det förändrade i allra högsta grad världsläget. Sedan har vi också utvecklingen i Turkiet.

Det har lett till en ganska besvärlig diskussion i Nato just nu. Hur ska man hantera läget? Ett tag var det också osäkert om det i själva verket fanns några garantier för att få hjälp av Nato.

Den militära alliansfriheten fortsätter att tjäna oss väl. Vi skulle inte bli säkrare av att plötsligt meddela att vi byter fot och vill bli Natomedlem. Jag tror att vägen framåt bygger på samarbete, på att vi också i fortsättningen agerar till stöd för Ukraina och på att vi är principfasta mot Ryssland. Det är på det sättet vi blir säkrare i Sverige och i världen.

Anf. 82 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det är ändå lite märkligt om Sveriges regering och Sveriges utrikesminister ändrar den utrikespolitiska hållningen utifrån att USA väljer Trump till president och inte utifrån att det är herr Putin som sitter i Kreml. Han har visat att han är beredd att med hjälp av militära medel ändra Europas gränser och riva upp de regler som man kom överens om efter andra världskriget. Han hotar också andra länder.

Ukraina och Georgien är två länder som önskar att de var medlemmar i Nato. Då skulle de känna sig säkra. Då skulle inte ensam vara stark, utan då skulle man skapa trygghet och säkerhet tillsammans. Då skulle inte Putin ha möjlighet att slå bara en, utan då måste han utmana alla om han vill ut på krigsstigen. Det ska vi hindra.

(Applåder)

Anf. 83 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Jag fortsätter med Natofrågan. Donald Trump är statschef i den i särklass mäktigaste medlemmen i Nato. Och Erdoğan har begått folkrättsbrott med attacker inne i ett grannland.

Påverkar det inte alls Centerpartiets entusiasm när det gäller Nato, Kerstin Lundgren?

Anf. 84 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! De utredningar som har kommit visar hur säkerhetsläget ser ut i Östersjöregionen och behovet av att täppa igen det säkerhetspolitiska vakuum som finns till följd av att Sverige och Finland inte är medlemmar i Nato. Som medlemmar skulle vi kunna skapa tydlighet i relationerna i den här regionen. Det skulle också kunna få en mer avhållande effekt på vår stora ryska granne.

Det är spännande att lyssna till Miljöpartiet men förstås också till utrikesministern. Fokus verkar till största delen ligga på vad som händer i USA.

Jag tror inte att Valter Mutt tror att president Trump skulle hota Sverige. Det som hotar Sverige och i Östersjöregionen är ett eventuellt agerande från Putin för att han ska få sin vilja igenom. Det behöver inte vara ett militärt agerande. Det kan också vara med andra medel, till exempel att han ringer utrikesministern och säger: ”Nu vill jag ha det här, annars agerar vi.”

Det är den verkligheten Sverige måste möta. Då säger Valter Mutts och regeringen: Nja, vi är så rädda för Trump. Men vi vill gärna ha ett nära samarbete och gärna ett unikt avtal med just Trump. Men vi vill inte ha med de andra i Nato. Vi vill inte ha med våra EU-grannar. Vi vill inte ha med Norge. Ve och fasa för Norge!

Jag förstår inte vad Miljöpartiet och regeringen är rädda för.

Anf. 85 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Inte ett enda Natoland röstade ja till FN:s nya kärnvapenkonvention. Det visar väl ändå att man mister en del av sitt utrikespolitiska svängrum.

Den som till exempel följer den amerikanska debatten kan se att de är oroliga för det vapenindustriella komplexet. Det var en republikansk president, Eisenhower, som myntade själva uttrycket militärindustriella komplexet.

Man ska satsa 1 200 miljarder dollar de närmaste 30 åren på att uppgradera sina kärnvapen. Det är klart att det finns ett egenintresse i upprustningar. Ledande amerikanska politiker varnar för det. Vi tycker att det skulle vara negativt om Sverige blev en del av de sammanhängen.

Vi vill verka för nedrustning i världen, och det gör man bäst genom att stå utanför militärallianserna.

Anf. 86 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Vi ska stå utanför Nato, Valter Mutt, men det går bra att samarbeta på tu man hand med president Trump, oavsett diskussionen om militärindustriella komplex eller annat.

Vi vill se en annan typ av värld. Men det stora problemet i vår del av världen – vi pratar inte om Kina just nu – är Ryssland och Rysslands agerande.

Det är för mig märkligt att både Vänsterpartiet och regeringen talar förskräckt om president Trump men totalt missar att president Putin utgör ett hot mot vår närmiljö, mot våra grannar. Vi rustar oss nu gemensamt för att kunna möta det hotet. Det hotet verkar regeringen inte se. Ni stirrar er i stället blinda på president Trump, Valter Mutt.

Anf. 87 YASMINE POSIO NILSSON (V):

Fru talman! Vänsterpartiet vill ha en värld för alla, inte bara för de rikaste. Vi tror på en värld där barn växer upp med samma förutsättningar och där alla människor har makt över sina egna liv, oavsett var på jorden man råkar vara född.

Självklart ska vi som medmänniskor känna glädje över att en allt större andel runt om i världen är läs- och skrivkunniga, att fler barn överlever sina första år och att många sjukdomar, såsom mässlingen, och dödligheten i dem har minskat.

Vi ska kunna känna att det fortfarande går att förändra och att vi inte måste acceptera den orättvisa och ojämlika världsordning som finns både inom och mellan länder. Sverige ska vara ett land som med självförtroende fortsätter att stötta civila organisationer och regeringar som kämpar för demokrati och mänskliga rättigheter.

Vi ska bedriva en utrikes- och utvecklingspolitik där människor självas ses som subjekt i sina egna liv, och vi ska sträva efter att uppnå samtliga mål i Agenda 2030.

På samma sätt måste vi våga kritisera och agera när länder inte gör så. När länder tvärtom förtrycker befolkningen och minskar det folkrättsliga utrymmet ska Sverige stå upp för alla de människor som drabbas när makten blir viktigare än demokratin.

Vänsterpartiet har hyst stora förhoppningar på den nuvarande regeringens feministiska utrikespolitik. När Trumps USA lägger fram sin gag rule svarar Sida, med stöd i den feministiska utvecklingspolitiken, med att stärka SRHR i sitt arbete. När handelsavtal ska tas fram i EU trycker Sverige på mänskliga rättigheter och att flickors och kvinnors situation ska skrivas in i texterna. När Sverige skickar trupper till FN-ledda insatser arbetar trupperna både internt och externt med att öka kvinnors inflytande och deltagande.

Detta arbete är nödvändigt för att vi över huvud taget ska kunna nå några mål i Agenda 2030. Samtidigt har vi från Vänsterpartiet varit tydliga med att kritisera när regeringens politik brister. Tyvärr har regeringens utrikespolitik vid tillfällen präglats av oförmåga och dubbla budskap. Den ena handen ger samtidigt som den andra handen tar.

Att skriva in MR-frågor som viktiga punkter att följa i handelsavtalen är bra. Att sedan följa upp MR och låta missförhållanden bli anledning till sanktioner och kraftfullt agerande vore ännu bättre. Än har vi inte sett detta ske med tydlighet mot vissa av de länder med brister som Sverige bedriver handel med.

Ett av de kanske tydligaste exemplen på regeringens dubbelmoral är Jemen. Konflikten i Jemen fyller sällan nyhetssidorna, men Jemen är ett av världens fattigaste länder, och efter tre år av krig är läget akut. FN benämner situationen som världens största humanitära kris. Miljontals människor är på flykt, bristen på mat och vatten är stor och landet plågas av stora utbrott av kolera och difteri.

Utrikesminister Margot Wallström har varit tydlig med att det inte finns någon militär lösning på konflikten, och förra året ökade Sveriges bistånd till Jemen. Det är bra. Samtidigt fortsätter Sverige exportera vapen till både Förenade Arabemiraten och Saudiarabien – länder som aktivt deltar i kriget. Så sent som 2016 beviljades vapenexport till Förenade Arabemiraten för närmare 11 miljarder kronor. Det är milt uttryckt mindre bra.

Norska utrikesdepartementet tog i december ett beslut om stopp för vapenexport till Förenade Arabemiraten, och export till Saudiarabien är inte längre tillåten. Det är dags att Sverige gör detsamma. Då duger det inte att som regeringen lägga fram ett otillräckligt förslag om att marginellt försvåra vapenexport till diktaturer. En sådan export ska under inga omständigheter vara möjlig.

Vi i Vänsterpartiet har återkommande uttryckt vårt stöd till alla de människor som kämpar mot president Erdoğan's alltmer totalitära ledarskap i Turkiet. Tyvärr har situationen förvärrats ytterligare. Turkiet har under lång tid gått mot ett alltmer auktoritärt styre. Fängslanden av oppositionella, journalister och kurder har fått pågå utan att omvärlden agerat med tillräcklig styrka. I stället för att markera mot Turkiet har Sverige genom olika handelsavtal och bidrag från EU för att stoppa flyktingar gett sitt tysta stöd.

Nu ser vi resultatet av att Sverige och EU inte agerat tillräckligt kraftfullt. Turkiet har inte bara fortsatt att tysta oppositionen genom att stänga medier, avskeda offentligt anställda och fängsla politiker. Nu har man gått så långt att man inlett en militär offensiv i ett annat land och attackerat Afrin och andra delar av norra Syrien. De som med stora offer besekrat IS/Daish och nu förbereder sig för fria val är under attack. Vad gör omvärlden? Den svenska regeringen borde med hög röst fördöma attackerna och agera i EU för att riva upp överenskommelsen om att ge bidrag till Turkiet för att stoppa flyktingar.

Fru talman! Att få bestämma över sin egen kropp och uttrycka sin egen sexualitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Men det är en rättighet som kränks och inskränks i många länder som Sverige bedriver utvecklingssamarbete med. Bristande tillgång till preventivmedel och sexualupplysning, bristande mödravård och starka begränsningar i aborträtten är centrala hinder för utveckling och fattigdomsbekämpning. Vi ser med oro hur kvinnors rättigheter sätts på undantag i allt fler länder runt om i världen.

I El Salvador fängslas kvinnor som har fått missfall, i Polen föreslås inskränkningar i aborträtten och samtidigt har USA stramat åt sin biståndspolitik i syfte att försvåra kvinnors tillgång till en säker abort. I takt med att högerextrema krafter i Europa och resten av världen vinner mark sätts kvinnors och hbtq-personers rättigheter på undantag.

Sverige har länge varit en viktig röst för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, men vi kan och bör göra mer. Därför kräver vi att minst 10 procent av Sveriges biståndsbudget ska gå till SRHR.

För Vänsterpartiet är det viktigt att Sverige ska vara ett land som konsekvent står upp för mänskliga rättigheter, solidaritet och feminism. Det finns mycket i den svenska utvecklingspolitiken som har blivit betydligt blivit bättre sedan regeringsskiftet 2014: uppdateringen av Sveriges politik för global utveckling, sammankopplingen med Agenda 2030 med mera är bra förslag som Vänsterpartiet tidigare har motionerat om i riksdagen. Erkännandet av Palestina var bra, och nu väntar vi på att regeringen ska följa riksdagens beslut om att erkänna Västsahara.

Vänsterpartiet vill ha en värld för alla – inte bara för de rikaste. Människor i fattiga länder tvingas arbeta under slavliknande villkor för att vissa svenskar ska kunna köpa en ny mobiltelefon varje år. I dag äger åtta personer lika mycket som jordens halva befolkning. I dag blir människor i den fattiga delen av världen offer för torka, översvämningar och andra naturkatastrofer som ett resultat av att vi här i den rika delen av världen förbrukar en allt för stor andel av jordens resurser. Allra värst är miljonärerna och miljardärerna som utan att ägna miljön en tanke tar flyget för en skidresa till Sankt Anton och för en shoppingweekend i New York. Denna ojämlika världsordning vill och kan vi förändra.

Anf. 88 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Fru talman! Under de senaste åren har antalet terrordåd ökat kraftigt. Listan över länder och städer som drabbats är lång och inkluderar numera tyvärr även Sverige.

Terrorism utgör ett stort hot mot såväl stater som individer och ytterst också mot de värderingar som vårt samhälle vilar på. Arbetet med att motverka terrorism måste därför bedrivas på flera fronter på plats där den uppstår men också mot de medlemmar och sympatisörer som finns i andra delar av världen.

Fokus i den här debatten är på vilka verktyg och instrument som kan användas för att hantera dessa frågor på den utrikespolitiska arenan. Dessvärre uppfattar jag att Vänsterpartiet saknar politik på det här området. Vänsterpartiet var till exempel inte med på den överenskommelse om åtgärder mot terrorism som träffades i somras. Partiet har också reserverat sig mot en rad beslut som syftat till att stoppa terrorismen.

I Vänsterpartiets utrikespolitiska program finns det inga förslag till åtgärder. I övrigt talas det främst om vikten av det förebyggande arbetet. Det är i och för sig både bra och viktigt, men det handlar mer om att lösa frågorna på längre sikt. Det löser inte den mer akuta frågan här och nu för att stoppa och straffa terroristerna.

Min fråga till Vänsterpartiet är: Hur, var och med vilka medel tycker ni att terrorismen ska bekämpas?

Anf. 89 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Fru talman! Precis som Jonas Jacobsson Gjörtler är också jag ny i de här sammanhangen. Just det som du lyfte om det förslag som har lagts fram har jag tyvärr ingen koll på, så jag kan inte svara direkt på den frågan.

Däremot är det självklart att terrorism ska bekämpas och att terrorister ska dömas. Det arbetar vi ju för också i Sverige, till exempel när det gäller återvändande eller över huvud taget terrorister som har sökt sin tillflykt till Sverige. Då har vi aktivt arbetat för att de givetvis ska bestraffas enligt lagen.

I övrigt menar vi att ett öppet samhälle är ett samhälle där alla får möjlighet att växa utifrån de individer som de är, inte utifrån de ekonomiska förutsättningar som deras föräldrar har. Det minskar tillgången på dem som vill gå med i en terroristorganisation. Det är vad vi kan göra här i Sverige. Det finns ju högerextrema terrorister här som har begått brott, exempelvis i Göteborg.

När det gäller omvärlden är det precis som vi säger väldigt viktigt att vi står upp för de länder som vill ha demokrati och att vi verkar för de civila organisationer som vill växa och bli större och som arbetar för demokratiska rättigheter i sina länder. Där är det viktigt att vi ger stöd, inte att vi ger handelsavtal som gör att terrorismen kan växa i det tysta.

Anf. 90 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Fru talman! Det är vällovligt, tycker jag, att det talas om förebyggande arbete och insatser för demokrati och annat. Jag håller med om att det är viktigt för att på lång sikt lösa detta eller åtminstone minska risken för nyrekrytering till olika terrorrörelser. Men för det första tror jag inte att ett sådant arbete innebär några garantier för att man faktiskt lyckas. För det andra kan även ett lyckosamt sådant arbete knappast innebära en hundra procentig garanti för att man inte får någon nyrekrytering alls av terrorister. För det tredje måste vi kunna agera för att stoppa de problem som finns här och nu.

Då är vi tillbaka vid det som jag tycker är bristen hos Vänsterpartiet. Du får väl se det här som ett medskick, Yasmine Posio Nilsson. Jag hoppas att Vänsterpartiet kan ta med sig detta. Jag konstaterar återigen att ni inte var med på den överenskommelse som gjordes om åtgärder mot terrorism i somras. Jag hoppas verkligen att Vänsterpartiet kan prioritera upp de här frågorna och ta dem på lite större allvar framöver.

Anf. 91 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Fru talman! Jag var inte med personligen, och därför kan jag inte ge exakta svar på den frågan utan får återkomma till den. Men jag lutar mig givetvis mot mina partikamrater. Jag har fullt förtroende för att de tog rätt beslut när de valde att inte gå med på den överenskommelsen.

Vad jag missade att göra i vårt förra replikskifte var att fråga dig, Jonas Jacobsson Gjörtler, vad du avser att göra och vilka lösningar du vill se. Då hade det kunnat bli lite mer meningsutbyte och mer att svara på. Men som sagt får vi diskutera detta vid senare tillfälle.

Anf. 92 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! I början av 2000-talet fick den svenska vänstern ett nytt föredöme i Latinamerika, Hugo Chávez. Som dåvarande president i Venezuela drog han nytta av det höga oljepriset. Samtidigt som många av de fattiga fick det bättre började regimen ge sig på medierna. Oavsett vilka metoder Chávez använde kom han att få stöd från den svenska vänstern.

När Maduro tog makten var till exempel Sjöstedt snabb med att gratulera på Twitter, trots att Maduro som utrikesminister hade börjat knyta band med länder som Belarus, Iran och Libyen. Så sent som i slutet av förra året bojkottade Vänsterns partigrupp i Europaparlamentet utdelningen av Sacharovpriset till den venezuelanska oppositionen. I en helt bisarr resolution i Europaparlamentet riktar Vänsterns partigrupp inte ett enda kritiskt ord mot regimen, samtidigt som man fördömer EU:s sanktioner mot landet.

Jag skulle vilja påminna Vänsterpartiet om att de nya sanktionerna riktar sig mot personer som står Maduro nära och som bidrar till den politiska krisen och förtrycket av befolkningen. Med på listan finns bland annat chefen för underrättelsetjänsten, Gustavo González, som är ansvarig för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna, omänsklig och förnedrande behandling samt tortyr och förtryck av civilsamhället och den demokratiska oppositionen i Venezuela. Stöder Vänsterpartiet inte de sanktioner som riktar mot regimen?

Vänsterpartiet står väldigt ofta i den här kammaren och säger sig vilja se en konsekvent utrikespolitik. Men hur går Vänsterns agerande i Sverige och i Bryssel ihop med att stå upp för mänskliga fri- och rättigheter, var de än förtrycks?

Anf. 93 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet har under lång tid kritiserat det som kritiserar bör när det gäller Venezuela. Demokratiska inskränkningar är aldrig acceptabla, oavsett vem som utför dem och var i världen de sker. Vårt ställningstagande har vi lyft fram både i medierna och i motioner.

Under den senaste allmänna motionstiden väckte vi en motion om Latinamerika. Där kan även kristdemokrater läsa om hur vi ställer oss till situationen i Venezuela. Bland annat står det: "Därför står vi upp för venezolanernas rätt att få uttrycka sina åsikter, delta i demonstrationer och välja sina ledare i demokratiska val. Vi slår vakt om möjligheten för alla venezolaner att få tillgång till hälsovård och utbildning och att få leva ett liv fritt från hunger, fattigdom och diskriminering. Den utgångspunkten leder oss till att aldrig kompromissa med de mänskliga rättigheterna. För oss är det självklart att kritisera varje brott oavsett var, av vem eller med vilka motiv det begås." I vårt yrkande i samma motion står det: "Sverige bör som enskilt land såväl som medlem i EU och FN verka för en dialog mellan regeringen och oppositionen i Venezuela i syfte att underlätta en fredlig och demokratisk lösning på dagens politiska motsättningar." Denna motion är du, Sofia Damm, varmt välkommen att ställa dig bakom.

När det gäller Sacharovpriset hade vi förordat Dawit Isaak som vinnare. Det var därför vi inte ställde oss bakom detta.

Anf. 94 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag uppskattar att Yasmine Posio Nilsson var beredd att svara på frågan. Men det räcker inte att stå här i kammaren och säga de orden. När man får en möjlighet att visa det här i realiteten måste man också stå upp. Jag menar faktiskt bokstavligen stå upp. Det som skedde i Europaparlamentet var att Vänsterpartiet inte kunde resa sig upp och applådera när oppositionen från Venezuela skulle ta emot priset. Vi hade från kristdemokratisk sida också lagt vår röst på Dawit Isaak. Det betyder inte att vi inte kan gratulera och känna med oppositionen i Venezuela och stå upp för dess rättigheter.

Situationen i Venezuela är vidrig. Jag hoppas att det du har stått och sagt nu i kammaren, Yasmine Posio Nilsson, är något ni kommer att kunna lyfta fram även i Europaparlamentet och så att det hörs världen över och når fram till era partivänner.

Anf. 95 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik:

Fru talman! Tack, Sofia, för att du valde just den frågan, som jag faktiskt hade förberett mig för! Det är lite skrämmande att vara med i den här debatten första gången.

Precis som du säger kommer vi att fortsätta att stå upp för venezuelanernas rätt till demokratiska och fria val och för att alla minoriteter, även oppositionen, ska ha samma rättigheter och skyldigheter som alla andra. Vi kommer att fortsätta att lämna yrkanden så länge vi inte ser en tillräckligt demokratisk utveckling i Venezuela.

Anf. 96 BIRGITTA OHLSSON (L):

Fru talman! Häromdagen när jag städade ur en låda i mitt riksdagsrum fann jag delar ur ett anteckningsblock från hösten 2002, då jag 27 år gammal var ny riksdagsledamot i utrikesutskottet. Vreden över människors ofrihet – vilket var frihetsparollen för Liberala ungdomsförbundet, som jag fortfarande var förbundsordförande för – stod det som rubrik, skrivet med en ilsket neonrosa överstrykningspenna.

Då jag nu, 16 år senare, deltar i min sista riksdagsdebatt i denna kammarreflekterar jag onekligen lite över den värld som fanns före, under och efter 2002 och den värld vi lever i 2018. Jag reflekterar över vad som blev, vad som kunde ha blivit och vad som aldrig tilläts bli.

År 2002 präglade svallvågorna efter de islamistiska terrordåden mot World Trade Center i New York och det efterföljande kriget mot terrorn en hel värld.

År 2002 blev det europeiska samarbetet fysiskt när eurosedlar och euromynt började cirkulera i européernas plånböcker. EU skulle bara två år senare gå från 15 till 25 medlemmar, då Öst- och Centraleuropa lämnat kommunismen, socialismen och planekonomins ok för demokrati och marknadsekonomi.

År 2002 gav mig dåvarande utrikesminister Anna Lindh goda råd inför min första resa till Somaliland. Tio månader senare fanns hon inte mer.

Som den duktiga flicka jag var hade jag i mitt anteckningsblock stolpat upp olika utrikespolitiska scenarier med blick framåt något decennium. Jag kan nu konstatera att jag fick både rätt och fel.

- Ett globalt frihandelsavtal skulle vara på plats. Fel. Doharundan har pågått sedan 2001, men det är nu, 17 år senare, regionala avtal som dominerar och inte den världsomfattande frihandel som skulle kunna lyfta ännu fler miljoner människor ur fattigdomen.
- Två tredjedelar av Afrikas länder skulle vara demokratier. Fel. Detta illustreras tydligt av att mobiltelefonmiljardären Mo Ibrahim länge inte kunde dela ut sitt demokratipris till afrikanska ledare. Det fanns faktiskt fram till i år, Liberias förra president Ellen Johnson Sirleaf fick priset, ingen värdig vinnare att utse under hela sex år.
- EU skulle ha varit enormt, enligt min vision, och länderna skulle vara fläckfria demokratier. Rätt och fel. Förvisso kom tio nya medlemmar, men västra Balkan står och trampar i farstun i väntan på inhemska reformer. Enligt tidningen *The Economist*s senaste demokratiindex anses bara 11 av de 28 nuvarande EU-länderna vara fullfjädrade demokratier. Inget av dessa länder ligger i Öst- eller Centraleuropa.
- Ryssland, trodde jag, skulle ha närmat sig Europa. Totalfel. Putin har militärt attackerat Ukraina och för ett ständigt krig mot den egna befolkningens frihet, mot hbtq-personer, oberoende journalister och oppositionen. I Kina är förtrycket lika kompakt.

År 2002 bodde 41 procent av världens befolkning i fria länder. I dag är siffran 39 procent. Demokratien backar för tolfte året i rad.

År 2001 hade 40 procent av världens länder full pressfrihet. I dag är det endast 31 procent, och i dessa bor 13 procent av världens befolkning.

Sedan året 2000 har antalet flyktingar i världen nästan fördubblats. Det vidriga kriget i Syrien med militärdiktator Assad, som gasar ihjäl sin egen befolkning, de islamistiska terroristerna i Daish och de folkmordsliknande attackerna mot rohingyaminoriteten i Burma skapar nya offer.

Fyra länder som var på viss uppgång 2002, ekonomiskt eller politiskt, var Turkiet, Venezuela, Ungern och Polen. Nu är de alla regionala svarta får. Turkiet har vänt EU ryggen och bombar civila i kurdkontrollerade Afrin. Vänsterdiktaturen i Venezuela har förvandlat Sydamerikas rikaste land

till ett förtryckarhelvete där barn dör av svält och stora delar av befolkningen redan har flytt. Polen och Ungern är EU-länder vars press inte längre anses vara fri och där domstolars oberoende är hotat.

Men det var verkligen inte bättre förr. Den extrema fattigdomen i världen har under de gångna åren halverats globalt.

År 2002 hade ett land i världen infört samkönade äktenskap, nämligen Nederländerna. I dag är det 24 länder och inte bara i västvärlden.

Mellan 2000 och 2015 minskade antalet dödsfall orsakade av malaria med nästan 60 procent.

År 2000 hade 414 miljoner människor tillgång till internet. Nu är det snart 4 miljarder.

Allt detta förutsätter en nyfikenhet inför globalisering, värderingsstyrd utrikespolitik, liberal frihet och ett principfast försvar av de mänskliga rättigheterna. Men det förutsätter också – och detta gäller oss alla här i denna kammare – en strid för multilateralismen, den idé om samarbete och ömsesidigt beroende mellan länder som växte sig så stark efter andra världskriget och som är grunden till alltifrån WTO och FN till Nato och EU. Globala utmaningar kräver globala lösningar. Därför är det för mig som liberal självklart att Sverige hör hemma i både Nato och FN.

Multilateralismen och den idealistiska utrikespolitiken – att bry sig om värderingar även utanför sitt lands gränser – är mer hotade än på länge i kölvattnet av populismens apologeter och isolationisternas rop på att bryta samarbeten.

Men man ska också komma ihåg att klimatavtalet i Paris var fullkomligt fantastiskt, och de 17 nya hållbara målen går längre vad gäller mänskliga rättigheter än vi någonsin tidigare har gått. Detta är viktigt att se.

Jag vill denna sista gång passa på att tacka dels allianskamraterna för god politisk gemenskap, dels hela utskottet för en väldigt trevlig stämning, inte minst genom kanslichefen Martin Brothéns goda försorg. Jag vill också tacka utrikesministern för gott samarbete i många politiska frågor, inte minst sådana som rör flickors och kvinnors mänskliga rättigheter, som striden för rätten till fria, lagliga och säkra aborter och att fler kvinnor med makt sätts vid förhandlingsborden när kriget är slut.

Fru talman! Det var inte bättre förr. År 2018 är bättre än 2002. Färre är fattiga. Fler är utbildade. Men de segrar vi trodde var vunna 2002 var det inte. Men striderna är inte förlorade för alltid. Segrarna är möjliga att återfå genom stöd till världens demokratikämpar, som den modiga iranska aktivisten Narges Hosseini, som under frihetsprotesterna i januari protesterade mot mullornas slöjtvång genom att kasta sin själ. Hon vägrar be om ursäkt och riskerar nu tio års fängelse. Ett annat exempel är organisationen Kvinnor i vitt på Kuba, som varje söndag i många år protesterat mot kommunistdiktaturens förtryck. Ett annat är den svensk-eritreanske journalisten Dawit Isaak, som utan rättegång i dag har suttit fängslad för sina åsikters skull i över 16 år.

Låt mig avslutningsvis citera en annan av Astrid Lindgrens karaktärer, Pippi Långstrump: ”Om man är tyst för länge så vissnar tungan.” Så hoppas jag att det inte ska bli.

(Applåder)

Anf. 97 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Fru talman! Tack, Birgitta Ohlsson! Vilken fin exposé du gjorde. Jag ser faktiskt inget i den som jag skulle invända mot. Jag tycker att det var en spännande beskrivning, sorglig som den är, av alla de problem som kvarstår och av de få hoppfulla beslut som ändå har tagits.

Jag tror att du har rätt i en sak. För att vara försonlig nu under vårt sista möte och inte söka strid och konfrontation vill jag säga: Jag talar ständigt om att vi måste försvara multilateralismen, frihandeln, dialogen, samarbetet och alla de metoder som vi ofta ser företräds av kvinnor.

Jag träffade syriska kvinnor häromdagen, och då visade det sig att de är fullt upptagna med det som är verkligheten på marken i Syrien: Hur får vi elektricitet en timme till? Hur får vi vatten? Kan vi fixa lite medicin till våra sjuka barn? Men de stora proxyaktörerna spelar sitt strategiska spel med Syrien som insats. Denna skillnad är betydelsefull när det gäller att arbeta för kvinnors rätt och för jämställdhet och jämlikhet i världen.

Jag vill säga att jag värdesätter ditt engagemang väldigt mycket. Jag har gjort det hela tiden, inte minst när det gäller kvinnors rättigheter. Jag har alltid uppskattat att debattera med dig, och jag önskar dig all lycka till i fortsättningen. Det behövs fler politiker som du, som värnar om både ett gott debattklimat och sakliga argument. Lycka till med allting som du ska göra, Birgitta!

Anf. 98 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Tack, utrikesministern, för de varma orden!

Jag vill verkligen ta tillfället i akt att just lyfta frågan om multilateralism, som vi kanske inte diskuterar så mycket i den här kammaren, för den är rätt självklar och given för majoriteten av partierna här. Multilateralismen är dock hotad.

Jag hade förmånen att tillsammans med några här i kammaren besöka Paris förra veckan och vara med på OECD-möten där framför allt handelsfrågorna var i centrum. Det var med stort allvar i rösten som många luttade politiker och tjänstemän där sa att om vi de närmaste tio åren inte vinner tillbaka gnistan och glöden för multilateralismen och ett stort globalt samarbete riskerar vi att förlora allt detta.

Detta handlar inte bara om Vita huset och om Donald Trumps attacker mot frihandeln eller om att vi ser en isolationistisk trend när populismen blir stark, utan det handlar också om att helt enkelt förstå värdet av att lösa konflikter på det här sättet.

Jag tror att utrikesministern kan instämma i den diskussion som nu sker inte minst i Förenta nationerna, där den nye generalsekreteraren som sin huvudpunkt har lagt fram att få tillbaka multilateralismen och interdependensen, det ömsesidiga beroendet. Vi är ömsesidigt beroende av varandra, men vi har inte mycket tid på oss. Det är viktigt att fler lyfter fram detta.

Jag ska avsluta med att säga: Jag tror att det är väldigt viktigt att också vara optimistisk. Vi lever i en tid där domedagsprofetiorna haglar i denna talarstol och i tv-apparater. Detta kommer säkert också att prägla en valrörelse på ett väldigt dystert sätt. Det finns problem och utmaningar. Allt det ska man ta på absolut största allvar. Men om man inte är optimistisk kan man inte se framåt.

Dövblindsaktivisten Helen Keller sa något väldigt klokt: Ingen pessimist upptäckte någonsin stjärnornas hemligheter, seglade till oupptäckta kontinenter eller öppnade nya dörrar till den mänskliga viljan.

Det ligger faktiskt någonting i det.

Anf. 99 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Fru talman! Jag fortsätter att säga, Birgitta, att jag kommer att sakna den röst som är din när det handlar om att vi just på grund av multilateralismens värde behöver vara aktiva i både EU och FN. FN är det forum där vi just nu diskuterar alla dessa riktigt stora och svåra frågor. Jag hoppas förstås att Alliansen också utan dig ska förmå sig till att vara mycket mer aktiv i diskussionen om hur vi använder den plattform vi har under ännu ett år. Det är väldigt viktigt hur vi agerar där.

Jag tror också att vi måste förflytta oss från denna oro till framtidstro. Det är vad vi ska ta med oss från denna debatt. Vi behöver samarbeta, och vi behöver hoppas. Tack så mycket, Birgitta!

(Applåder)

Anf. 100 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är väldigt viktigt att inse att det inte behöver råda någon konflikt mellan att ha ett oerhört starkt EU-engagemang och att ha ett starkt engagemang för Förenta nationerna. Det är samma princip som gäller. FN blir inte mer än vad medlemsstaterna gör det till. Det blir inte heller Europeiska unionen. Det är viktigt att se det. Även om EU är den viktigaste utrikespolitiska arenan för oss liberaler finns det ett starkt engagemang för att Förenta nationerna ska bli mer värderingsstyrt, och det är en väldigt viktig kugge i multilateralismen.

Anf. 101 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack, Birgitta Ohlsson, för ett i vanlig ordning mycket tankeväckande anförande!

Politik handlar mycket om att hantera målkonflikter. En central målkonflikt som går i dagen, inte minst i utrikespolitiken, gäller värderingar som allt som oftast krockar med ekonomiska intressen och med säkerhetspolitiska intressen. Det tycker jag är svårt att hantera – det tycker vi väl alla egentligen. Sällan är det så tydligt som när det gäller Kina. Vi har inte diskuterat Kina så mycket under denna debatt, men jag föreställer mig att framtida utrikespolitiska debatter kommer att handla betydligt mer om denna jätte, som till och med kanske redan under nästa årtionde blir världens största ekonomi. Det är sedan många år fler kinesiska investeringar i omvärlden än vice versa. Man får ett ägarintresse och därmed förmodligen också ett politiskt intresse.

Hur hanterar vi detta egentligen? Vi bejakar naturligtvis handel, och det är intressant med förnybar energi, som nästan exploderar i Kina, och så vidare. Men samtidigt ser vi nu hur enpartistaten stärker sitt grepp under Xi Jinping. Det går bakåt för mänskliga rättigheter. Samtidigt går det naturligtvis inte att isolera en så stor del av världsekonomin.

Du, Birgitta Ohlsson, är en ovanligt intellektuell politiker. Innan du lämnar utskottet kan du berätta för oss hur vi ska hantera Kina.

Anf. 102 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Tack, Valter Mutts, för dessa ord! Jag har haft många intressanta debatter med Valter genom åren. Jag minns en debatt vi hade när jag var EU-minister. Det var en debatt om hur man ska mäta ekonomisk tillväxt ur lite mer gröna aspekter. Det var ett stimulerande intellektuellt samtal.

Jag tycker dock att man ska komma ihåg att jag i Sveriges riksdag representerar partiet Liberalerna. Vi är det parti som när Maria Leissner var partiledare faktiskt riktade misstroende mot dåvarande statsminister Göran Persson när han berömde kommunistdiktaturens stabilitet, om man säger så. Vi har aldrig haft någon rädsla för att vara tydliga vad gäller Kina. Så har det varit också när vi har suttit i alliansregeringar.

Vi har en väldigt svår situation. Det jag kanske är mest rädd för globalt – och jag har varit det under tio år – är att vi ser en form av ”singaporifiering” av världen. Man efterliknar också Kina. Många låginkomstländer ser den ekonomiska dynamiken i Singapore och Kina. Men man väljer bara det ena benet. Man väljer ekonomisk frihet men inte mänsklig frihet och politiska och medborgerliga rättigheter. Jag, som liberal, menar att man inte bara kan välja det ena benet. Man måste se till att de hålls ihop på ett väldigt skarpt och tydligt sätt.

Jag har under dessa år i riksdagen fått lära känna väldigt många personer. En av dem som påverkat mig mest är en man som dog för några år sedan. Han hette Harry Wu. Han spenderade 19 år i kinesiska laogai, som är Kinas motsvarighet till gulag. Han växte i praktiken upp i burar under de år då han var inspärrad. Hans enda brott var att han som ung, politiskt omedveten student hade yttrat till en flickvän på universitetet i Peking att han tyckte att det var orättvist att Sovjetunionen gick in i Budapest i Ungern. Han markerade det. Sedan hamnade han i fängelse under en väldigt lång tid.

Man behöver inte vara rädd för att liberaler inte ska våga fortsätta att ha en väldigt skarp och tydlig röst. Men jag håller med Valter Mutts om att det är en stor fråga som regeringar brottas med.

Anf. 103 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Jag tror att det ligger mycket i det Birgitta Ohlsson nämnde om ”singaporifiering”. Viktor Orbán, Ungerns premiärminister, höll ett tal häromåret där han sa att hans stora framtidsvision var att bygga en icke-liberal stat på nationell grund, och så höll han just fram Turkiet, Singapore och Kina som förebilder.

Jag tror att vi på något sätt måste nå fram till det civilsamhälle som trots allt finns under enpartistaten Kina – det handlar om miljögrupper och så vidare. Sedan är det naturligtvis viktigt att vi agerar någorlunda samspelt gentemot Kina inom EU:s ram, där man ju försöker splittra länderna. Men på något sätt blir det ändå enorma ekonomiska intressen. Också ett liberalt parti är berett att kanske offra jobb i Sverige för att reta kineserna, så att säga.

Jag tycker att det är en svår målkonflikt, och jag har själv egentligen inget svar på detta. Men det tål att diskutera och tänka kring.

Anf. 104 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag kan ta upp ytterligare ett exempel ur Liberalernas riksdagshistoria, under de år jag själv har suttit här, då vi verkligen var klara och tydliga.

Det var en del krafter i denna riksdag, bland annat ett stort alliansparti och ett av de stora partierna i den nuvarande regeringen, som tyckte att det vapenembargo som EU hade gentemot Kina kanske skulle luckras upp lite grann. Vi gick, tillsammans med andra oppositionspartier, på olika sätt ut väldigt hårt för att markera att det var oacceptabelt. Ibland måste man verkligen sätta ned foten. Det gäller framför allt i frågor som till exempel rör vapenexport.

Sedan tror jag att det är så här: Ska kineserna få frihet i framtiden kan man inte stänga all handel. Det är viktigt att bygga upp en medveten medelklass och att ha stora kontaktytor. I alla länder finns det nämligen människor som vill ha demokrati, och det blir aldrig demokrati utan demokrater. De ska känna ett fullt stöd.

(Applåder)

Anf. 105 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Ni är kanske förvånade över att jag begär replik på Birgitta Ohlssons anförande. Det är en kollega sedan länge i utrikesutskottet. Vi har kämpat tillsammans för bistånd på 1 procent av bni. Vi har stått upp tillsammans för SRHR-frågor, mänskliga rättigheter, demokrati och så vidare.

Jag är glad för den multilaterala signalen från Birgitta. Jag håller med om det. Klimatagendan är jätteviktig – det hade jag tänkt nämna. Birgitta har också ett EU-engagemang som är tydligt. Jag är glad för ett väldigt gott samarbete och för väldigt många goda skratt under åren.

Eftersom detta är den sista utrikespolitiska debatt som Birgitta deltar i och eftersom det är den 14 februari tycker jag att det finns skäl, fru talman, att understryka att Birgitta inte bara står för hjärna utan också för väldigt mycket hjärta. Hon har funnits med under en lång tid och har haft ett stort engagemang för många människor. Det vill jag tacka henne för, och jag vill önska henne varmt lycka till.

(Applåder)

Anf. 106 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag blir alldeles rörd. Tack så väldigt mycket, Kerstin Lundgren, för de otroligt vackra och snälla orden – det har varit väldigt fint att kampera ihop med dig och alla andra i utskottet. Jag tycker att vi oavsett partifärg har haft en stor respekt för varandra, även om det ibland har varit väldigt tuffa politiska debatter.

Det har ändå varit speciellt roligt att få sitta mellan Kerstin Lundgren från Centerpartiet och Sofia Damm från Kristdemokraterna. Vi har hållit ihop speciellt under de här åren.

Varmt tack! Min tunga kommer inte att vissna. Jag kommer att syssla med någonting som ni säkerligen kommer att få höra mer om längre fram.

(Applåder)

(KERSTIN LUNDGREN (C): Lycka till!)

Anf. 107 SOFIA DAMM (KD):

Fru talman! Längre var vår värld delad. Spänningen mellan två maktcentrum skapade en tydlig uppdelning mellan frihet och förtryck. När Berlinmuren föll trodde vi att det var början på något nytt: en ny historia om fred och frihet.

Under 28 år, 2 månader och 27 dagar hölls det tyska folket delat. Nu har det förenade Tyskland varit utan muren en längre tid än den höll systrar från bröder. Det kan vara lätt att bortse från eller glömma skälen till att Berlinmuren restes. Men jag tror att vi måste påminna oss om dem för att förstå vår samtid.

Från det att den tyska demokratiska republiken, som den kommunistiska staten formellt kallades, bildades hösten 1949 och fram till årsslutet 1960 övergav närmare 3 miljoner människor DDR för friheten i Västtyskland. Bland dem som flydde under det sista året innan Berlinmuren upprättades var hälften under 25 år.

Fru talman! Även i dag lever människor i förtryck. Även i dag möter vi ungdomar i Europa som flytt för en bättre framtid. Även i dag har vi stater som kallar sig för något men är dess motsats. Och även i dag behövs länder som står upp för dem som lever i en diktatur.

Bokförläggaren och den svenske medborgaren Gui Minhai har än en gång frihetsberövats i Kina, mitt framför ögonen på två svenska diplomater. Detta visar på Kinas totala respektlöshet för Wienkonventionen om konsulära förbindelser. Det visar också att denna stora nation inte respekterar vårt land.

Detta är viktigt att ha med sig, särskilt eftersom Kina tar allt större plats i världen, också i Europa. Allt fler länder uppvakts med erbjudanden om satsningar på hamnar, järnvägar, broar och vägar. Men bakom den nya siddenvägen finns en agenda.

I Sverige kom det planerade djuphamnsbygget i Lysekil att aktualisera frågan om hur Sverige bör förhålla sig till Kinas ekonomiska expansion och utrikespolitiska ambitioner. Sverige är ett litet och exportberoende land. Ett gott samarbete med Kina är önskvärt. Men Sverige kan inte acceptera ett annat lands respektlösa bemötande av våra medborgares mänskliga rättigheter. Lika lite kan regeringen tillåtas ha en naiv syn på utländska investeringar och inte inse hur det påverkar vår egen säkerhetspolitik. Hur är det ens möjligt för regeringen att nämna kommunalt självstyre i frågor som rör rikets säkerhet?

Fru talman! Berlinmuren är borta, men spänningarna mellan öst och väst är tillbaka. Sveriges regering måste förstå allvaret i det som nu sker. Vi har de senaste åren fått se hur USA dragit sig undan och frånsagt sig det ansvar världen vant sig vid. Något tomrum har dock inte uppstått. Ryssland, Kina, Iran och Turkiet med andra stater har i stället tagit tillfället i akt att flytta sina positioner.

I detta skede är det viktigt att EU kliver fram och tar en mer ledande roll. För fem decennier sedan talade den store efterkrigspolitikern Konrad Adenauer om EU:s framtid. Han sa: Den politiska unionen bör resultera i att en samordnad utrikespolitik utvecklas för det fria Europa och att den amerikanska partnern inom den euroatlantiska alliansen avlastas genom Europas ökade formering.

Prot. 2017/18:72

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Detta är fortfarande ett högaktuellt budskap. Det behövs en fungerande allians mellan de krafter som tror på frihet, demokrati och varje människas unika och okränkbara värde. Världen behöver ett starkt Europa.

Sverige måste ta sitt ansvar. I vårt närområde ser vi hur mänskliga fri- och rättigheter kränks. Krigshandlingar tillåts ske i Ukraina, bara 180 mil från oss, och på Balkan har konflikterna åter blossat upp.

Antingen exporterar vi stabilitet eller så importerar vi instabilitet, sa utvidgningskommissionär Johannes Hahn i förra veckan när EU-kommissionens strategi för västra Balkan presenterades.

Svaret på dessa utmaningar är ett starkare EU – ett enat politiskt ledarskap med en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik värd namnet. Svaret på EU:s utmaningar är inte en social pelare, där föräldraförsäkring och minilöner ska regleras på EU-nivå.

Fru talman! Med den arabiska våren tändes frihetens låga i Mellanöstern. Sju år senare flämtar lågan allt svagare. Ljusglimten blev Tunisien. Det är positivt att Sverige öppnade en ambassad i Tunis, men vad hände sedan? Sverige och EU måste kraftsamla för att Tunisien ska bli demokratis skyltfönster. Arabvärlden måste få en egen förebild.

Mellanöstern har under de senaste åren förändrats i grunden. De som tidigare talade om "Mellanösternkonflikten" förstår att det inte längre kan talas om *en* konflikt framför alla andra. Ändå har Sverige förts in i FN:s enformiga talkör som ensidigt och ständigt fördömer Israel.

USA:s nya FN-ambassadör Nikki Haley har haft modet att ruska om ett alltför slutet FN-system. Sverige måste bistå i försöket att genomlufta världssamfundet och alla dess institutioner, inte för att skapa tvister och motsättningar utan för att gjuta nytt liv i världsorganisationen.

Något är fel, fru talman, när vi har ett säkerhetsråd som inte klarade av att förhindra Islamiska statens folkmord på yazidier och kristna i Irak. Något är fel när ett råd för mänskliga rättigheter styrs av stater som Iran, Kuba och Venezuela.

Kriget i Syrien är en skam. Det är ett misslyckande för världssamfundet när mer än 20 miljoner svälter i Östafrika och när 17 av 28 miljoner invånare i det krigsdrabbade Jemen befinner sig i akut hungersnöd. Vi har bara ett FN, och ska det få trovärdighet måste FN få uppleva en renässans!

Fru talman! Länges levde vi i skuggan av hotet om kärnvapenkrig. Nu har vi genom vapenskrämlet från Nordkorea åter kastats in i detta mörker. Här kan Sverige använda våra kanaler till Nordkorea. Diplomatin får aldrig reduceras till ett underskattat verktyg.

Lika lite får våra förbindelser enbart vara av den karaktären att vi bara söker dialog där det finns ett ömsesidigt intresse. Det är just där den gemensamma synen på mänskliga fri- och rättigheter saknas som vi ska tala. Där förtrycket är totalt ska vi stå upp för frihet och demokrati.

Våra utrikespolitiska gärningar handlar ytterst om att se till människors liv. Livet efter Berlinmurens fall blev inte en ny historia. Det blev bara ett nytt kapitel. Det är vi, fru talman, som avgör om berättelsen ska upprepas.

Fru talman! Jag vill avsluta med att från denna talarstol rikta ett stort tack till Birgitta Ohlsson, som i dag gör sin sista utrikespolitiska debatt i kammaren. Ett stort tack för att du har satt frågor om mänskliga rättigheter på agendan under en väldigt lång tid!

Det kommer att bli tråkigare här utan dig, men jag ser fram emot att följa din fortsatta kamp för mänskliga rättigheter och demokrati, för den kampen är jag helt övertygad om kommer att bestå, och den behövs.
(Applåder)

Prot. 2017/18:72
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 108 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack, Sofia Damm, för ett vittfamnande och intressant anförande!

Det finns ju ett intressant spänningsförhållande mellan ekonomisk makt och politisk makt i världen. Den ansedda biståndsorganisationen Oxfam kommer regelbundet med rapporter om hur vi får en alltmer koncentrerad ekonomisk makt, där några tiotal män – det är ju i stort sett bara män – äger lika mycket som den fattigaste hälften av mänskligheten, alltså 3,7 miljarder människor.

Den ekonomiska makten omsätts ofta i politisk makt, vilket är fallet med till exempel Kochbröderna i USA, verksamma inom fossilnäringarna, och Putinnära oligarker i Ryssland, för övrigt också ofta verksamma inom fossilnäringarna. Det är klart att en fortgående ekonomisk maktkoncentration påverkar ländernas klimatpolitik och får alla möjliga negativa konsekvenser för demokratin.

Det skulle vara intressant att höra Sofia Damm utveckla tankar om hur vi kan få en verklig marknadsekonomi i världen med en mycket mer spridd makt än åt det håll den går nu.

Anf. 109 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Tack, Valter Mutt, för din utläggning och fråga! Det krävs längre tid att föra det resonemanget, och jag ser fram emot att göra det framöver.

Det som vi har pratat om, och som har varit lite typiskt för den här debatten, handlar om öppenhet mellan länder – multilateralism och samverkan inom olika internationella organ. Jag tror att det är med öppenhet och frihandelsavtal, som vi också var inne på i vårt tidigare replikskifte, som människor reser sig ur fattigdom, där människor har möjlighet att utveckla sig ekonomiskt. Därför tror jag att just handelsavtal mellan världens länder är ett sådant verktyg.

Anf. 110 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Det vill till att frihandelsavtal befrämjar *fri* handel och inte – som världshandeln i stor utsträckning i dag gör – domineras av något tusental, kanske 2 000, stora multinationella koncerner. 60 procent av världshandeln i dag är faktiskt inte handel mellan olika företag utan koncernintern handel mellan olika avdelningar av jätteföretagen.

Det är oerhört viktigt att få ett mer spritt ägande och spritt företagande. Där kommer kampen mot skatteparadisen, där så oerhört mycket av pengarna i dag finns, in.

Det vore fint om Sofia Damm kunde säga några ord om hur vi bättre än hittills bekämpar skatteparadisen.

Anf. 111 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Det är klart att handeln ska vara fri och att den ska ske med rättvisa spelregler. Där håller jag med Valter Mutt om att det är en lång väg att gå, särskilt när det gäller att motverka skatteflykt – vilket jag förstår att Valter Mutt syftar på.

Det går inte att ha den här diskussionen utan att prata om demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Vi måste se att länders regimer har ett ansvar att se till att välstånd och handel kommer befolkningen till del. Det är svårt att hålla det ena från det andra – allting hänger ihop. Valter Mutt tar upp viktiga frågor.

Anf. 112 KENNETH G FORSLUND (S):

Fru talman! Ärade ledamöter och åhörare! Säkerhetspolitiken är i fokus i dag i en stor del av den utrikespolitiska debatten. Det säger naturligtvis en hel del om vår samtid och en del om det geografiska läget för vårt Sverige.

Sverige är en del av en komplicerad värld och ligger också i ett komplicerat närområde. Det är ett närområde där olika länder har olika historia och olika traditioner. Utifrån det har varje land gjort olika vägval i sitt förhållande till Nato.

Efter andra världskriget valde Norge och Danmark att vara med och bilda Nato. Efter Sovjetunionens och öststatskommunismens fall valde Estland, Lettland, Litauen och Polen att söka medlemskap, och fick också medlemskap, i Nato.

Sverige och Finland, fru talman, har valt en annan väg, nämligen att vara militärt alliansfria. Samtidigt har vi byggt det närmaste samarbetet som några enskilda länder och icke-Natomedlemmar har med just Nato. Det nära samarbetet med Nato som Sverige och Finland har kompletterar Sverige dessutom med en rad avtal med olika länder om militärt samarbete, det som i debatten ofta omnämns som bilaterala avtal.

Säkerhetshoten mot Sverige och vilket annat modernt land som helst i vår del av världen är inte enbart militära. De är betydligt fler och mer komplicerade än så. Det handlar om bland annat naturkatastrofhot, it-intrångshot, terroristhot och risken för haverier i infrastrukturen. När vi ställs inför den breda bilden av säkerhetshoten mot vårt samhälle och mot vårt land måste svaren på hur de ska hanteras vara mycket bredare än att bara inskränkas till att handla om ett ja eller ett nej till Natomedlemskap.

Sveriges säkerhetspolitik ska vara långsiktig – mycket långsiktig. Det går inte att gå med i Nato för en mandatperiod eller två och sedan lämna Nato om man inte är nöjd. Sverige ska i den komplicerade värld och det komplicerade närområde vi befinner oss i hållas tryggt och säkert – i dag, i morgon och för lång tid framöver. Det gör vi bäst genom att ha många olika samarbeten och alternativ, inte genom att satsa på Natomedlemskap som vårt enda kort.

(Applåder)

Anf. 113 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Jag begärde ordet därför att jag tänkte att jag möjligen från Kenneth G Forslund kan få ett svar på när han förväntar sig att andra ska komma till vår hjälp. Vilka förväntar sig Kenneth G Forslund ska komma?

Vad är det som gör det så svårt att förvänta sig att få garantier på att någon kommer om det värsta skulle hända?

Prot. 2017/18:72
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 114 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! På sätt och vis är det en omöjlig fråga som Kerstin Lundgren ställer, och samtidigt är det naturligtvis en mycket relevant fråga. Den är omöjlig därför att den innebär en spekulering i ett skeende någon gång i framtiden som ingen av oss vill se, vare sig jag, Kerstin Lundgren eller sannolikt någon annan här inne i kammaren. Samtidigt måste vi fundera över hur vi ska vara beredda om det värsta händer. Jag tror att det viktigaste vi kan göra är att ha många olika samarbeten och kontakter med andra länder och organisationer för att därigenom ha valmöjligheter och handlingsmöjligheter om det värsta ändå skulle inträffa.

Vi måste samtidigt vara väl medvetna om att de hot som finns runt omkring oss inte är enbart militära hot, utan det finns många andra hot, precis som jag nämnde i mitt anförande, som vi också måste ha en beredskap för.

Anf. 115 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Vilka valmöjligheter ser Kenneth G Forslund framför sig när Ryssland – president Putin – ringer och säger till Sveriges regering att nu gör ni så här, annars vet ni vad som kan hända?

De små länderna är särskilt utsatta. Det är därför Finland, till skillnad från vad som framgick av Kenneth G Forslunds inlägg, är tydligt med att man har en option. Kan Kenneth G Forslund tänka sig att ha en option, som Finland?

Vi är ensamma i vår nordiska miljö om att stå helt utan allt. Vad gör Norge för fel? Vad gör Finland för fel? Vad gör Danmark för fel? Vad ser de för någonting som kan hända som inte Kenneth G Forslund ser?

Anf. 116 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Precis som jag sa i mitt anförande har olika länder olika historia och olika traditioner. Vi har också olika geografiska lägen. Jag tycker att det är ganska självklart att Finland formulerar sin säkerhetspolitiska linje och sitt förhållande till Nato på det sätt som man gör. Finland har en 1 334 kilometer lång anledning att göra det, nämligen sin omedelbara gräns till Ryssland. Det läget har inte Sverige. Sverige har ett annat läge, en annan historia och en annan tradition.

Jag vill återkomma till det som Kerstin Lundgren tog upp i sin första fråga, som syftade på Nato och de försvarsgarantier som finns där. De är som jag ser det ett hinder för Sverige att gå med, för de fungerar inte med vår tradition av beslutsfattande. Samtidigt ska inte automatiken övervärderas. Det är inte alldeles självklart att Nato kommer till undsättning.

Anf. 117 SOFIA ARKELSTEN (M):

Fru talman! I utrikespolitiken arbetar Sverige mest med samsyn och konsensus. I dag är den dag då vi är mest osams. Särskilt eftersom det är mandatperiodens sista debatt så här ett valår kan tonen vara lite extra hård.

Fru talman! Det är lätt att bara bryta samman när vi ser omvärlden som den ser ut just nu. Mycket går åt rätt håll, men det är inte ont om hot. Våra värderingar om öppenhet, demokrati och mänskliga rättigheter ifrågasätts. Klimatförändringar driver kriser. Demokratiska och multilaterala lösningar utmanas. Utrymmet för det civila samhället krymper. Journalister fångslas. SRHR-frågor prioriteras ned. Gränsen mellan krig och fred är flytande. Konflikterna blir färre men värre och pågår under längre tid.

De humanitära kriserna, där vi tillsammans måste hindra död och lindra nöd, måste prioriteras. Men det går inte att tappa farten i det långsiktiga utvecklingsbiståndet, som fungerar mycket förebyggande och har direkt effekt på världens säkerhetssituation. Resurserna är begränsade, effektiviteten är svår att mäta och politiken måste prioritera. Vad är egentligen viktigast? Det är inte så enkelt.

De globala hållbarhetsmålen är ändå något vi har att hålla oss i, en struktur för att få samsyn i världen om allt som är fel.

Men inget sker om det inte sker i länderna. Det är där ägarskapet och makten finns även om debatterna hålls i FN-skrapan i New York. FN-systemet behöver förbättras och utvecklas och bli mer effektivt och relevant för vår tid.

Här har nuvarande regering möjligen inte levererat. Regeringens delegation för Agenda 2030 har havererat. Ordföranden har lämnat sin post. De handlingsplaner från varje departement för politiken för global utveckling och hållbarhetsmålen i Agenda 2030 som vi för på dagen ett år sedan fick läsa på UD, de finns inte som upprättade handlingar. Det är svårt för riksdagen att granska regeringens arbete när papper vi har läst och hållit i handen sedan inte formellt finns. Jag förstår i och för sig varför de inte kommuniceras.

Men det här är inte första gången. Vi har i medierna läst om parallella system för informationshantering. Vi upplever dagligen brister i transparensen, ingen vidare förankring och mörkande av rapporter. Det imponerar inte.

Dessutom har myndigheten Sida politiserats genom att en toppsocialdemokrat utnämns till generaldirektör. Hon gick direkt från rollen som folkvald riksdagsledamot i utrikesutskottet till att bli en förmodat opolitisk tjänsteman. Men i realiteten blev det en extra biståndsminister och en överrock för Miljöpartiet.

Fru talman! Det måste bli ett slut på Socialdemokraternas maktfullkomlighet och dåliga hantering av utrikes- och säkerhetspolitiken. Det är lätt att tycka att regeringen gör för lite och för sent. Politikens innehåll borde vara bättre. Socialdemokraterna svajar i säkerhetspolitiken medan Miljöpartiet driver sin linje, så som den ser ut, och regeringsunderlaget Vänsterpartiet har målt ut sig genom att tillsammans med SD både vilja gå ur EU och vara emot Nato.

Det är mer retorik än praktik från nuvarande regering. Politikens innehåll är nog mest fokuserat på att rimligt hålla fast vid den svenska linjen – med vissa avsteg. Politiken brister i transparens, och den brister verkligen i förankring. Ointresset för biståndsfrågorna från den kombinerade klimat- och biståndsministern imponerar inte heller. Sverige förtjänar bättre.

Fru talman! Alliansen har stor samsyn. Vi är enade om EU. Vi är enade om Nato. Vi står upp för frihandeln. Vi står upp för det som Sverige länge har stått för: fokus på mänskliga rättigheter, öppenhet, transparens, SRHR – sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – och det civila samhället. Vi arbetar för goda relationer med närområdet och Europa, och vi är ense i vårt förhållningssätt till Ryssland.

Och vi gillar att samarbeta med varandra. Det har på olika sätt varit en väldigt kärleksfull debatt här i dag. Jag vill tacka er för allt fint samarbete, Kerstin Lundgren från Centerpartiet, Birgitta Ohlsson från Liberalerna – som gör sin sista debatt i dag; det är väldigt tråkigt – och Sofia Damm från Kristdemokraterna! Jag uppskattar vårt samarbete väldigt mycket.

Sammanfattningsvis: Sverige kan så mycket bättre. Det är möjligen sant att ingen vinner val på utrikespolitiken, men det går att förlora val på att inte sköta den ordentligt.

Fru talman! Den ryska aggressionen i vårt närområde och den illegala annekteringen av Krim påverkar vår säkerhetspolitik. Sverige var pådrivande för att EU skulle införa sanktioner. De infördes också stegvis 2014–2015. Sanktioner är trubbiga, men sanktionspolitiken har varit framgångsrik i att EU har hållit ihop.

Men vi kan göra mer. Sverige kan driva på för att sanktionerna ska utvidgas så att personer som kränker mänskliga rättigheter, som förföljer, torterar och dödar demokrati- och civilsamhällesaktivister och som lever på korruption kan bli föremål för ytterligare sanktioner.

Då krävs ny lagstiftning, och bra sådan lagstiftning finns redan i flera länder. Jag tror att Sverige skulle kunna vara redo för en Magnitskijlag och att det går att finna bred samsyn om detta.

Anf. 118 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Moderaterna har under många år visat prov på att man saknar säkerhetspolitisk analysförmåga.

Jag kan konstatera att jag redan som 23-åring, när jag 1999 skrev och författade ungdomsförbundets försvarspolitiska avsnitt, hade bättre analysförmåga än vad Moderaterna hade under åtta år i Regeringskansliet. Jag varnade redan då för utvecklingen i Ryssland – att den även om den då såg bra ut snabbt kunde förändras.

Nio år senare fick jag rätt. Inte ens då vaknade Moderaterna. År 2013 sa Försvarsberedningens ordförande: ”Det föreligger inget hot mot Sverige och vi ser heller inga avsikter till att något sådant ska utvecklas.” Den moderata försvarsministern sa 2014 på Folk och Försvars rikskonferens att ett väpnat militärt angrepp var osannolikt och att den säkerhetspolitiska situationen i Östersjöregionen är mer stabil i dag än för tio år sedan.

Jag undrar därför: Vilka analyser gör Moderaterna? Kommer spänningen att öka eller minska med ett svenskt medlemskap i Nato?

Anf. 119 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Björn Söder! Vi är övertygade om att Sverige är ett suveränt land som fattar sina egna beslut när det gäller säkerhetspolitiska vägval. Vi ska naturligtvis inte påverkas av någon sorts påstådd hotbild från Ryssland i fråga om huruvida vi ska gå med i Nato eller inte. Vi fattar våra egna beslut. Vi kan inte vara styrda av Ryssland.

Men vi kan vara tydliga med att Natomedlemskapet skulle ge oss en säkerhetsgaranti som vi inte har i dag. Det skulle öka möjligheten till fred, och det tycker vi är bra. Nato är en försvarsallians, och den skulle kunna hjälpa oss – ganska mycket, faktiskt.

Anf. 120 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Jag tolkar Sofia Arkelstens svar som att man gör bedömningen att detta skulle minska spänningen därför att det ger säkerhetspolitisk trygghet och så vidare. Men man måste också tänka på att Sverige är ett litet land. Man måste förhålla sig till detta och titta realistiskt på hur saker och ting fungerar; man får inte vara naiv eller dumdristig.

Det blir konsekvenser av ett svenskt medlemskap. Om Sverige går med i Nato går Finland med all sannolikhet också med i Nato; det blir konsekvenser från andra makter. Det har man redan utlovat. Man har sagt att det inte är ett hot, men det blir konsekvenser. Då undrar jag: Ökar eller minskar detta spänningen i Östersjöregionen?

Varken Nato eller Ryssland vill ha ett militärt vakuum här. Om vi rustar vår försvarsmakt och Finland gör likadant och vi fördjupar det försvarspolitiska samarbetet med Finland och kanske skapar ett försvarsförbund tycker Ryssland och Nato att det är en bra idé. Varför är inte det rätt väg att gå, i stället för svenskt medlemskap i Nato, som kommer att öka spänningen?

Anf. 121 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:

Fru talman! Det gör mig glad att Moderaterna och Sverigedemokraterna har stora skillnader i sina säkerhetspolitiska analyser. Att inte gå med i Nato är ju också ett aktivt val. Det förändrar spänningsfrågorna, och om man gör som Sverigedemokraterna vill kommer faktiskt det ryska hotet att vinna. Ni har ju gått på detta att det skulle bli konsekvenser, och det skiljer oss i vårt förhållningssätt till Ryssland politiskt. Jag vet också att Sverigedemokraterna tidigare har kritiserats ganska hårt för den Rysslandsvänliga linje ni har drivit i Europaparlamentet. Det är något som vi är fullständigt emot.

Ett medlemskap i Nato är något som alla allianspartier tycker vore bra. Det skulle öka möjligheten till fred – det är en försvarsallians. Vi har redan begärt att få fram en rapport om hur vi ska kunna närma oss Nato på ett bra sätt.

Anf. 122 BJÖRN SÖDER (SD):

Fru talman! Jag konstaterar efter det senaste replikskiftet att Moderaterna gör samma katastrofala säkerhetspolitiska analys som har försatt Sverige i den situation vi i dag befinner oss i. Man fortsätter alltså på den inslagna vägen.

Fru talman! I december förra året erkände USA:s president Donald Trump Jerusalem som Israels huvudstad och meddelade att han instruerat utrikesdepartementet att börja flytta den amerikanska ambassaden från det finansiella centret Tel Aviv till huvudstaden Jerusalem.

Det har, fru talman, på vissa håll framställts som att detta skulle vara något som Trump själv hittat på. Men den som hävdar detta är dåligt påläst. Det republikanska partiet har under lång tid haft inskrivet i sitt program att

Jerusalem är Israels eviga huvudstad. Även det demokratiska partiet har i sina senaste program inskrivet att Jerusalem är Israels huvudstad.

Man ska också komma ihåg att den tidigare presidenten Obama redan 2008 i ett tal underströk att Jerusalem måste vara Israels odelade huvudstad. Trumps åtgärd åtnjuter ett brett tvärpolitiskt stöd i kongressen, bland annat uttryckt i Jerusalem Recognition Act från 1995, som bekräftades av senaten bara sex månader före erkännandet.

Fru talman! FN:s delningsplan för Brittiska Palestinamandatet från 1947 innebar att hela Jerusalem med omnejd skulle betraktas som en internationell zon. Detta godtogs inte av araberna, och när staten Israel utropades 1948 anföll de intilliggande arabstaterna Israel med syfte att utplåna staten. Östra Jerusalem ockuperades av dåvarande Transjordanien, och judarna fördrevs. Västra Jerusalem blev en del av Israel. I samma aggressionskrig ockuperade Transjordanien även Västbanken, och Egypten intog Gaza.

När det israeliska parlamentet, knesset, höll sitt första ordinarie sammanträde 1949 beslutade man att Jerusalem är den judiska statens huvudstad, vilket den har varit sedan 1950, då Israel flyttade sin regering till västra Jerusalem. I dag finns parlamentet, presidenten, högsta domstolen och departementen, men även sociala och kulturella institutioner och myndigheter, installerade i Jerusalem.

När arabstaterna 1967 åter anföll och gjorde ett nytt försök att utplåna Israel tog Israel Västbanken från Jordanien, som då hade ockuperat den illegalt i 19 år. Man tog även Jerusalem, som lidit under samma ockupation, och sedan dess har Jerusalem varit en odelad huvudstad för Israel. Att staden står under israelisk kontroll har inneburit att människor från alla religioner har kunnat komma dit. Så var inte fallet när östra delen stod under arabisk kontroll.

Fru talman! President Trump har nu gjort det som redan är självklart och var det för judarna själva redan för 3 000 år sedan, då kung David köpte den plats som i dag är Tempelberget, nämligen att erkänna Jerusalem som Israels huvudstad. Den amerikanska ambassaden ska också flyttas dit.

Efter Trumps erkännande har fler stater erkänt eller signalerat att de kommer att erkänna Jerusalem som Israels de facto-huvudstad och flytta sina ambassader dit. Sverige borde följa efter. Vårt lands ambassad bör givetvis vara förlagd i den stad som Israel styrs ifrån, och Jerusalem är Israels huvudstad.

Men i stället väljer Sveriges utrikesminister Margot Wallström att återigen visa att den svenska regeringen, som så många gånger förr, förlorat sin moraliska kompass i utrikespolitiken i sina angrepp mot den enda demokratiska staten i sitt område. Wallström kallar beslutet att erkänna Jerusalem som Israels huvudstad för katastrofalt. Och i samma anda fortsätter hon och regeringen att pumpa in miljoner av svenska skattemedel till den palestinska myndigheten för att, om än indirekt, finansiera antisemitism och terrorism.

Fru talman! Sveriges Mellanösternpolitik är ett fullständigt skämt. Inte bara skämmer den ut oss inför omvärlden och gör oss till åtlöje. Än allvarigare är att den dessutom bidrar till att underblåsa antisemitism och terrorism.

Jag är därför stolt över att representera ett parti som står för något annat, ett parti som inför sin valkonferens nu lägger fram förslag i sin valplattform om att även Sverige ska erkänna Jerusalem som Israels huvudstad. Med en sverigedemokratisk utrikespolitik kommer Israel att, till skillnad från nu, ha en vän i Sverige och svensk utrikespolitik.

Anf. 123 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:

Fru talman! Konflikten mellan Israel och Palestina har en tendens att engagera många människor och har haft det under lång tid. Själv tänker jag på en händelse för fyra år sedan. Det var då tre israeliska tonåringar blev kidnappade och sedan mördade. De hittades på den palestinska sidan. En vecka senare hittades en palestinsk tonåring mördad, bränd till döds, och en åttaåring var nära att bli kidnappad men kom precis undan.

Jag har varit mycket i Israel och Palestina, och jag har träffat båda sidor. Den slutsats man kan dra är att det finns en otrolig längtan efter fred hos alla parter där, men de absoluta extremisterna tillåts hela tiden sätta agendan. Detta har aldrig blivit bra.

När Björn Söder talade hörde jag honom inte nämna särskilt mycket om Palestina, och därför frågar jag: Hur ser Björn Söder på Israels ockupation av Palestina?

Anf. 124 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Jag anser inte att Israel ockuperar Palestina. När Israel tog dessa områden i ett försvarskrig 1967 fanns det nämligen inget Palestina, utan områdena var illegalt ockuperade av Transjordanien och sedermera av Jordanien och Egypten.

När det gäller våldet, som Anders Österberg tog upp, är det givetvis förkastligt, från båda sidor. Men skillnaden här är att våldet inte är sanktionerat från den israeliska regeringens sida. Däremot är våldet ytterst sanktionerat från den palestinska myndighetens sida. Man finansierar till och med terrorister som har mördat en jude. Då belönas familjen med extra medel, och terroristen belönas med medel under tiden i fängelset. Det är stor skillnad: Den palestinska myndigheten sanktionerar och underblåser antisemitism och terrorism. Och Sverige finansierar detta indirekt.
(Applåder)

Anf. 125 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:

Fru talman! Ya'alon, Lieberman och dessutom Bennett, som tidigare var Israels ekonomiminister, har sagt att de aldrig vill se en palestinsk stat. Delar Björn Söder den uppfattningen?

Anf. 126 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Från Sverigedemokraternas sida vill vi se en tvåstatslösning. Det är det vi också förespråkar. Men man ska också komma ihåg att det redan finns en palestinsk stat; den heter Jordanien och finns på östra sidan om Jordanfloden. Där har man haft en stat sedan 20-talet. Den västra sidan skulle delas upp mellan judar och araber.

Man hann inte så långt innan arabstaterna ville utplåna den judiska staten helt och hållet. Man ockuperade både Västbanken och Gaza, vilket

man återigen försökte göra 1967 när man återigen anföll Israel för att utplåna staten och då Israel tog tillbaka dessa områden i ett försvarskrig.

Jag anser därför inte att det är ockuperade områden.

Anf. 127 EMMA NOHRÉN (MP):

Fru talman! Vi har hört väldigt mycket i denna kammare om hur världsläget ser ut. Det har varit många fina redovisningar och skildringar. Jag ska därför inte upprepa detta. Men vi kan konstatera att vi i dag har en situation där antalet konflikter ökar, där auktoritära och repressiva regimer får ökat inflytande, där ojämställdhet mellan män och kvinnor är ett allvarligt problem och där vi fortfarande har väldigt många människor som lever i djup fattigdom. I en sådan kontext är en aktiv och tydlig utrikespolitik någonting som verkligen kan göra skillnad. Där finns också biståndet, som är ett viktigt instrument för att bidra till den utrikespolitiska linjen.

I den svenska debatten har det på sistone höjts röster för behovet av större humanitära satsningar. Med 65 miljoner människor på flykt runt om i världen, 140 miljoner i behov av humanitär hjälp och över 200 miljoner människor som har drabbats av naturkatastrofer på ett eller annat sätt är det inte förvånande att det behövs hjälp.

Det talas ibland om att regeringen inte gör tillräckligt och inte prioriterar insatser där nöden är som störst. Men det är ett påstående som är fel i sak. Det är en märklig syn på vad nöd egentligen är. Sverige är den sjunde största givaren i världen av humanitärt bistånd. Med årets budget ökar vi det humanitära stödet med 1,3 miljarder. Dessa insatser räddar liv vid kriser och katastrofer världen över. Den linjen ska naturligtvis ligga fast. Men vi kan inte prioritera akutinsatser framför det långsiktiga utvecklingssamarbetet. Då kommer vi aldrig åt grundorsakerna till konflikter och fattigdom, och nöden botas inte på allvar. Det blir bara symtomlindring. Dessa saker måste följas åt – ett långsiktigt bistånd som stärker demokrati och mänskliga rättigheter och ett akut bistånd där det behövs.

Fru talman! Mer än någonsin behöver vi ett bistånd som ett redskap för en långsiktig och hållbar utveckling, ett redskap för att främja stabila, fredliga och välmående samhällen. Därför har vi gjort särskilda satsningar på de utvecklingsutmaningar som utgör de mest allvarliga hindren för en sådan utveckling. Jag tänker på konfliktförebyggande, klimatet, demokrati och mänskliga rättigheter och en feministisk utrikespolitik.

När det gäller det konfliktförebyggande arbetet ser vi att vi har en mycket orolig omvärld. Vi har fler konflikter än på länge, och konflikter är ett av de allvarligaste, om inte det allvarligaste, hindren för länders utveckling. Våldet i länder som Syrien, Jemen och Afghanistan har raderat decennier av ekonomisk, social och politisk utveckling.

Vi har därför tagit fram flera geografiska och regionala strategier som stärker ansträngningarna för att förebygga väpnade konflikter. Vi har lanserat en ny global strategi för hållbar fred som stärker bryggan mellan det humanitära biståndet och det långsiktiga utvecklingssamarbetet. Och vi ökar biståndet med ungefär 2 miljarder till de allra fattigaste länderna i år. Många av dessa länder befinner sig i en konflikt- eller postkonfliktsituation.

Prot. 2017/18:72

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Vi ser också hur demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna eroderas på många håll. Utvecklingen går bakåt i över 60 länder sedan 2012. På många håll i världen har länder hamnat på det auktoritära styrets sluttande plan. Vi har därför höjt ambitionerna i arbetet med de mänskliga rättigheterna och ökar takten för att motverka den repressiva utvecklingen.

Vi har lanserat en ny global strategi för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Vi har gett Sida i uppdrag att skapa ökat genomslag för demokratisk utveckling. Och vi satsar särskilt på SRHR, ett område där vi faktiskt avsätter 8 procent av biståndsbudgeten.

Bistånd och utrikespolitik kompletterar varandra. När vi till exempel stöder länders demokratiska utveckling eller stärker den offentliga förvaltningen i länder som Ukraina får vi också bättre kapacitet att genomföra reformer för ett EU-närmande, som är en viktig utrikespolitisk insats.

Fru talman! Klimat och säkerhet går också hand i hand. Klimatet är en utvecklings- och fattigdomsfråga och faktiskt en av de allra viktigaste. Klimatförändringarna slår hårdast mot de mest sårbara i samhällena och mot de fattigaste ställena i världen. Om vi inte håller den globala temperaturökningen under 1,5 grader kommer mycket av den goda utveckling som faktiskt har skett att gå om intet.

Ett förändrat klimat är också en av de största säkerhetsriskerna. Torka och översvämningar samt brist på vatten och livsmedel kan förstärka de risker som är grogrunden till att konflikter uppstår. Vi har tidigare inte varit tillräckligt duktiga på att ta in detta perspektiv i våra säkerhetspolitiska analyser. Men vi gör det nu, och vi måste göra det än mer i framtiden.

Mot denna bakgrund är jag oerhört glad över regeringens ambitionshöjning inom klimat och bistånd och över det svenska ledarskapet i ett internationellt perspektiv, inte minst när det gäller stödet till Gröna fonden och till FN:s klimatfonder.

Fru talman! Vi har i år antagit den största biståndsbudgeten någonsin i Sverige. Vi når upp till målet om 1 procent av bni, ett mål som få länder uppnår. Vi tillskjuter medel på flera viktiga områden. Det är vi mycket stolta över.

I tider då vi talar om många konflikter ska vi komma ihåg att det har hänt mycket gott. År 2015 skrev 193 länder under Agenda 2030. Det är en agenda för hållbar utveckling för hela världen, där man verkligen trycker på ömsesidigt beroende mellan olika frågor, från utbildning till klimat och miljö, till jämställdhet. Detta är världens chans. Aldrig tidigare har vi varit så överens om någonting. Här har det internationella samfundet varit fast beslutet, och där hoppas jag att vi ska fortsätta ha den ledartröja som vi har.

(Applåder)

Anf. 128 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Det har nu gått 43 år sedan Marockos illegala ockupation av Västsahara inleddes utan att frågan har fått en lösning. Det är en ockupation som strider mot FN:s och den internationella domstolens beslut, som betecknar ockupationen som rättsvidrig.

Sverige har nu suttit i FN:s säkerhetsråd i drygt ett år, och det är hög tid att lägga in en högre växel när det gäller Västsaharafrågan, så att den utlovade folkomröstningen om Västsaharas självständighet snarast kommer till stånd. Det är en folkomröstning som Marocko och Västsaharas

legala representant Polisario har förhandlat fram och undertecknat och som skulle ha genomförts redan 1992 men som ännu inte har ägt rum på grund av Marockos systematiska förhållningstaktik och sabotage.

Det är självklart ett stort misslyckande för säkerhetsrådet och har allvarligt skadat rådets trovärdighet och stärkt Marockos ställning. FN:s säkerhetsråd borde, för att återta kontrollen och skyndsamt få fart på processen, fastställa ett datum för folkomröstningen. Det finns ingen annan acceptabel lösning på konflikten.

FN-styrkan Minurso, som är satt att övervaka processen i Västsahara, är den enda fredsbevarande styrka i världen som inte har mandat att övervaka de mänskliga rättigheterna. Det är orimligt att västsaharierna lämnas helt skyddslösa. Verkligheten för västsaharierna i det ockuperade området präglas av förtryck och systematiska brott mot de mänskliga rättigheterna. Sverige måste därför fortsätta att trycka på för att ge Minurso ett utökat mandat.

En majoritet av den västsahariska befolkningen lever sedan årtionden i flyktingläger i Algeriet i Saharas öken under mycket svåra förhållanden. En fjärdedel av barnen under fem år lider av kronisk felnäring, och många kvinnor drabbas av järnbrist. Maten som förmedlas av World Food Programme är otillräcklig och anpassad för akuta katastrofsituationer, inte för att utgöra den enda näringskällan under en längre tid. Jag förväntar mig att det svenska biståndet till flyktinglägren snarast höjs.

Det är också viktigt att Sverige tar ett tydligt avstånd från Marockos plundring av Västsaharas naturtillgångar. Det är en plundring som är oerhört lönsam för Marocko och som bidrar till att stärka ockupationen. Det är därför glädjande att EU:s toppjurister nyligen gjorde ett utlåtande som klargjorde att EU:s fiskeavtal med Marocko är olagligt, eftersom det ockuperade Västsaharas vatten ingår. Jag utgår därför från att Sverige kommer att rösta nej till ett fiskeavtal mellan EU och Marocko som inkluderar Västsahara.

Jag förväntar mig också att Sverige respekterar EU-domstolens beslut från december 2016. I domen fastslås att Marocko inte har rätt till Västsaharas naturresurser. Det betyder att inga EU-länder eller institutioner i dessa länder har rätt att teckna avtal med Marocko om västsahariska produkter så länge Västsaharas folk inte har gett sitt samtycke via sin legitima representant Polisario. Efter år av plundring av Västsahara är det nu dags att respektera internationell rätt.

Det är därför viktigt att regeringen utfärdar en rekommendation till det svenska näringslivet utifrån de skyldigheter som följer av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter att inte verka i det ockuperade Västsahara eller handla med produkter från det ockuperade området. Det västsahariska folket förväntar sig också att Sveriges regering kommer att erkänna den demokratiska sahariska republiken Västsahara, i linje med riksdagens beslut från 2012.

Jag vet att min kollega Yasmine Posio Nilsson talade om Turkiet och kurdernas kamp. Jag vill bara understryka vikten av att Sverige står upp för kurdernas självklara rättigheter i Irak, Iran, Syrien och Turkiet. I dag är det särskilt viktigt att Sverige agerar med kraft för att få slut på Turkiets illegala angrepp på den kurddominerade regionen Afrin i Syrien. Det är ett angrepp som klart strider mot folkrätten.

Fru talman! Slutligen vill jag säga några ord om Kina. Kina är alltså en hårdför diktatur som systematiskt kränker en lång rad fundamentala mänskliga rättigheter, som yttrandefrihet, föreningsfrihet och religions- och organisationsfrihet. Ett tydligt exempel är fängslandet av den svenska medborgaren och förläggaren Gui Minhai. Det är bra att utrikesminister Wallström har agerat kraftfullt, fördömt fängslandet och krävt hans omedelbara frigivande.

Jag är övertygad om att Sverige kommer att fortsätta på samma linje och inte lyssna på de kinesiska hoten. Det är dock viktigt att Sverige i varje form av kontakt med Kina tar upp de omfattande och grova brotten mot yttrande- och tryckfriheten samt kräver ett stopp för användandet av dödsstraff.

Kina är i dag även världens näst största marknad för organtransplantationer. Organhandeln är en lukrativ bransch. De första uppgifterna om organstöld från samvetsfångar i Kina kom 2006. Efter massiv kritik från omvärlden hävdar regimen att organstöld inte längre pågår, men enligt flera experter på området fortgår den. Framför allt drabbar den landets förtryckta minoriteter och falungogutövare.

Sverige bör verka för att en internationell utredning tillsätts med anledning av rapporterna om organstöld i Kina. Regeringen bör också verka för att göra det straffbart för svenska medborgare att handla med organ även utanför Sveriges gränser.

Anf. 129 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! ”Om vi inte klär oss i röda tröjor och går på det lokala socialistpartiets möten så kan vi glömma all eventuell hjälp i form av matpaket eller annat.” Så säger en kvinna i Venezuela till Expressens reporter.

En annan kvinna håller sin tvåårige son i famnen. ”Jag har ingen mat att ge honom. På sjukhuset säger de att han är undernärld och behöver medicin, men hur ska jag betala den?”, säger hon. Medicinen finns inte ens att tillgå.

Det är fasansfullt att se detta lidande i Venezuela. Det saknas mat, våldsnivån är skyhögt och förtrycket blir allt hårdare. Människor flyr i hundratusental, framför allt till Colombia men även till andra grannländer. Venezuela är i dag en utblottad socialistdiktatur, och landet närmar sig ohjälpligt stupet. Colombias finansminister varnade häromveckan omvärlden för att Venezuela närmar sig total statskollaps.

Sverige måste nu växla upp Latinamerikapolitiken och ta initiativ i FN. Varför ska vi sitta i FN:s säkerhetsråd om vi inte gör allt för att hindra ännu en statskollaps? Sverige måste fördöma förtrycket i Venezuela, agera för skärpta sanktioner och stödja den demokratiska oppositionen i landet.

När vi nu också sluter samarbetsavtal med Kuba måste vi förstå att Kuba och Venezuela är koordinerade från början. Det betyder att man om man vill göra insatser för demokratisering också måste koordinera de insatserna. Venezuela och Kuba är i dag ett så att säga gemensamt problemkomplex för omvärlden. Det är väldigt viktigt att den svenska regeringen förstår det och använder de kontaktytor man har gentemot Havanna för att mana Kuba till konstruktiv handling vad gäller Venezuela.

Fru talman! Sedan ett antal veckor tillbaka attackerar Turkiet den kurdiska kantonen Afrin i nordvästra Syrien. Turkisk militär samarbetar med jihadistiska grupper för att slå sönder ett kurdiskt självstyre. I tiotusentals moskéer i Turkiet hetsar man till krig och uttalar fatwor mot kurderna i Afrin.

Personer som kritiserar Erdoğan och hans krig fångslas. Tidningar stängs. Tusentals offentliganställda får sparken av politiska skäl. Ledaren för det prokurdiska partiet HDP, Selahattin Demirtaş, sitter fångslad. Enligt turkiska myndigheter – detta är de siffror de turkiska myndigheterna själva medger – har 449 personer gripits för att de har gjort inlägg på sociala medier mot kriget i Afrin.

Utrikesministern sa sig här vara djupt oroad över utvecklingen, och regeringen säger detsamma i utrikesdeklarationen. Sedan lägger man dock till att EU inte bör stänga dörren till medlemskap. Det är minst sagt märkligt, fru talman, att den rödgröna regeringens reflexmässiga reaktion när Turkiet utvecklas till en islamistisk diktatur är att landet måste kunna bli medlem i EU.

Utrikesministern sa i ett replikskifte tidigare i debatten – med Vänsterpartiet, tror jag att det var – att man inte får glömma att Turkiet har tagit emot 3 miljoner flyktingar från Syrien. Nej, det är mycket riktigt, men vad utrikesministern glömde att nämna i det replikskiftet är att Afrin ju har tagit emot hundratusentals flyktingar – en långt mycket större andel än Turkiet, som dessutom har stabila institutioner som kan hantera flyktingströmmen.

Turkiets krig i Afrin riskerar nu att skapa nya flyktingströmmar och trigga ny instabilitet i Syrien. Sverige måste givetvis protestera tydligare mot detta illegala angrepp än man gjort.

Fru talman! När Islamiska staten sommaren 2014 vällde in i delar av Syrien och Irak försvarade kurderna sina områden heroiskt. Det gjordes med lätta vapen, mot Islamiska staten som hade tunga vapen till sitt förfogande. Kurderna fick hjälp av USA och andra länder i koalitionen, men nu när Islamiska staten snart är helt besegrad vänder omvärlden återigen kurderna ryggen. Det är ett historiskt svek, och vi har tyvärr även sett det många gånger tidigare.

I stället tycks den rödgröna regeringen anse att det största bekymret i världen är staten Israel. Gång på gång fördömer den svenska regeringen ensidigt Israel. Samtidigt har Sverige en i det närmaste totalt okritisk hållning till Mahmud Abbas och det palestinska, djupt korrupta och odemokratiska, ledarskapet. Man plöjer in nya biståndsmiljoner i denna maktaparater.

Förhoppningsvis, fru talman, får vi en ny regering i höst som kan återupprätta förtroendefulla relationer mellan Sverige och Israel. Jag tror att det är väldigt viktigt för att kunna påverka utvecklingen i regionen, och det är också till gagn för palestinierna om Sverige kan påverka Israel.

Fru talman! Avslutningsvis finns det en rad stora utmaningar i världen. Det är omöjligt att gå igenom dem alla på den korta talartid jag har till mitt förfogande, men det blir väldigt svårt för Sverige och Europa att klara av utmaningarna utan ett fördjupat EU-samarbete.

Anf. 130 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik:

Fru talman! Jag håller med Fredrik Malm i mycket av det han säger om kritiken mot Turkiet, Turkiets övergrepp mot den inhemska befolkningen och Turkiets angrepp på kurderna i Afrin. Det är verkligen horribelt och ett stort brott mot folkrätten.

Men jag måste passa på att fråga, apropå detta förfärliga Turkiet som du målar upp: Hur kan det komma sig att Folkpartiet, eller Liberalerna, så gärna vill gå in i en allians – Nato – där Turkiet också är medlem?

Anf. 131 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! För att svara rakt på frågan tycker jag att det är mycket bekymmersamt att Turkiet är Natomedlem i dag. Samtidigt finns det väl en del geopolitiska värden i att Turkiet inte allierar sig ännu mer med Ryssland och Iran.

Problemet för Sveriges del, i vår utrikes- och säkerhetspolitik, är vårt närområde. När vi ser det ryska agerandet och risken för instabilitet, inte minst vad gäller Baltikum och Östersjöregionen, är det viktigt för den svenska försvarsförmågan och för våra möjligheter att skydda vårt land att vi har ett militärt samarbete med andra länder.

Vi vet av ganska lång historisk erfarenhet att ett destruktivt Ryssland innebär rätt stora bekymmer för oss. För oss i Liberalerna är det väldigt viktigt att vi ska kunna bli medlem i Nato och kunna samarbeta med Nato. Det betyder inte att vi på något sätt är milda i vår kritik mot övergreppen i Turkiet.

Anf. 132 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik:

Fru talman! Det är glädjande att Fredrik Malm ser att det är problematiskt att Turkiet ingår i Nato.

Nu är det dock inte bara Turkiet som ingår i Nato. Även flera andra medlemsländer, till exempel Ungern och Polen, har tagit flera steg bort från demokratins väg.

Nato leds också av en president, Donald Trump, som är minst sagt oberäknelig. Jag skulle vara väldigt orolig för att gå med i en sådan allians.

När det gäller vårt närområde är det snarare så att ett svenskt medlemskap i Nato skulle uppfattas av Ryssland som ytterligare ett hot. Om Sverige skulle gå med i Nato skulle detta i stället bidra till att skapa ett mer osäkert närområde. Det är däremot otroligt viktigt att vi försvarar vår alliansfrihet och står upp för fred och nedrustning i vårt närområde och i omvärlden.

Anf. 133 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet stred under ett halvt århundrade för att Sverige snarare skulle vara medlem i östblocket och Warszawapakten, så det blir nästan parodiskt när dessa frågor tas upp.

Det är klart att det är väldigt viktigt att vi har en utrikes- och säkerhetspolitik som långsiktigt garanterar vårt demokratiska system i Sverige och som bidrar till stabilitet i vårt närområde. Det är ytterst viktigt att vi kan göra detta.

Man kan ha olika syn på utvecklingen i Ryssland och på våra utrikes- och säkerhetspolitiska vägval, men för Liberalernas och flera andra riksdagspartiers del är samarbete med Nato väldigt viktigt för att långsiktigt kunna garantera Sveriges fred, säkerhet och stabilitet.

Prot. 2017/18:72

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 134 OLLE THORELL (S):

Fru talman! Världen är värre än den någonsin har varit, och världen är samtidigt bättre än den någonsin har varit. Båda bilderna stämmer.

I den föränderliga värld som vi lever i gör Sverige verkligen skillnad. Kriser tvärs över världen orsakar ett oerhört mänskligt lidande. Kriget i Syrien har sänt miljontals människor på flykt, dödat hundratusentals och skapat sår som kommer att ta decennier att läka. Daishs hänsynslösa terror har slagit blint mot oskyldiga.

På gränsen mellan Burma och Bangladesh utspelar sig nu scener av ofattbart lidande. Massgravar vittnar om brott mot mänskligheten. Sexuellt våld har använts som massförstörelsevapen när uppemot 700 000 rohingyer har fördrivits från sina hem.

Kärnvapenhotet är ständigt närvarande på Koreahalvön. Rysslands annektering av Krim visar hur säkerhetsläget kraftigt har försämrats. Palestinakonflikten är långt från en lösning, och Kinas växande ekonomiska makt åtföljs inte av demokratisk utveckling.

Gemensamma lösningar krävs för globala hot. Ändå växer nationalism, intolerans och populism över hela klotet. Donald Trump, Duterte, Le Pen, Fremskrittspartiet, Gyllene gryning, Sverigedemokraterna, Jobbik och Erdoğan – alla är förstås olika, men de har gemensamt att de spelar på folks rädsla och fokuserar på nationalism och populism i stället för internationalism och samarbete. Världen är värre än någonsin.

Samtidigt är världen också bättre än någonsin. Hunger, fattigdom och analfabetism minskar snabbare än någon gång i historien. Världens länder har enats om hållbarhetsmålen i Agenda 2030, och Parisavtalet är en stor framgång.

Millenni målet om att halvera fattigdomen före år 2015 nåddes med råge, och nu är vår generation den första i världshistorien som har möjlighet att helt utradera den extrema fattigdomen.

Dessa framsteg är fakta, men de möts av vantro. Pessimismen ökar, påeldad av populisterna, och tron på att världen går att förändra minskar. En undersökning i USA visar att antalet som tror på astrologi, spöken och reinkarnation är större än antalet som tror på att dessa framsteg är sanna.

Vad gör då Sverige? Vi står upp för våra värderingar om folkrätt, allas lika värde, jämställdhet och jämlikhet.

Vi har en feministisk utrikespolitik där vi fokuserar vårt arbete på att främja kvinnors och flickors rättigheter och på att se till att kvinnor tillåts att ta plats runt de bord där beslut fattas, där fredsavtal förhandlas och där ekonomiska resurser fördelas.

Vi driver FN-resolutionerna 1325 och 1820 om sexuellt våld i konflikter och kvinnors roll i fredsprocesser.

EU är vår viktigaste arena, men när vi nu också är medlem i FN:s säkerhetsråd kan vi påverka ännu mer. De fem permanenta medlemmarna har förstås störst makt, men Sverige är ändå aktivt drivande och har inflytande. Vi driver konsekvent och målinriktat på i frågor som rör folkrätt, konfliktförebyggande och kvinnors rättigheter. Vi leder rådets arbetsgrupp

för barn i väpnade konflikter. Frågan om humanitärt tillträde driver vi också hårt.

Vi är en stor biståndsgivare, vilket ger oss stort inflytande. När Trump-administrationen drar tillbaka allt amerikanskt stöd till dem som ägnar sig åt arbete med SRHR kliver Sverige fram och tar ansvar. Sverige är också ett av de 122 länder som har ställt sig bakom det globala förbudet mot kärnvapen.

Fru talman! Feministisk utrikespolitik handlar inte bara om hård eller mjuk makt utan snarare om smart makt och om att uppnå resultat. Militära insatser, ekonomiska sanktioner och andra åtgärder kan dock behövas för att skapa fred och säkerhet, och vi samarbetar gärna med andra länder, FN, EU och Nato i militära insatser för att trygga fred och bekämpa terrorism. Vi har militär trupp i Mali, Afghanistan och Irak.

Men det är inte bara soldater som gör en insats för Sverige och FN. Kriminalvårdare, poliser och andra experter representerar FN och Sverige på ett fantastiskt sätt, ofta under mycket svåra och ibland farliga förhållanden.

En sådan person var Zaida Catalán, som miste livet under uppdrag för FN i Demokratiska republiken Kongo. Detta är en fruktansvärt tragisk händelse. Jag vet att regeringen och UD gör allt de kan för att bringa klarhet i vad som hände, för att förhindra att det händer igen och för att ställa ansvariga till svars.

Oavsett om det gäller regimer som kemvapenbombar sin egen befolkning, mördare som ger sig på FN-experter eller militär som ägnar sig åt etnisk rensning ska och kommer Sverige att finnas där för att stå upp för folkrätten och mänskliga rättigheter och för att utkräva ansvar för de övergrepp som har begåtts.

Sammanfattningsvis, fru talman: Världen är värre än någonsin och samtidigt bättre än någonsin. Sverige gör skillnad i världen. Hur framtiden ser ut vet ingen, men jag vet en sak: Om vi låter domedagsprofeter, intolerans och rädsla ta över går vi en mörkare framtid till mötes.

Men om vi i stället lyfter blicken, står upp för tolerans och vägrar att ge upp kampen för mänskliga rättigheter och ett värdigt liv för alla, oavsett var i världen de finns, går vi en ljusare framtid till mötes. Valet är vårt.
(Applåder)

Anf. 135 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! En kärnvapenfri värld tror jag att vi alla önskar oss, och det är såklart något vi ska sträva efter. Men på vilket sätt kommer kärnvapenavtalet, som regeringen nu undertecknat men vi dock inte har ratificerat än, att leda till en kärnvapenfri värld när inga stater som innehar kärnvapen undertecknar avtalet? På vilket sätt kommer det att leda till en kärnvapenfri värld?

Anf. 136 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Det korta svaret är att det etablerar normer som stigmatiserar och på sikt minskar användning och innehav av kärnvapen och att de till slut kommer att försvinna. Det är visionen, och vi har visioner.

Vi fattar inga beslut genom att bara knäppa händerna och se hur det blir. Vi har tillsatt en utredning som ska titta på alla konsekvenser av att skriva under avtalet. Det är klart att vi står bakom en kärnvapenfri värld, men vi ska utreda konsekvenserna av avtalet. Frågan kommer upp igen när utredningen är klar. Då kan vi ha en längre diskussion om för- och nackdelar med detta.

Det är märkligt att Björn Söder kritiserar oss för att hamna i galen tunna gällande kärnvapenförbudet, när han driver en extremistisk hållning och inte ser att Israel ockuperar Palestina och tycker att vi ska flytta vår ambassad till Jerusalem. Det är minsann exempel på ogenomtänkta beslut utan vidare analys.

Anf. 137 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Olle Thorell säger att avtalet ska stigmatisera kärnvapen, och jag hoppas innerligt att kärnvapen är stigmatiserade i de flestas ögon. Men på vilket sätt fick jag aldrig något riktigt svar på.

Fru talman! Olle Thorell säger att avtalet kommer att leda till att kärnvapnen försvinner. Men om nu de stater som har kärnvapen vägrar att skriva på avtalet, inte bryr sig om avtalet, kommer inte avtalet att leda någon vart.

Det är fullständigt naivt att tro att man ska bli av med kärnvapen genom ett sådant här dokument. Tvärtom kan det sätta käppar i hjulet för vad som händer hos oss säkerhetspolitiskt i framtiden. Varför ska vi då skriva på ett sådant avtal som kanske förhindrar undsättning av stater som kan hjälpa oss i en kommande krissituation? Globalt sett kommer det inte att leda någonstans? Något annat är fullständigt naivt att tro. Dessutom riskerar det NPT-avtalet.

Anf. 138 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Det är precis sådana konsekvenser som utredningen tittar på. Sedan får vi se vad den kommer fram till.

När det gäller stigmatisering och att få bort vapenslag finns det exempel på hur det har lyckats, till exempel när det gäller personminor. Det var inte alla innehavare av personminor som skrev under det avtalet, men det har stigmatiserat detta vapenslag. Nu ser vi hur personminorna minskar i antal år för år.

På samma vis är det med kemiska och biologiska vapen och med klustervapen. När vi diskuterade dessa stod jag i talarstolen mitt emot och Carl Bildt i den talarstol som jag nu står i, och han använde precis samma argument, att det inte spelar någon roll om inte de stora innehavarna skriver under. Men där ser vi också hur normer bildas och hur stigmatisering av vapenslag blir starkare.

Varför ska vi inte förbjuda det värsta vapenslaget av dem alla när vi har förbjudit personminor, biologiska och kemiska vapen samt klustervapen?

Anf. 139 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Jag lyssnade till Olle Thorells anförande där han, som socialdemokrater alltid gör, slår sig för bröstet och säger: Vi för en feministisk utrikespolitik. Sedan lägger man till: Vi är väldigt engagerade i FN:s säkerhetsråd.

Låt oss då ta det kanske mest framträdande exemplet på när Sverige skulle ha agerat i FN:s säkerhetsråd. Det var för två månader sedan.

Strax före nyår bröt enorma protester ut i Iran. Det var 20 människor som dödades, tror jag, under loppet av bara några dagar. Människor stod med sina slöjor upphängda på pinnar. De ville ha feminism. Vad gjorde Sverige då? Då sa Sverige: Vi vill absolut inte att den här frågan diskuteras i säkerhetsrådet. Sverige använde sin plats i säkerhetsrådet för att försöka stoppa att frågan om möjligheter till jämställdhet i Iran skulle föras upp på säkerhetsrådets dagordning. Varför gjorde Sverige det?

Anf. 140 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Tack, Fredrik Malm, för möjligheten att tillsammans med dig få instämma i, förstås, fördömandet av de övergrepp som pågår i Iran mot mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, av summariska avrättningar och ett domstolsväsen som inte fungerar på ett humant och rättssäkert sätt! Det råder ingen tvekan om att Sverige fördömer brott mot mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter.

Gällande det beslut som fattades inför det möte som skulle handla om detta i säkerhetsrådet har jag tyvärr inget svar. Jag vet faktiskt inte vilka resonemang som låg bakom detta. Men jag är bergsäker på att vi delar uppfattningen att vi vill bli av med de brott mot mänskliga rättigheter som sker i Iran, oavsett vilket parti vi representerar.

Anf. 141 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Det märkliga är att Sverige för en stor kampanj för att bli invalt i FN:s säkerhetsråd, men när man väl sitter där använder man platsen till att försöka stoppa andra länders arbete för att föra upp frågor på dagordningen som handlar om jämställdhet och feminism. Det blir jättemärkligt.

Sverige har blivit en bromskloss. Det var USA som krävde det här mötet. Donald Trump framstår som mer progressivt för jämställdhet i Iran än Margot Wallström.

Det är obegripligt hur Sverige kan använda platsen i FN:s säkerhetsråd för att stoppa att ta upp det brutala övervåldet mot befolkningen i Iran på dagordningen. Det övergår närmast mitt förstånd.

Jag har svårt att koppla detta till något annat än att Sverige ett år tidigare var i Iran och snarast bekräftade den könsapartheid som finns i landet genom att paradera med slöjor och upprätta dessa väldigt goda förbindelser med regimen.

Anf. 142 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Jag tycker att de stora växlar som Fredrik Malm drar på den här frågan faller på sin egen orimlighet. Givetvis är Margot Wallström mer progressiv än Donald Trump när det gäller att föra fram kvinnors rättigheter. Att man ens ska behöva säga det är ju lite fånigt.

Återigen: Jag har inget svar på frågan gällande beslutet inför mötet i FN:s säkerhetsråd. Jag uppmanar Fredrik Malm att ställa en skriftlig fråga till utrikesministern. Då är jag helt säker på att han kommer han att få ett fullödigt svar på den.

Jag vill ta tillfället i akt att återigen säga att vi givetvis använder vår plats i säkerhetsrådet för att inte minst driva frågan om kvinnors rättigheter över hela jorden, också i Iran.

Prot. 2017/18:72

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 143 MARGARETA CEDERFELT (M):

Fru talman! Mycket har sagts här i dag. Det är bra, för tystnaden är det största hotet mot fred, frihet och mänskliga rättigheter. När debatten tystnar, när medierna och den allmänna diskussionen tystnar råder det kris. Då glöms frågorna bort. Därför kommer jag i mitt anförande att beröra några av de områden som inte har debatterats här i dag.

När det gäller Ukraina har mycket sagts. Den ryska aggressionen måste naturligtvis upphöra. Och jag vill här beröra OSSE.

OSSE har en observatörsstyrka på plats, och det är mycket bra. Den har faktiskt bidragit till att minska den ryska aggressionen. Därför har Ukraina anhållit om att få utöka observatörsstyrkan. Ukraina har också bett om att observatörsstyrkan inte bara ska få observera i det ockuperade området utan också på gränsen till Ryssland. Detta vill naturligtvis inte Ryssland. Men jag önskar verkligen att Sverige kan ställa sig på rätt sida här och i OSSE:s församling driva frågan om att OSSE:s observatörer ska få finnas på plats där Ukraina önskar. Det är ett väldigt handfast och bra sätt att minska den ryska aggressionen.

Så sent som i går uttalade presidenten i OSSE:s parlamentariska församling att församlingen kommer att arbeta på alla sätt som står till buds för att minska den ryska aggressionen, bland annat genom att erbjuda medling på parlamentarisk nivå.

Ryssland visar inte bara sin aggression mot Ukraina utan också mot Georgien. Sydossetien och Abchazien är två exempel där Ryssland agerar. Sverige måste agera också i FN:s säkerhetsråd när det handlar om den ryska aggressionen mot Georgien.

Fru talman! När det är val i Ryssland den 18 mars kommer OSSE:s parlamentariska församling förstås att finnas på plats och observera valet. Sverige har tilldelats tio observatörsplatser. Tidigare har vi alltid skickat maximalt antal observatörer, men i år skickar den svenska OSSE-delegationen fem parlamentariker. Det beror inte på att vi inte kan skicka fler utan på att det är svårt för övriga i delegationen att få tid till detta. Normalt brukar talmanskvoten bidra.

Fru talman! I år, för första gången, skickar Sverige inte en full observatörsstyrka. Men det finns möjlighet för den socialdemokratiska majoriteten att ändra sig, för sista anmälningsdatum är på fredag. Se nu till att bemanna OSSE-delegationens observatörsstyrka, för det är ett handfast och bra sätt att arbeta för demokrati och för att se till att lagar och internationella överenskommelser följs.

Låt mig beröra ett område som vi inte har diskuterat i dag. Den kinesiska kommunistiska regimen agerar på ett sätt som är icke-demokratiskt. Tibet är ett land som har drabbats osedvanligt hårt av den kinesiska regimens attacker. Vi vet alla vad som har hänt i Tibet. Kloster har fått stänga, och 98 procent av Tibets kloster har förstörts genom den kinesiska kommunistiska regimens attacker. Fler än 150 munkar och nunnor har bränt sig till döds.

Tibet har något som Kina är mycket intresserat av, nämligen mineraler. Här bryter Kina bland annat litium och titan. Detta återfinns sedan i kinesisktillverkade telefoner och datorer.

Utöver det mänskliga perspektivet vill jag därför lyfta upp miljöfrågan. Tibet är en stor vattenreservoar för grannländerna. Vad kommer att hända när vattnet i Tibet är ännu smutsigare än i dag eller inte längre rinner?

Kinas agerande för att tysta kritiker har sträckt sig ända till Sveriges riksdag. Svenska riksdagsledamöter har kontaktats av Kinas ambassad för att tystas. Detta är ett tecken på att det dags för omvärlden att tydligt ta avstånd från Kinas agerande.

Slutligen: Det är lätt att bli pessimistisk, men som har sagts här tidigare har aldrig så många människor kunnat äta sig mätta och så många barn kunnat gå till skolan och lära sig läsa och skriva som nu. Det finns en bra och positiv utveckling i omvärlden, och den måste vi stärka.

(Applåder)

Anf. 144 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Jag vill i den utrikespolitiska debatten lyfta in handelsfrågor och deras relation till demokrati och diktatur. Vårt parti tycker nämligen att handelspolitiken är en del av utrikespolitiken.

För två och ett halvt år sedan presenterade regeringen sin exportstrategi. Det var en strategi som framför allt tog sikte på Asien och Mellanöstern. Det var där man ansåg att företag hade svårast att komma in på marknader och navigera rätt samtidigt som man förutspådde att det var i dessa länder tillväxten skulle bli högst de kommande åren.

Samtidigt lanserade man en politik för global utveckling, PGU, i syfte att peka på företagets ansvar för en hållbar utveckling i världen.

Ett av länderna som pekades ut av regeringen var Iran, en skendemokrati som i praktiken är en religiös diktatur. Men eftersom Iran hade undertecknat kärnvapenavtalet för att nedrusta sitt kärnvapenprogram såg regeringen nu en god chans för svenska företag att göra affärer.

I februari förra året sände regeringen en stor företagsdelegation under statsminister Löfvens och handelsminister Lindes ledning till Iran – detta trots omfattande kritik mot Irans övergrepp mot mänskliga rättigheter, inte minst rätten att organisera sig fackligt. Många är de fackliga ledare som har avrättats av den hårdföra diktaturen.

Så sent som i januari visade sig att de religiösa ledarna inte lyssnar på folket när de blodigt och brutalt slog ned ett landsomfattande uppror för demokrati och yttrandefrihet.

Omvärldens och särskilt Sveriges ord ekar därför tomma när de kritiserar Iran, till exempel när det gäller den dödsdömda KI-forskaren Ahmadreza Djalali. Han har uppehållstillstånd i Sverige men greps under förra året i Iran och har nu dömts till döden. Då räcker inte några bildmässiga demonstrationer vid statsbesök. Det räddar inga liv på dem som kämpar för sin frihet.

Ett annat land som regeringen har pekat ut är önationen Filippinerna. Nyligen öppnade Sverige en ambassad, och näringsminister Mikael Damberg var där och klippte bandet. Samtidigt öppnade vapentillverkaren Saab ett kontor i samma stadsdel.

Den demokratiska utvecklingen i Filippinerna är det sämre med. Den auktoritära presidenten Rodrigo Duterte har skördat många oskyldigas liv. Han skyr inga medel och bryter konsekvent mot mänskliga rättigheter när han inrättar dödspatruller som dödar fattiga. Drogkriget rapporteras ha kostat över 13 000 människors livet.

Dutertes senaste steg är inte oväntat att inskränka pressfriheten för de medier som kritiserar honom. Han försöker nu stänga ned deras rapportering. Trots detta funderar den svenska regeringen på att exportera mer.

I dag presenterar Aftonbladet en granskning av Sveriges export av krigsmateriel till Filippinerna. Man avslöjar dokument från statens kontrollorgan för vapenexport, Inspektionen för strategiska produkter, ISP, som visar att vapenexport till Filippinerna beviljats tillstånd för första kvartalet 2017.

Nyligen gjorde Duterte ett uttalande till sin armé: Det är en ny order från majoren. Vi kommer inte att döda er. Vi kommer att skjuta er i vaginan. Har de ingen vagina, är de värdelösa.

Ska den feministiska utrikespolitiken ha någon trovärdighet är det nu när en president hetsar för kränkningar mot kvinnor man ska sätta ned foten och sluta exportera vapen.

Att Mikael Dambergs förra pressekreterare Ann Wolgers i dag är presschef på Saab visar på behovet av tydliga och strikta regler för när höga politiska tjänstepersoner går till det privata näringslivet. Det ska inte vara svängdörrar mellan regeringen och vapenlobbyn.

Kronan på verket är regeringens pågående arbete för att delta i världsmässan i Dubai 2020. Emiratstatens prinsfamilj är bland de rikaste i världen, och dess ekonomiska boost bygger på ohållbar oljeutvinning och utnyttjande av billig arbetskraft från fattiga länder, som får arbeta under vidriga förhållanden i ökensolen.

Att Sverige exporterar vapen till Förenade Arabemiraten trots att landet deltar i det glömda kriget i Jemen får mig att undra hur tillståndet är med den feministiska utrikespolitiken.

I november reste Ann Lindes statssekreterare till Azerbajdzjan med en delegation företagsledare – detta trots att Amnesty, Human Rights Watch och Transparency Internationals rapporter är mörk läsning och kritiserar fängslandet av politiska aktivister, bristen på oberoende medier, användandet av tortyr och korruptionen.

Det svenska företaget Bombardier har skakats av en rättsprocess om misstänkt korruption i Azerbajdzjan. Även i Europarådet har delegationen från Azerbajdzjan anklagats för mutor och korruption. Ericsson, som är med på resan, har haft samröre med bolag som använts för penningtvätt. Trots detta valde den svenska regeringen att resa dit.

Regeringen fortsätter att med precision välja ut oljestinna diktaturer som Iran, Förenade Arabemiraten och Azerbajdzjan.

Gör då regeringen bara fel i sin handelspolitik? Nej, det finns också goda exempel där regeringen försöker gifta samman en positiv utveckling med handel, såsom handelsministerns besök i Palestina respektive Israel. Även om det finns gott om mörka moln på himlen är en fungerande handel och export från Västbanken avgörande för en positiv utveckling i världens äldsta konfliktområde.

Till vårt närområde: I stället för att hela tiden rikta blicken långt borde regeringen öka sitt engagemang i och fokus på närområdet. Att Norge, som tillsammans med Tyskland är den största handelspartnern, inte är utpekad i exportstrategin är skamligt. Även om många svenska företag i dag exporterar till Norge visar myndigheten Kommerskollegiums rapporter att man kan göra mer för att underlätta handel mellan länderna. Detta borde regeringen fokusera på i stället för att stödja länder som är diktaturer eller går i auktoritär riktning.

Jag hoppas att man, som utrikesministern lyfte upp i sitt anförande, använder ordförandeskapet i de nordiska samarbetena under året för att stärka dessa typer av kontakter.

Anf. 145 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:

Fru talman! Det är intressant när Svenneling tar upp att den svenska regeringen har varit i Iran och genomfört ett besök där.

Jag har en enkel fråga till Svenneling: Tror Svenneling att det finns fördelar med att ha kontakter med ett land som man framför kritik till?

Anf. 146 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Min åsikt är att man kan använda handel som ett sätt att stärka demokratier, men vi ser att den politiska dogmen att handel leder till demokrati inte fungerar.

Min partikollega Lotta Johnsson Fornarve tog i sitt inlägg upp Kina – ett land som västvärlden har stärkt sin handel med under lång tid men där vi samtidigt ser att den demokratiska utvecklingen går i motsatt riktning, med organhandel och ökad övervakning av medborgarna.

Samma sak gäller Iran. Man kan välja att understödja den religiösa diktatur som råder i Iran genom att handla och stärka svenska företags exportmöjligheter. Detta leder till att Iran får möjlighet att fortsätta att slå ned folkliga protester så brutalt som man gjorde i januari. Det är denna typ av blod som man då får på sina händer. Jag tycker att det är skamligt att man låter sig luras av Iran, som skriver under ett litet avtal om kärnteknik. Man är så orolig för kärnvapen att man helt tappar förankringen i handelspolitiken.

Anf. 147 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:

Fru talman! Svenneling säger att det finns fördelar med att ha kontakter i andra länder när man framför kritik.

8,7 kilo – så mycket har medelvikten hos personer i Venezuela sjunkit det senaste året. Min fråga till Svenneling är: Hur framför ni kritik mot ert systerparti i Venezuela?

Anf. 148 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Venezuela har varit uppe tidigare i denna debatt. Vi har framfört kritik till exempel i vår motion om Latinamerika.

Vi tycker inte att Venezuela har en bra utveckling. Jag ser framför mig ett land som har anpassat sig till en oljeekonomi på ett sätt som inte är hållbart i den värld vi i dag lever i. Vi har klimatomställningar som kommer snabbare än någonsin, och då behöver man ställa om sina ekonomier.

Venezuela har verkligen inte lyckats med detta, utan man är mer oljeberoende i dag än innan man hade en vänsterregering. Detta gör att jag inte tycker att Venezuela är något gott föredöme för en positiv utveckling.

Men frågan är varför man hela tiden ska springa efter diktaturer som Iran, Förenade Arabemiraten och Azerbajdzjan, som är precis lika oljestinna som Venezuela. Men detta verkar inte vara något problem så länge det sitter en diktator där eller det är en religiös diktatur. I stället är det när det är vänsterregeringar som socialdemokrater kritiserar och jagar efter länderna.

Anf. 149 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Jag måste säga att jag i huvudsak tycker att Håkan Svennelings anförande var utmärkt.

Jag noterade för några veckor att det bara var Håkan Svenneling och jag själv som gick ut och med kraft verkligen kritiserade regeringens handelsresa till Azerbajdzjan, av det skälet att det finns auktoritära regimer som är djupt korrupta, starkt statskontrollerade ekonomier och så vidare. Då kan handel snarare bidra till att stärka maktapparaterna, inte till demokrati. Jag tycker som liberal och anhängare av frihandel och marknadsekonomi att man också ska se denna problematik.

Min fråga gäller det som Håkan Svenneling inte nämner men som kanske är viktigast av allt, nämligen ett frihandelsavtal mellan EU och USA. Det är något helt annat, men detta säger Vänsterpartiet nej till. Jag undrar: Varför?

Anf. 150 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Fredrik Malm för berömmet. Det är alltid trevligt när man får beröm av en liberal – det ska man ta åt sig.

Då går vi över till en av mina favoritfrågor att diskutera: TTIP, handelsavtalet mellan USA och EU, som ligger i frysboxen på grund av Donald Trump. Fredrik Malms kollega Cecilia Malmström har varit tydlig med att det inte lär bli något så länge Trump är president i USA. Jag tycker att Trump har lagt det där av fel skäl. För mig är det demokratiskälet som väger tyngst.

Möjligheten för storföretag att stämna stater, vilket vi har sett i FN:s rapporter, har framför allt företag från USA men också från grannlandet Kanada. Jag är stolt över att vara handelspolitisk talesperson för ett parti som inte viker sig bara för att vi stöder en regering utan som faktiskt står upp när vi ser att demokratin inskränks.

Anf. 151 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Liberalerna är ett frihandelsvänligt parti. Det är ingen slump att Cecilia Malmström är mycket engagerad i handelspolitiska frågor som liberal EU-kommissionär.

Man ser i de simuleringar som har gjorts att ett ambitiöst och djupt bilateralt frihandelsavtal mellan Europeiska unionen och USA skulle kunna öka den svenska handeln med USA – vår export av varor och tjänster och vår import därifrån – med mellan 15 och 17 procent.

USA och EU är varandras största handelspartner. Det förvånar mig lite att Vänsterpartiet, som är tydligt när det gäller krigsmaterielexport och annat, där man är restriktiv och kritiserar regimen i Iran och andra auktoritära och odemokratiska stater, samtidigt är en så stark motståndare till frihandelsavtal mellan demokratier. Detta förvånar mig lite, för det skulle kunna skapa många nya jobb och förbättringar.

Anf. 152 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! De ekonomiska simuleringar som Fredrik Malm talar om är egentligen bara kvalificerade gissningar. Det visar den forskning som har tittat på tidigare simuleringar som har gjorts. Men i sak har han ändå rätt: Det är absolut bra för Sverige om handeln mellan USA och Sverige ökar. Det har jag i grunden ingenting emot.

Problemet med handelsavtal som CETA-avtalet, TTIP-avtalet och andra handelsavtal som är på gång är att de bygger på överstatlighet och att man flyttar makten från den svenska riksdagen och svenska domstolar till internationella domstolar där storföretag har rätt att stämna stater. Det finns inga möjligheter för stater att stämna storföretag, utan man flyttar helt enkelt makten till storföretagen.

Man skapar också ett lobbysystem där man kan ha regulativt samarbete om framtida regler på ett sätt som jag tycker är skrämmande. Jag vill att svenska regler ska bestämmas i Sveriges riksdag, men Fredrik Malm vill att de ska bestämmas av storföretagens lobbyister. Detta tycker jag är en dålig utveckling för demokratin.

Anf. 153 PYRY NIEMI (S):

Fru talman! Jag tänkte rikta blicken lite närmare. Våra nordiska grannar ska få lite belysning under mina tilldelade minuter.

Jag är ledamot i Sveriges riksdags utrikesutskott, men jag är också ordförande i ett av de utskott i Nordiska rådet som jobbar med tillväxt och utveckling. Vi har ett fantastiskt spännande uppdrag, inte bara i utskottet utan också i Nordiska rådet.

Det är för er alla väl bekant att Sverige för närvarande också är ordförande i Nordiska ministerrådet. Jag tänkte läsa upp de tre rubrikerna för de program som finns i ordförandeskapet, och sedan ska jag kretsa lite grann kring ett av ämnesområdena.

Sverige har pratat om ett inkluderande Norden, ett tryggt och öppet Norden och ett innovativt och hållbart Norden. Jag tänkte börja med att diskutera lite kring mobiliteten.

Nordiska rådet grundar sig mycket i det som vi har tagit för givet mellan oss nordiska grannar. Det handlar om passfriheten och den fria rörligheten inom Norden, vilket också EU har tagit lärdom av, vilket är positivt. Vi ser att mobiliteten i sig ger goda förutsättningar att både sprida kunskap och ha en öppen arbetsmarknad mellan de nordiska länderna.

Det finns också utmaningar när det gäller mobiliteten, och det handlar om de många gränshinder som förekommer mellan länderna, trots att vi har haft samarbete i över 60 år. Vad består de av? Jo, många av grannländerna har i dag lagstiftningar som inte alltid är tillämpbara på nordisk nivå.

Nordiska ministerrådet har tillsatt något som kallas för ett gränshinder-råd. Jag har förmodligen att få vara ledamot i det och företråda Nordiska rådet. Där försöker vi motverka gränshinder. Gränshinder i sig är en tröskel för den fria mobilitet och rörelse som vi alla önskar kunna ha inom Norden. Det har också skapat goda förutsättningar tack vare att gränshinderrådets uppdrag har utvecklats och möjliggjort att vi i dag kanske får bort tio tolv gränshinder per år.

Den svenska regeringen har varit synnerligen aktiv i detta. Det är vi extra glada för. Ett sätt att agera för att få bort gränshinder inom Norden är att de nationella regeringarna fattar egna självständiga beslut i respektive land för att titta över det. Kan det skapa ett gränshinder inom Norden när man tillför en ny lagstiftning? Det är på samma sätt som man hanterar EU-lagstiftning. Även de länder som inte är med i EU är lite påtvingade det. Det gäller framför allt EES-länderna.

Jag tror inte att det kan vara en svårighet ens för den svenska regeringen att skapa en manual som på ett något vettigt sätt tar hänsyn till detta när en ny proposition tillförs. Det kommer 200 nya propositioner framöver under det kommande året. Regeringen tar kanske lärdom av det och påbörjar en ny screening. Man vet inte utan får se. Vi får hoppas på det i varje fall. Jag har fått positiva tecken från vår Nordenminister om detta.

Den nordiska arbetsmarknaden är oerhört viktig. Den har varit en viktig del för alla nordbor inte minst i tider när det rått både lågkonjunktur och högkonjunktur. Vi har sett rörligheten på arbetsmarknaden. Till exempel har svenskar farit över till Norge när vi har haft lite sämre tider och norrmännen har haft arbetskraftsbehov.

Nu har vi sett att de svenskar som varit i Norge till stor del har kommit tillbaka till Sverige när vi har haft bättre tider här och en bättre arbetsmarknad. Vi har sett invandring från Finland, som jag även själv kommer ifrån, under 60- och 70-talet när det var tuffa tider i Finland. Det har möjliggjorts mycket tack vare den fria rörligheten.

En fråga som för närvarande berörs väldigt mycket inom Norden är social dumpning. Alla de nordiska länderna har olika ingångar till det. Det är också en väsentlig del i den internationalisering som Norden befinner sig i. Den sociala dumpningen diskuteras ofta även på den svenska arenan. Det handlar i högsta grad om arbetsmarknadspolitik men också integration.

Här finns det redan nu en arbetsmarknadsrapport som har skrivits av den danske före detta EU-kommissionären Poul Nielson. Den belyser ämnesområdet hur vi kan få sjysta arbetsvillkor för alla arbetstagare runt omkring i Sverige och i Norden och på vilket sätt vi kan få dem som tillträder den nordiska arbetsmarknaden att inte bli utnyttjade. Det är vi extra glada för.

Socialdemokraterna i Nordiska rådet har också drivit på med en lång seminariserie för att belysa ämnesområdet under förra året. Det har gett mycket effekt och skapat nya förutsättningar för samtalen. Sedan är det olika regeringar inom Norden som kanske har lite olika ingångar kring ämnesområdet. Men alla tar social dumpning på väldigt stort allvar och vill gärna se nya förutsättningar så att arbetstagare inte utnyttjas men också så att det skapas de allra bästa konkurrensvillkoren runt omkring i Norden.

Därför är Nordiska rådet just nu väldigt intressant att arbeta i. Vi ser möjligheterna för den öppna arbetsmarknaden och möjligheterna för den fria rörligheten och mobiliteten som ger oss förutsättningar att röra oss fritt hur vi vill i Norden. Det skapar på ett bra sätt bättre förutsättningar för tillträde till arbetsmarknaden men också andra effektiva och positiva samarbeten.

(Applåder)

Anf. 154 GÖRAN PETTERSSON (M):

Fru talman! Av det svenska utvecklingsbiståndet går 1 promille via Riksrevisionen till att bygga upp statlig revision i biståndsländer. De länder som nu är på listan för insatserna är framför allt de på västra Balkan och i Östafrika. Det är i många fall unga demokratier som inte har den svenska förvaltningstraditionen.

Stödet är tudelat. Det är tjänstemän från vår riksrevision som understöder med metod och teknik för att bygga upp institutionerna. En viktig del är det parlamentariska stödet. Jag och ett antal andra riksdagsledamöter har varit med till de här länderna och talat med de utskott som i likhet med den svenska riksdagen ska ta emot det arbete som den statliga revisionen gör.

Det är två slutsatser som har varit väldigt tydliga. Den ena är att konstitutionerna ofta ger parlamenten en ganska långtgående makt att hålla sina regeringar ansvariga. Men det gäller för nya demokratier att parlamenten sträcker upp sig så att de nyttjar de rättigheter och skyldigheter som konstitutionen ger.

Den andra viktiga slutsatsen är: För att bygga upp en fungerande statsapparat är det väldigt viktigt att tillsättningar både i revisionen och på myndigheter görs efter skicklighet och förtjänst.

Nu vill jag knyta ihop det genom att göra överföringen till svensk utrikespolitik. Tillsättningar efter förtjänst och skicklighet är väldigt viktiga också i internationella organisationer. Därför bör Sverige föregå med gott exempel och inte genom generösa bidrag till organisationer försöka köpa sig befattningar.

Vi som riksdagsledamöter måste ibland inte låta oss bländas när vi visas runt i skyskraporna på Manhattan, ser exklusiva kontor och tycker: Vad fint att en svensk har fått den här befattningen! Det är som Deep Throat sa i Watergateaffären: Follow the money!

(Applåder)

Anf. 155 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! I det här konstiga landet Sverige – det mest extrema av alla världens demokratier, förmodligen – har ett land i vårt Europa på senare tid framställs som ont, odemokratiskt och totalitärt.

Att detta land av svenska medier och de sju vänsterliberala krafterna i denna kammare har utmålats på detta sätt är inte så konstigt. Landet står nämligen för raka motsatsen till vad folk i den här kammaren, SD:are undantagna förstås, är och har gjort med det här landet. Det står för sunt förnuft, värnandet av sin egen kultur och sitt eget folk och skyddandet av Europas gränser.

Landet har stått upp trots attacker från EU och USA. Det har stått upp trots omfattande kampanjer från så kallade NGO:er med mångmiljardären Soros i spetsen. Det komiska är att ni går i taket när vissa länder anklagas för att lägga sig i det amerikanska eller för den delen det svenska valet. Men ni gläds när USA eller Soros försöker lägga sig i valen i det land jag talar om. Det är hyckleri på hög nivå.

I stället för att vika sig har det snarare stärkts i sin övertygelse att skydda sitt land och sitt Europa. Det var detta stolta land som stod upp mot ottomanernas försök att underkasta Europa och som trots ockupation stod upp mot kommunismens vidrigheter. Nu står det återigen upp för oss alla.

Jag talar såklart om Ungern. Därför, fru talman, vill jag rikta ett tack till den främsta statsledaren i världen just nu: Tisztelt Orbán Viktor miniszterelnök úr, köszönöm szépen hogy kiáll Európáért! Fru talman! Vad jag precis sa, troligen på urusel ungerska, är: Ärade minister Viktor Orbán, stort tack för att du står upp för Europa!

Så vad gör ni här i kammaren och de andra liberalerna runt om i Europa när ett land vågar bryta sig loss från det vänsterliberala oket som förstört så många länder? Ni attackerar det såklart. Ni demoniserar det och påtvingar det era värderingar som redan bevisligen har misslyckats.

Ni kommer med en rad anklagelser, ofta med väldigt liten substans, som ni i vaga ordalag och med mediernas hjälp riktar mot Ungern. Ni anklagar Ungern för att icke-statliga organisationer där måste redovisa utländska bidrag, men ni är ivriga med att partier i Sverige ska göra samma sak. Ni ser inte hyckleriet i detta.

Ni klagar på lagen om högre utbildning i Ungern med argumentet att det var omöjligt för det vänsterextrema amerikanska universitetet CEU att hinna med tidsfristen. Men ett annat amerikanskt universitet, McDaniel College, hade inga problem att anpassa sig till de nya reglerna. Ungern förlängde ändå tidsfristen, och hur lät anklagelserna då? Jo, då klagades det på att det drog ut för länge på tiden med den juridiska osäkerheten. Det är två universitet som berörs, men vi hör bara om ett enda, CEU. Det är nämligen detta universitet, finansierat av George Soros, som är vänsterns, det vill säga socialisternas och liberalernas, tyngsta institution i spridandet av globalism, kulturradikalism och vänsterpolitik i centrala och östra Europa.

Ni anser att Ungerns nu ett antal år gamla medielag undergräver pressfriheten, men ni lyckas aldrig lyfta något exempel på detta eller på det faktum att lagen är i harmoni med EU, om det nu är viktigt.

Kritik mot det omgjorda valsystemet kom såklart också, trots bristerna i Ungerns gamla system från kommunisttiden. Bristerna uppdagades 2005, inte av Orbáns regering utan av en domstol under socialistregeringens tid. Men socialistregeringen gjorde såklart ingenting åt det. Det var först när Orbán fick makten som ett system som inte gav lika röstvärde åt folket ändrades.

Ni kritiserade den sänkta pensionsålder för domare, som var en temporär lag. Och varför gjorde ni det? Vill ni att de domare som kommunistjuntan tillsatte ska tillåtas att fortsätta att ha inflytande över det land som bröt sig loss från kommunismen? Kanske är det så, tyvärr.

Faktum är att er kritik inte beror så mycket på sakfrågorna utan på att Ungern, tack och lov, har valt en annan väg än den vänsterliberala massinvandringsväg som Västeuropa har valt. En EU-parlamentariker, Manfred Weber, sa rakt ut om en enkätundersökning som Ungern skickade till sitt folk: Denna enkätundersökning i Ungern är inte en insamling av argument och åsikter, utan den handlar om att skapa motstånd mot EU. Vi tolererar inte att detta sker.

Detta är pudelns kärna. Ni vänsterliberaler har bjudit in till en invasion av våra västeuropeiska länder och en ockupation av delar av det här landet. Ni lät med era idéer och er passivitet exempelvis terrordådet på Drottninggatan ske. Offren skulle ha levt om ni hade lyssnat på oss. Ni lät mordet på Ikea ske. Gärningsmannen borde inte ha varit ute på svenska gator över huvud taget. Ni släppte in honom, och ni släppte ut honom. Ni kan inte skylla på okunskap, för jag och andra från mitt parti var här för att påpeka detta för er. Allt det här och mycket mer står som en direkt konsekvens av er förda politik. Ni har blod på era händer. Ni har förstört en halv kontinent, och historien kommer att döma er hårt för detta.

I stället för att rikta anklagelser mot ett av de få länder i Europa som gör någonting rätt borde ni lära er av Ungern, även om inget land givetvis är felfritt.

Fru talman! Jag tycker alltså att det är på sin plats att tacka Victor Orbán och tacka Ungern för att de vågar och orkar göra det som är rätt för deras land och för Europa.

(Applåder)

Anf. 156 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Fru talman! Handel är en av de viktigaste grundstenarna i vad vi dagligdags kallar utrikespolitik. Men handel kan ske på många olika sätt. Jag har tänkt att använda detta tillfälle till att tala om frihandel med anknytning till WTO och dess ministermöte i Buenos Aires i december, för två månader sedan. Min ambition är inte på något sätt att det ska vara heltäckande, men jag har en förhoppning om att jag kan ge en bild av vad WTO:s parlamentariska konferens gjorde och försökte bidra med.

Fru talman! Jag tänkte alltså börja med att tala om WTO. Det är den förkortning som används för det mesta och som står för World Trade Organisation – på svenska Världshandelsorganisationen. Det är en organisation med tre grundläggande uppgifter, nämligen att försöka åstadkomma en friare världshandel genom förhandlingar mellan medlemsländer, att skapa ett regelverk för handel och att upprätthålla processer för att lösa handelskonflikter opartiskt och objektivt.

Fru talman! När vi läser om WTO handlar det i första hand om förhandlingarna mellan medlemsländer, och då när de inte resulterar i nya avtal. De två andra delarna, som är mycket viktiga, fungerar väl. Men även dessa har börjat ifrågasättas på oklara grunder av enstaka länder.

Om vi går över till vad som hände i Buenos Aires kan jag inleda med att säga att förväntningarna på detta möte var lågt ställda. Det fanns de som sa att om vi inte får några försämringsåtgärder betraktas som en framgång. Det är en tråkig men förståelig ingång, tycker jag. Den är tråkig därför att med en så låg målsättning minskar ambitionerna redan från början. Den är förståelig då vi alla visste att USA inte skulle medverka i någon större utsträckning till ett positivt resultat. Snarare tvärtom, befarade de flesta.

Fru talman! Inför mötet hade vi parlamentariker ett förmöte på två dagar med fler än 350 parlamentariker från hela världen. Det var ett förmöte som efter långa och ingående diskussioner kom fram till 19 punkter som vi ansåg att WTO:s ministerkonferens skulle kunna använda sig av och ta hänsyn till för att på det sättet kunna komma vidare i sina förhandlingar.

Bland förslagen fanns sådant som berör organisationen inom WTO och hur proceduren kan förbättras för att komma längre i förhandlingarna. Det fanns naturligtvis även förslag på vad ministrarna borde fatta för beslut i olika sakfrågor. Dessa förslag lämnades sedan över till representanter för WTO.

Fru talman! Dessa 19 punkter gör inte anspråk på att lösa allt det som behöver lösas och utvecklas inom ramen för samarbetet i WTO. Men om ministerkonferensen hade beslutat att följa dem hade man kommit en bra bit längre i Buenos Aires än vad man gjorde.

Vi parlamentariker visar att det bland oss finns ett engagemang för frihandel och utrikespolitik. Vi vill att regeringarna tar till sig detta och använder det som ett föredöme i sitt eget fortsatta arbete inom WTO.

Fru talman! Arbetet inom WTO måste fortsätta, för utvecklingen stannar inte av. I stället löser länder sin handel med avtal direkt mellan länder eller unioner. Resultatet kan då bli att de länder som har störst behov av ett reglerat handelsutbyte lämnas utanför och halkar efter.
(Applåder)

Anf. 157 SOTIRIS DELIS (M):

Fru talman! Världsläget och dess utmaningar har i dag belysts på många sätt. Därför vill jag fokusera på västra Balkan som ett viktigt geografiskt område. Områdets strategiska läge har genom tiderna alltid varit högintressant för stormakter. Det var skiljelinjen mellan västra och östra Rom under högmedeltiden, gränsen mellan Habsburg och Osmanska riket och sedan en bricka under kalla kriget mellan väst och öst.

De balkanska folken har en lång och invecklad historia. Jugoslaviens upplösning och inbördeskrig mitt i Europa var traumatiska upplevelser. Övergivande av kommunistiska och socialistiska traditioner har tagit sin tid. I dag har vi de självständiga staterna Slovenien, Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Serbien, Montenegro, Kosovo och före detta jugoslaviska republiken Makedonien. Ett par av dessa är i dag Nato- och EU-medlemmar och fast förankrade i väst, precis som grannarna Rumänien och Bulgarien på östra Balkan.

Men intressena från å ena sidan EU och å andra sidan Ryssland, genom bland annat deras energiprojekt, och Turkiet gör sig tydligt påminda. Det är ett faktum, fru talman, att det även inom EU finns olika ambitioner och historiska kopplingar. Det är dock välkommet att EU sedan förra veckan har en ny strategi för västra Balkan. Därutöver har USA haft vissa intressen, om än på marginalen i förhållande till Europeiska unionen. Fokus har hitintills legat mer på fredsfrämjande och kopplingar till Nato.

Till ekvationen kan vi också i dessa dagar lägga Kina och Kinas investeringar i form av Belt and Road-initiativet. Det är primärt ett infrastruktur- och handelsnätverk, men det visar sig att det också ger Kina marknadsaccess och ett säkerhetspolitiskt inflytande på området.

Kinas inflytande i EU har stärkts genom investeringar i till exempel Grekland. Det är ett faktum att många länder på västra Balkan välkomnar

de kinesiska investeringarna och ibland föredrar dem framför EU:s engagemang.

Turkiet har alltid varit närvarande i området.

Rysslands annektering av Krim och det fortsatta kriget i östra Ukraina är med rätta en fortsatt viktig fråga. Men det är samtidigt oklokt att blunda för både utmaningarna och möjligheterna på västra Balkan. I mångt och mycket behöver vi säkra freden och våra intressen.

Om vi tittar primärt på Bosnien och Hercegovina, Serbien, Montenegro och några andra länder i området kan vi se att de tillsammans utgör 18 miljoner människor. Det är i jämn nivå med Chile, Nederländerna eller Kazakstan. Ekonomiskt har de en samlad nominell bnp på 99 miljarder dollar, det vill säga i samma storlek som i Ukraina eller Slovakien. Till ytan talar vi om 208 000 kvadratkilometer, det vill säga som Vitryssland, Uruguay eller halva Sverige. Med andra ord är det en hygglig marknad och hanterbara storheter.

Det viktigaste är att västra Balkan inte havererar. Det får inte bli en inflytelsesfär för Ryssland, Turkiet eller Kina. Det är ett tragiskt faktum att trenderna avseende mänskliga rättigheter, pressfrihet och politisk liberalism och tolerans, för att inte tala om korruption, går åt fel håll i Ryssland, Turkiet och Kina. De har dessvärre dåliga relationer med många av sina grannar, mycket på grund av egna ambitioner. Det är inte för inte som USA:s nya nationella säkerhetsstrategi och Pentagons nya National Defense Strategy pekar ut just Kina och Ryssland som de primära hoten.

Fru talman! Västra Balkan är en mångkulturell region, precis som övriga Europa. Och det finns många utmaningar med korruption, illegal handel, intolerans och historiska spänningar och oförrätter. Vi behöver tänka långsiktigt och engagera oss strategiskt. Länderna på västra Balkan är en geografisk parantes inuti Nato- och EU-området. Utnyttjas de av externa eller korrupta krafter kommer västra Balkans problem att än tydligare bli EU:s och Natos problem och därmed också Sveriges problem.

Vi bör således öka våra ansträngningar och fokusera mer på stöd för utveckling i dessa länder. Det mest strategiska vi kan satsa på är utbildning, digitalisering och domstolsväsendet. Vi behöver handla med och integrera länderna och få dem att växa ekonomiskt. De behöver veta att det finns en framtid i Europa där de goda krafterna finns.

Tidigare hörde vi utrikesministern efterlysa förslag på konkret utrikespolitik. Här kommer några från min sida:

- Sverige bör uppgradera sin roll direkt eller indirekt genom strategiskt stöd och aktiv påverkan i Bryssel. Till exempel kan man effektivt nyttja de 8 miljarder kronor som regeringen har avsatt för perioden 2014–2020.
- En konkret handlingsplan bör upprättas i samarbetet med länder i regionen som föreslår aktiviteter vars mål är att överbygga och förbättra relationerna mellan länderna på västra Balkan.
- Ett initiativ bör tas från Sverige om att skapa en analysgrupp på västra Balkan i samarbete med länderna där och med deltagande av USA och flera EU-länder för att hantera just de risker som jag har refererat till tidigare.

Anf. 158 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Att bidra till utveckling och fattigdomsbekämpning och att verka för mänskliga rättigheter är djupt förankrat i Sverige, och det är något vi ska vara stolta över.

Varje år satsas det stora pengar på biståndsbudgeten, och Sverigedemokraterna satsar 250 miljoner mer än regeringen på faktiskt bistånd efter avräkningar. Det finns dock stora förbättringar att göra när det gäller vad man prioriterar inom biståndet.

Även om mediebevakningen inte är lika intensiv som under flyktingkrisen 2015 pågår fortfarande flera kriser runt om i världen. Omfattande kränkningar och våld i delstaten Rakhine i Myanmar har tvingat 620 000 rohingyer att fly till Bangladesh sedan augusti 2017. Där lever de under eländiga förhållanden, och ännu saknas tillräckliga resurser.

I Sydsudan, som är ett av världens fattigaste länder, pågår Afrikas största flyktingkris.

I Jemen har 2 miljoner människor flytt från bombattacker och flyganfall. Detta är en av världens största, mest akuta och kanske mest bortglömda kriser.

I Syrien har över halva befolkningen flytt landet. Även om det har lugnat ned sig i delar av landet är det mesta lagt i ruiner, och människor är i behov av humanitärt stöd och hjälp för att kunna återvända.

Därför vill Sverigedemokraterna utöver det generella humanitära biståndet satsa 10 miljarder av biståndsbudgeten på internationell flyktinghjälp i olika krisers närområden där hjälpen behövs som mest – både vad gäller rena humanitära insatser och mer långsiktiga insatser som utbildning för både barn och vuxna, infrastruktur i mottagarländer samt jobbskapande åtgärder. Detta kan hjälpa långt många fler än vad dagens migrationspolitik i Sverige kan göra.

Fru talman! I september fick jag förmånen att åka till FN i New York och vara där under generaldebatten. Det var många intressanta seminarier som pågick. Ett av dem handlade om hur man kan utveckla produkter för undernärda barn genom lokalbefolkningen. Under det seminariet sa en av föreläsarna att man kan laga vägar och hus och att det mesta går att reparera, men om ett barns hjärna skadas av undernäring går det aldrig att reparera.

Därför tycker jag att det är oerhört viktigt att även satsa resurser på svältkatastrofen i södra Afrika. Sverigedemokraterna vill utöver nuvarande humanitära bistånd satsa 1,4 miljarder öronmärkta kronor på insatser i svältdrabbade delar av Afrika. Varje insats som kan rädda barns liv och bidra till en normal utveckling är viktig. Detta borde prioriteras högre i dagens bistånd.

Fru talman! Under tusentals år har minoriteter i Irak, däribland kristna, bebott Nineveslätten i forntida assyriska riket. De senaste åren har antalet boende i området minskat drastiskt. Islamiska staten fördrev eller mördade ett stort antal människor. Man tog över deras tillgångar och förstörde deras hus, kyrkor och infrastruktur. Tusentals år gamla och ovärderliga kulturskatter förstördes.

Terrororganisationen IS har nu fördrivits från området, men det mesta är lagt i ruiner. Trots detta vill många människor flytta tillbaka till sina hem och försöka bygga upp ett liv igen. Hus, kyrkor, sjukhus, skolor, vägar, elektricitet och det mesta av infrastrukturen behöver återuppbyggas.

Prot. 2017/18:72

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Här görs alldeles för lite, och regeringen borde stötta minoriteterna som bor på Nineveslätten att behålla sin identitet, verka för ökat självstyre samt bidra till återuppbyggnaden efter islamisternas fruktansvärda härjningar.

Just att skapa förutsättningar för återuppbyggnad i ett land som har varit drabbat av krig är något Sverigedemokraterna vill prioritera än mer i biståndet. Vi menar att biståndet också kan bidra till frivillig återvandring i ökad utsträckning. Många människor vill återvända när säkerhetsläget tillåter men har inte den ekonomiska möjligheten. Med rätt stöd kan personer som återvänder bidra till exempelvis uppstart av företag och välfärd eller andra viktiga insatser. Utan stöd för återuppbyggnad efter ett krig ökar risken för att nya konflikter blossar upp.

Regeringen prioriterar dock annat i sin biståndsbudget, bland annat en strategi fram till 2019 för Palestina på 1 ½ miljard kronor. Delar går till palestinska myndigheten som uppmuntrar och belönar terrorism och sprider antisemitism, vilket visar på att regeringen inte har någon trovärdighet när det gäller att sätta ned foten mot terrorism och antisemitism.

Som tidigare har nämnts i dag har Amnesty nyligen kommit med en rapport som visar att palestinska myndigheten har begått allvarliga övertramp vad gäller yttrandefriheten. Det handlar om arresteringar, våld och beslagtagna utrustning. Hamas har tagit fast och torterat en aktivist på grund av att han i ett inlägg i sociala medier har kritiserat elkrisen.

Sverigedemokraterna var under lång tid det enda partiet som motionerade om och år efter år klagade på problemen, utan att någon annan i utskottet ville erkänna dem. De röstade i stället ned våra reservationer. Den senaste tiden har fler partier äntligen vaknat och börjat se problemen. Det gäller även andra problem i samhället som SD har påtalat under lång tid.

Eftersom det nu är populärt att anamma Sverigedemokraternas politik hoppas jag att fler partier anammar vår biståndspolitik, så att vi kan göra verklighet av den och förbättra situationen för många människor i världen samt stoppa bistånd som är rent skadligt.

(Applåder)

Anf. 159 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Fru talman! Över hela Etiopien knyter miljoner och åter miljoner människor sina händer. De korsar sina händer på det sätt som jag nu visar för kammarens ledamöter för att demonstrera för demokrati, frihet, rättvisa och framför allt sina grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter.

Den etiopiska regimen har visat ett hårdnackat förtryck av sina medborgare. Under december, januari och februari har hundratals människor blivit dödade. Det är inte enbart dödande av den egna befolkningen som sker. Många människor försvinner också. En del av dem hamnar i ökända fångelser. Vi borde se dem som samvetsfångar. Därför kan vi inte heller vara tysta när detta pågår.

Fru talman! Jag ska nu läsa upp namnen på nio politiker, sju journalister och tio människorättsaktivister: Andargachew Tsige, Yonatahn Tesfaye, Tefera Mamo, Asaminew Tsige, Demeke Zewdu, Emawayesh Alemu, Andualem Arage, Kenfe Michael Debebe, Dejene Tafa, Eskinder Nega, Woubshet Taye, Alemu Teshome, Mamuye Diro, Getachew Worku, Solomon Kebede, Nigist Yirga, Ahmedin Jebel, Ahmed Mustafa, Sena

Solomon, Dirribine Ittana, Urgee Abebe, Liban Warioa, Kedir Shakur Music, Mesfin Abebe, Gebreyesus Kidane och Zerhiun Gebregziabher.

De hålls fängslade på orättfärdiga grunder. De är modiga människor som har ägnat kvällar, helger, dagar och nätter åt att göra Etiopien till ett bättre land att leva i och därmed till att göra världen något mer demokratisk. De här människorna får representera alla de andra tusentals som sitter fängslade i etiopiska fängelser och vars enda brott är att de har krävt demokrati och mänskliga rättigheter.

Etiopien har i dag en mycket orättfärdig politik. Regimen i Etiopien säger sig vara beredd att släppa en del av dessa fångar om de undertecknar ett papper där det står att de är terrorister. Vårt budskap till den etiopiska regimen är tydligt: Släpp de politiska fångarna, utan motkrav på att de ska signera papper där de måste erkänna än det ena än det andra!

De här personerna och de som kämpar med dem, i Sverige och i andra delar av världen men framför allt i Etiopien, ska veta att trots att den etiopiska regimen har tystat dem för tillfället ser vi till att deras röster fortsätter att höras. Vi kämpar också för att deras röster ska höras snart igen. Det är viktiga röster i Etiopien. Det är allas vårt ansvar.

Etiopien kanske kommer att falla samman en dag. Då vilar ansvaret tungt på det styrande partiet, TPLF. Enligt den etiopiska statstelevisionen i går pågår just nu stora demonstrationer och generalstrejk i Addis Abeba. Transportsektorn och näringslivet är helt lamslaget för tillfället.

En kollapsad stat i Etiopien skulle kunna innebära ytterligare laglöshet och inbördeskrig på ett redan turbulent och fragmenterat Afrikas horn, och det kommer att medföra att miljoner människor ger sig av på flykt. Det bör ses som säkerhetsrisk för både Sverige och Europa.

Vägen framåt vore att exempelvis stödja demokratiska grupper som verkar för en fredlig lösning, till exempel Ethiopian National Movement som verkar för inkluderande politisk ordning i landet. Om vi inte agerar nu kan det snart vara för sent.

Jag har en sista uppmaning till Etiopiens regering: Ersätt bullets med ballots! Ersätt kulor med valsedlar! Alla folks frihet, hela världens fred! (Applåder)

Anf. 160 PÅL JONSON (M):

Fru talman! Kofi Annan lär vid något tillfälle ha sagt: Säkerhet är som luft. När du har det tänker du inte på det. Men så fort det försvinner finns det ingenting annat du hellre vill ha och gärna vill ha tillbaka.

Det är nog därför vi alla i den här kammaren, oavsett partifärg, försöker förstå och förbereda oss för en omvärld som har blivit väsentligt mer oförutsägbar och just osäker, på ett sätt som få av oss trodde för ungefär fem år sedan.

Inte sedan kalla krigets slut har säkerhetsproblemen för Sverige och Europa varit så många och svåra som de är just nu. Europa omges av en löpeld av konflikter, från Medelhavet i söder genom Mellanöstern och Kaukasus till Donbass i öster och upp till Ishavet i norr. Vi ser också ett Europa där Ryssland använder militärt våld för att rita om de europeiska gränserna och i andra fall agerar i skymningslandet mellan den totala freden och det totala kriget genom olika hybridmetoder.

Prot. 2017/18:72

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Om Sverige på allvar vill stärka säkerheten i Europa behöver vi göra det tillsammans med andra, främst inom EU och tillsammans med Nato.

Det är därför bra för Sverige att osäkerheten när det gäller Nato och EU:s framtid har minskat under det senaste året. President Donald Trump har emellanåt uttryckt sig nyckfullt om det amerikanska engagemanget i Nato. Men Pentagon har under det senaste året faktiskt tredubblat sitt stöd för europeisk säkerhet, genom det som heter European Deterrence Initiative. Den amerikanska militära närvaron har ökat på den europeiska kontinenten, och det är bra för freden i Europa.

Arbetet med att stärka Natos närvaro i de baltiska länderna och Polen har gått snabbare än väntat. Det finns numera en internationell stridsgrupp i alla de länderna. Oavsett om Sverige är medlem i Nato eller är partner till Nato är det av centralt svenskt säkerhetsintresse att Nato är och förblir starkt och trovärdigt.

Även sammanhållningen inom EU har stärkts det senaste året, trots eller kanske till och med tack vare brexit. Påståendet om att brexit skulle smitta har kommit på skam. EU har fyra år i rad lyckats hålla en enad linje när det gäller sanktionerna mot Ryssland på grund av den illegala annekteringen av Krim. Det är viktiga framsteg.

EU:s försvarspolitik har gjort större framsteg de senaste tio månaderna än vad som gjorts de senaste tio åren. På det området växer nya samarbeten fram inom försvarsforskning, försvarsindustrifrågor och gemensam upphandling av försvarsmateriel.

Fru talman! EU:s försvarssamarbete befinner sig med andra ord i en mycket formbar period. Rätt utformat kan detta samarbete stärka EU:s möjligheter att ta större ansvar för internationell fred och säkerhet. Men tyvärr har regeringen ofta backat in i det samarbetet. Man har hållit emot och kritiserat när nya förslag har kommit upp inom ramen för EU:s försvarspolitik.

Det är olyckligt, eftersom det finns förutsättningar för Sverige att spela en mer central roll inom det politikområdet. Sverige är det enda landet i EU som under det senaste årtiondet har deltagit i alla EU:s krishanteringsinsatser. Vi har starka försvarsmyndigheter som FOI och FMV, som har internationellt gott renommé. Och vi är ett av en handfull länder i världen som kan bygga såväl stridsflygplan, ubåtar och ytstridsfartyg som stridsfordon. Sådant ska ge inflytelsevaluta vid förhandlingsbordet.

Men om Sverige verkligen ska forma EU:s försvarssamarbete krävs det också att vi är konstruktiva och handlingskraftiga, att vi har förmågan att bygga upp politiska allianser med viktiga länder inom EU och framför allt att vi vet vad vi vill åstadkomma med EU:s försvarssamarbete. Här tycker jag faktiskt att regeringen är svaret skyldig.

Cybervärlden känner inga gränser, och de geografiska avstånden spelar ingen roll inom denna domän. Därför behövs det ett starkare internationellt samarbete på detta område.

Under början av 2017 fick vi lära oss att det amerikanska presidentvalet utsatts för allvarliga cyberintrång från Ryssland.

Senare under samma år såg vi även ryska informationsoperationer riktade mot de franska, tyska och italienska valen. Detta är inget annat än angrepp direkt riktade mot den europeiska demokratins hjärta. Det vore aningslöst att förutsätta att det svenska valet i september skulle vara fredat från den här typen av operationer.

Både EU och Nato bedriver arbeten med att bemöta desinformation och propaganda genom olika former av centrum. Sverige bör arbeta för att fördjupa samarbetet mellan EU och Nato på det här området och fortsätta att ha svensk personal inom både EU-centrum och Natocentrum som arbetar med att bekämpa desinformation och propaganda.

Avslutningsvis, fru talman: Det är bara tillsammans med andra länder som vi också kan påverka enorma företag som Facebook, Twitter och Google att ta sitt ansvar när de här plattformsekonomierna blir verktyg för att sprida desinformation, falska nyheter och propaganda.

Det har EU gjort framgångsrikt när det gäller att få dessa företag att bekämpa hatbrott på nätet. Men mycket arbete återstår också för att stärka informationssäkerheten kopplat till fria och allmänna val i Europa.

Anf. 161 EMILIA TÖYRÄ (S):

Fru talman! Under dagens debatt har vi fått ta del av många vittnesmål från olika resor, och jag tänkte fortsätta på det inslagna spåret. Min resa innebär dock inga flygresor, ingen flygplatsväntan och inte heller evinnerliga köer till passkontroller. Mitt utrikespolitiska inlägg i denna debatt kommer ta sin avstamp i Maunu, dit man kommer genom att färdas på Sveriges nordligaste allmänna väg.

Maunu ligger i den del av världen som ibland benämns Arktis. Vi har vant oss vid att höra om svältande isbjörnar, krympande istäcken och högre temperaturer så fort ordet Arktis nämns.

Fru talman! I sommar fyller jag 33 år. Under min uppväxt har vårvintrarna tillbringats i Maunu. Jag minns kalla, klara nätter med norrsken som spelar över himlen. Jag minns besök på utedass som inte varade särskilt länge – av ren självbevarelsedrift. Jag minns dagar utomhus med snö, sol och t-shirtar.

Vårvintrarna var längre då. Nätterna var kallare och isarna gick att färdas på under en längre del av året. Jag inser att de minnen som mina syskonbarn i dag får också kommer präglade en annan verklighet än den som de möter när de ska fylla 33.

Klimatförändringarna är här nu. Krisen politikerna pratade om långt innan jag ens blivit medlem i ett politiskt parti är här nu. Temperaturförändringarna är här nu.

Jag är ett vittne till förändringarna som har skett. Hör också på renskötarna, turistföretagarna och pimpelfiskarna! Undersök prognoserna för det globala frölagret på Svalbard och se på instagramuppdateringar av Paul Nicklen!

Fru talman! Förändringarna är här nu. Att inte tidigare generationer har gjort mer kan vi beklaga, men det hjälper oss inte i dag. I dag måste vi göra det som vi i dag kan göra. Vi har möjligheten, skyldigheten men också inget annat val.

För mig handlar det om skiddagar i solen och tillgången till torkat renkött – en kultur som riskerar att decimeras. För en annan handlar det om att hela ens samhälle spolats bort. För boende i Longyearbyen handlar det om att inte längre beväpna sig vid expeditioner, för isbjörnarna är inte längre ett hot eller ens en verklighet.

Fru talman! Samhället går att förändra, och det är väl också därför som vi alla befinner oss här i dag. Vi har en drivkraft att vilja göra just det. Jag vill fortsätta att åka skidor och jag vill mötas av beväpnade turguider på

Svalbard. Förändringarna är här och nu, och vi har inget annat val än att ta dem på allvar.

(Applåder)

Anf. 162 MARIE-LOUISE RÖNNMARK (S):

Fru talman! 65 miljoner människor på flykt. Konflikter och förtryck måste få ett slut. Samarbete och det öppna samhället. Nej till Nato. Mot kärnvapen. Ja till multilateralism. Kvinnor behövs för en fredligare värld.

Så vill vi socialdemokrater möta framtiden – detta var i rubrikform, fru talman.

Sveriges röst behövs i världen för demokrati, för jämställdhet och för vårt bistånd som uppgår till 1 procent av vår bruttonationalinkomst. Vår ständiga närvaro är vår styrka.

Att utrikesministern driver och lyfter den feministiska utrikespolitiken är avgörande. Att kvinnor är förbisedda när det gäller resurser, representation och rättigheter kan aldrig nog understrykas. Det måste förändras.

Vi kan nu se resultatet av att när kvinnor sitter vid förhandlingsbordet i fredsförhandlingar görs det framsteg. Så vår utrikesminister och vi andra fortsätter på den vägen.

Fru talman! Min nästa fråga som jag vill gå in på handlar faktiskt om Arktis och arktiskt forum.

EU-kommissionen har under 2017 genomfört en samrådsprocess för att fördjupa den policy som antogs 2016. Nästa steg i utvecklingen av EU:s arktiska politik är att etablera och finansiera ett årligt återkommande arktiskt forum med EU-institutioner, medlemsländer, arktiska stater och regioner, urfolk samt näringslivsföreträdare.

Målet är ökad effektivitet, samsyn och nytta med EU:s insatser för att utveckla det europeiska Arktis. Hållbar utveckling, innovation, tillväxt, sysselsättning och framför allt EU:s regionalpolitik kommer att stå i fokus. Det är genom dessa verktyg som EU får legitimitet och kan bidra till den hållbara utvecklingen av Arktis.

Jag hoppas nu att vår utrikesminister är beredd att driva frågan om att detta arktiska forum förläggs till norra Sverige där Arcum är en viktig forskningsmiljö.

Jag har gått från det stora till det ännu större, det vill säga till den arktiska frågan.

(Applåder)

Anf. 163 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Jag har följt den utrikespolitiska debatten i dag, och det har varit väldigt intressant. Den svenska regeringens utrikespolitik har ju inte i alla delar varit tydlig under den senaste tiden. Det blev kanske allra mest uppenbart i januari i Sälen. Utrikesministern hade en uppfattning om säkerhetspolitiken och Försvarsberedningens arbete. Statsministern hade en annan uppfattning, och försvarsministern hade en tredje uppfattning. Det var till och med så att utrikesministern kallade ledamöterna i den viktiga Försvarsberedningen för ni i den där gruppen. På så sätt sågade hon hela innehållet, uppfattningarna och formuleringarna.

Däremot gläds jag över att utrikesministern i dag var väldigt tydlig när det gäller kritiken mot Ryssland för deras aggressioner i Ukraina och deras illegala annektering av Krim. Möjligtvis saknade jag viss kritik av den

ryska regimens förtryck gentemot sin egen befolkning – gentemot civilbefolkningen, civilrättsliga organisationer, den politiska oppositionen, hbtq-aktivister och annat. Där tror jag att det är viktigt att vi är tydliga. Men jag är ganska säker på att vi egentligen inte står långt ifrån varandra i den frågan, utan att vi alla fördömer detta.

Något som saknades i utrikesdeklarationen för första gången på mycket lång tid, kan jag tycka, var uttryck för att det östliga partnerskapet är en viktig del som Sverige inte bara bör följa. Det är ett initiativ som togs av dåvarande utrikesminister Carl Bildt i Sverige och Radek Sikorski i Polen och som sätter fokus på de här frågorna och den här regionen.

Ett land som inte nämndes över huvud taget i dagens utrikespolitiska deklaration, inte med ett enda ord, var Vitryssland, Europas sista diktatur, ett land där befolkningen – oppositionen, frihetsförsvarare och andra – får sina mänskliga rättigheter kränkta varje dag. Detta är ett steg i fel riktning av regeringen, och jag hoppas att man vänder tillbaka och lyfter fram de här frågorna tydligare. I dag nämndes bara det östliga partnerskapet i en liten bisats i hela dokumentet. Det ser jag som allvarligt.

Därtill nämndes inte heller något om den ökade och eskalerade demokratiska kollapsen i ett annat odemokratiskt land, nämligen Azerbajdzjan. Jag tror att det är viktigt att Sverige enat är mycket tydligt mot regimer som Lukasjenkoregimen i Vitryssland och Alijevregimen i Azerbajdzjan.

Alliansen och Socialdemokraterna brukar i grunden ha en ganska tydlig gemensam ståndpunkt i många av de här frågorna, men det spelar också roll var man lägger betoningen och var fokus ligger. Jag hoppas att utrikesministern framdeles än tydligare kommer att visa sitt stöd för frihetsförsvarare i de här länderna och tydligt fördöma regimerna i såväl Vitryssland och Azerbajdzjan som andra länder där befolkningen förtrycks.

(Applåder)

Anf. 164 CARL SCHLYTER (MP):

Fru talman! Alla här är överens om vikten av säkerhet. Det har pratats om det hela dagen. Många har betonat vikten av den militära säkerheten. Därför tycker jag att det kunde vara bra att avsluta debatten med att tala om grunden för att möta hot. Risken att invaderas av klimatförändringar och hoten från dem är större än hoten att invaderas av främmande arméer. Men det spelar inte så stor roll vilka av dessa hot man ska bemöta. Taktiken är alltid densamma: Man bygger upp en resiliens mot hoten.

Militärer är inte det första försvarsledet, utan det sista. All säkerhet börjar med att man bygger upp ett samhälle som är tåligt och skyddsvärt. Det är ingen idé att försvara vårt land om vi tränar på att bomba sönder Vättern så att vi inte har något dricksvatten. Vättern ska vara värt att försvara. Det är ingen idé att försvara ett land om vi själva förstör det med miljöförstöring och enorma sociala klyftor som slår sönder landet inifrån. Ett land måste hålla ihop socialt och ekologiskt och vara ekonomiskt hållbart. Därför ska vi ha lokal livsmedelsförädling. Vi ska ha solceller på varje tak, inte ett kärnkraftverk som kan slås ut. Vi ska inte ha en källare i Norrköping som om den översvämmas slår ut tågtrafiken på hela Södra stambanan i flera dagar. Man måste bygga in möjligheter att få samhället att fungera när smartphonen slutar fungera.

Detsamma gäller globalt. Vi måste ha civila insatsstyrkor, som EU redan 1999 bestämde att vi skulle bygga upp, vilket vi dock ännu inte har

gjort. Den första försvarslinjen för fred är den svenska byråkraten, inte soldaten. Det är vad vi behöver skicka ut runt om i världen: en livsmedelstekniker som ser till att maten inte förstörs och som hindrar hungersnöd och upplopp, en skattetekniker som ser till att härskaren inte får alla pengar från folket utan att de delas ut och skapar jämställdhet och välfärd, en domare som hjälper ett land att bygga upp ett rättssystem, så att människor kan känna sig trygga och inte måste ta vapen i hand för att ta sig vad de behöver. *Det* är den första försvarslinjen.

Och vi är inte ensamma. Albert Einstein Institution i USA och Gene Sharp – alla har de kommit med medel för att bygga upp fred. Jag vill se de europeiska fredsstyrkorna, och jag vill se Sverige i främsta rummet. Om man tränar boxning blir man bra på att boxas. Men om man tränar yoga eller jujutsu klarar man av att undvika en attack, att hindra en attack och att få människor att tänka på någonting annat än en attack. Vi behöver bli bättre på jujutsu och yoga i utrikespolitiken.

Slutligen måste vi tala om kärnvapen. En demokratisk stat kan inte ha kärnvapen. I alla andra krig i historien har härskarna behövt vara rädda för att soldaterna gör uppror. Om de ges vansinniga order säger de till slut nej. Det blir omöjligt att fortsätta ett krig när folkets lidande blir för stort och man vägrar att lyda order. Men med kärnvapen finns inga sådana möjligheter. På några minuter ska några få gubbar bestämma att miljoner andra ska dö, och ingen annan hinner reagera. Man hinner inte kontrollera informationen. Det begås ett folkrättsbrott som är historiskt utan att någon kan stoppa det. Kärnvapen ska bort!

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 24 januari justerades.

§ 3 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Birgitta Ohlsson* (L) av sagt sig uppdraget som ledamot i utrikesutskottet från och med den 15 februari.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 4 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Liberalernas riksdagsgrupp anmält Fredrik Malm som ledamot i utrikesutskottet.

Tredje vice talmannen förklarade vald *från och med den 15 februari* till

ledamot i utrikesutskottet
Fredrik Malm (L)

§ 5 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Prot. 2017/18:72
14 februari

Tredje vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2017/18:23 för tisdagen den 16 januari i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från finansutskottet.

§ 6 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2017/18:374

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:374 Flygförbindelse Mora–Arlanda
av Peter Helander (C)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 6 mars 2018 i ett gemensamt svar med interpellation 2017/18:367.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 13 februari 2018

Näringsdepartementet

Tomas Eneroth (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

§ 7 Anmälan om återkallelse av proposition

Tredje vice talmannen meddelade att regeringen genom skrivelse 2017/18:97 återkallat prop. 2017/18:18 *Läsa, skriva, räkna – en åtgärds-
garanti*.

Skrivelsen lades till handlingarna.

§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2017/18:88 till justitieutskottet

2017/18:92 till näringsutskottet

Redogörelse

2017/18:ÖN1 till konstitutionsutskottet

§ 9 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2017/18:AU5 Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat för-
troendeuppdrag och pension

Försvarsutskottets betänkande
2017/18:FöU3 Försvarspolitik

Justitieutskottets betänkanden
2017/18:JuU11 2017 års redogörelse för tillämpningen av lagen om sär-
skild utlänningskontroll
2017/18:JuU12 Genomförande av oskuldspresumtionsdirektivet

§ 10 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Redogörelser
2017/18:VPN1 Verksamhetsredogörelse för Valprovsningsnämnden 2017
2017/18:RAN1 Verksamhetsredogörelse för Riksdagens ansvarsnämnd
2017

§ 11 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 13 februari

2017/18:376 Anslag för vägunderhåll

av *Jessica Rosencrantz* (M)
till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

2017/18:377 Exitskatten

av *Helena Bouveng* (M)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2017/18:378 Odemokratiska påverkansmetoder

av *Johan Hultberg* (M)
till kultur- och demokratiminister *Alice Bah Kuhnke* (MP)

2017/18:379 Välfärdsutredningen

av *Lotta Finstorp* (M)
till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

2017/18:380 De nya amorteringskraven

av *Isabella Hökmark* (M)
till statsrådet *Per Bolund* (MP)

§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Prot. 2017/18:72

14 februari

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 13 februari

2017/18:771 Basårutbildningarnas fortlevnad

av *Christer Nylander* (L)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2017/18:772 Skriftlighetskrav vid lottförsäljning via telefon

av *Robert Hannah* (L)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2017/18:773 Framtiden för polisutbildningen i Umeå

av *Roger Haddad* (L)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:774 Vinterväghållningen i Sverige

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:775 Försäljning av snus på internet

av *Sofia Fölster* (M)

till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:776 Åtgärder mot de växande köerna inom BUP

av *Saila Quicklund* (M)

till socialminister Annika Strandhäll (S)

§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 13 februari

2017/18:705 Ungdomsarbetslösheten

av *Jan Ericson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2017/18:714 Omlokaliserade myndigheters ansvar att främja regional forskning och utveckling

av *Pål Jonson* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2017/18:710 Den nya mobillagen

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:713 Polisens kommunikationsutrustning

av *Sten Bergheden* (M)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:721 Handhållen kommunikationsutrustning i trafiken

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:736 Skattemedel till Ibn Rushd

av *Markus Wiechel* (SD)

till statsrådet Anna Ekström (S)

Prot. 2017/18:72
14 februari

2017/18:727 Lantmäteriets roll

av *Lotta Finstorp* (M)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2017/18:728 Lantmäteriet som hinder för bostadsbyggande

av *Johanna Haraldsson* (S)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2017/18:731 Tågförseeningarna i Skåne

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:732 SJ och dess konkurrenter

av *Boriana Åberg* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2017/18:733 Konkurrens på lika villkor

av *Boriana Åberg* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2017/18:740 Upprustning av Bohusbanan

av *Lars-Arne Staxäng* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:754 EU-dragbilar med två axlar

av *Jasenko Omanovic* (S)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 14.59.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 62 (delvis),

av förste vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 143 (delvis) och

av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

JOHAN WELANDER

/Olof Pilo

Välkomsthälsning	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
§ 1 Utrikespolitisk debatt	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	6
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	7
Anf. 5 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	7
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	8
Anf. 7 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	8
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	8
Anf. 9 MARKUS WIECHEL (SD) replik	9
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	9
Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	9
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	10
Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	10
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	11
Anf. 15 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik.....	11
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	11
Anf. 17 YASMINE POSIO NILSSON (V) replik.....	12
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	12
Anf. 19 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	13
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	13
Anf. 21 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	14
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik.....	14
Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	15
Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik.....	15
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	16
Anf. 27 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	16
Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	18
Anf. 29 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	19
Anf. 30 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	19
Anf. 31 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	19
Anf. 32 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	20

Anf. 33	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	20
Anf. 34	MARKUS WIECHEL (SD) replik	20
Anf. 35	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	21
Anf. 36	VALTER MUTT (MP) replik	21
Anf. 37	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	22
Anf. 38	VALTER MUTT (MP) replik	22
Anf. 39	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	22
Anf. 40	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik	23
Anf. 41	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	23
Anf. 42	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik	24
Anf. 43	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	24
Anf. 44	MARKUS WIECHEL (SD)	25
Anf. 45	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	27
Anf. 46	MARKUS WIECHEL (SD) replik	27
Anf. 47	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	27
Anf. 48	MARKUS WIECHEL (SD) replik	28
Anf. 49	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	28
Anf. 50	MARKUS WIECHEL (SD) replik	28
Anf. 51	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	29
Anf. 52	MARKUS WIECHEL (SD) replik	29
Anf. 53	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	29
Anf. 54	MARKUS WIECHEL (SD) replik	30
Anf. 55	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	30
Anf. 56	MARKUS WIECHEL (SD) replik	30
Anf. 57	VALTER MUTT (MP)	30
Anf. 58	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	32
Anf. 59	VALTER MUTT (MP) replik	33
Anf. 60	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	33
Anf. 61	VALTER MUTT (MP) replik	33
Anf. 62	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	34
Anf. 63	VALTER MUTT (MP) replik	34
Anf. 64	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	34
Anf. 65	VALTER MUTT (MP) replik	35
Anf. 66	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik	35
Anf. 67	VALTER MUTT (MP) replik	35
Anf. 68	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik	36
Anf. 69	VALTER MUTT (MP) replik	36
Anf. 70	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	36
Anf. 71	VALTER MUTT (MP) replik	37
Anf. 72	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	37
Anf. 73	VALTER MUTT (MP) replik	37
Anf. 74	SOFIA DAMM (KD) replik	38
Anf. 75	VALTER MUTT (MP) replik	38
Anf. 76	SOFIA DAMM (KD) replik	38
Anf. 77	VALTER MUTT (MP) replik	39
Anf. 78	KERSTIN LUNDGREN (C)	39
Anf. 79	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	41
Anf. 80	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	41
Anf. 81	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	42

Anf. 82	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	42	Prot. 2017/18:72
Anf. 83	VALTER MUTT (MP) replik	42	14 februari
Anf. 84	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	42	-----
Anf. 85	VALTER MUTT (MP) replik	43	
Anf. 86	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	43	
Anf. 87	YASMINE POSIO NILSSON (V).....	43	
Anf. 88	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	45	
Anf. 89	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik.....	46	
Anf. 90	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	46	
Anf. 91	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik.....	47	
Anf. 92	SOFIA DAMM (KD) replik.....	47	
Anf. 93	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik.....	47	
Anf. 94	SOFIA DAMM (KD) replik.....	48	
Anf. 95	YASMINE POSIO NILSSON (V) replik.....	48	
Anf. 96	BIRGITTA OHLSSON (L).....	48	
Anf. 97	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	51	
Anf. 98	BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	51	
Anf. 99	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	52	
Anf. 100	BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	52	
Anf. 101	VALTER MUTT (MP) replik	52	
Anf. 102	BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	53	
Anf. 103	VALTER MUTT (MP) replik	53	
Anf. 104	BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	54	
Anf. 105	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	54	
Anf. 106	BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	54	
Anf. 107	SOFIA DAMM (KD)	55	
Anf. 108	VALTER MUTT (MP) replik	57	
Anf. 109	SOFIA DAMM (KD) replik.....	57	
Anf. 110	VALTER MUTT (MP) replik	57	
Anf. 111	SOFIA DAMM (KD) replik.....	58	
Anf. 112	KENNETH G FORSLUND (S)	58	
Anf. 113	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	58	
Anf. 114	KENNETH G FORSLUND (S) replik	59	
Anf. 115	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	59	
Anf. 116	KENNETH G FORSLUND (S) replik	59	
Anf. 117	SOFIA ARKELSTEN (M).....	59	
Anf. 118	BJÖRN SÖDER (SD) replik	61	
Anf. 119	SOFIA ARKELSTEN (M) replik.....	61	
Anf. 120	BJÖRN SÖDER (SD) replik	62	
Anf. 121	SOFIA ARKELSTEN (M) replik.....	62	
Anf. 122	BJÖRN SÖDER (SD)	62	
Anf. 123	ANDERS ÖSTERBERG (S) replik.....	64	
Anf. 124	BJÖRN SÖDER (SD) replik	64	
Anf. 125	ANDERS ÖSTERBERG (S) replik.....	64	
Anf. 126	BJÖRN SÖDER (SD) replik	64	
Anf. 127	EMMA NOHRÉN (MP)	65	
Anf. 128	LOTTA JOHNSON FORNARVE (V).....	66	
Anf. 129	FREDRIK MALM (L)	68	
Anf. 130	LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik	70	

Anf. 131 FREDRIK MALM (L) replik.....	70
Anf. 132 LOTTA JOHANSSON FORNARVE (V) replik	70
Anf. 133 FREDRIK MALM (L) replik.....	70
Anf. 134 OLLE THORELL (S)	71
Anf. 135 BJÖRN SÖDER (SD) replik	72
Anf. 136 OLLE THORELL (S) replik	72
Anf. 137 BJÖRN SÖDER (SD) replik	73
Anf. 138 OLLE THORELL (S) replik	73
Anf. 139 FREDRIK MALM (L) replik.....	73
Anf. 140 OLLE THORELL (S) replik	74
Anf. 141 FREDRIK MALM (L) replik.....	74
Anf. 142 OLLE THORELL (S) replik	74
Anf. 143 MARGARETA CEDERFELT (M).....	75
Anf. 144 HÅKAN SVENNELING (V)	76
Anf. 145 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik	78
Anf. 146 HÅKAN SVENNELING (V) replik	78
Anf. 147 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik	78
Anf. 148 HÅKAN SVENNELING (V) replik	78
Anf. 149 FREDRIK MALM (L) replik.....	79
Anf. 150 HÅKAN SVENNELING (V) replik	79
Anf. 151 FREDRIK MALM (L) replik.....	79
Anf. 152 HÅKAN SVENNELING (V) replik	80
Anf. 153 PYRY NIEMI (S).....	80
Anf. 154 GÖRAN PETTERSSON (M)	82
Anf. 155 KENT EKEROTH (SD).....	82
Anf. 156 KRISTER ÖRNFJÄDER (S)	84
Anf. 157 SOTIRIS DELIS (M)	85
Anf. 158 JULIA KRONLID (SD).....	87
Anf. 159 ANDERS ÖSTERBERG (S).....	88
Anf. 160 PÅL JONSON (M).....	89
Anf. 161 EMILIA TÖYRÄ (S)	91
Anf. 162 MARIE-LOUISE RÖNNMARK (S)	92
Anf. 163 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	92
Anf. 164 CARL SCHLYTER (MP).....	93
§ 2 Justering av protokoll	94
§ 3 Avsägelse	94
§ 4 Anmälan om kompletteringsval	94
§ 5 Anmälan om subsidiaritetsprövning	95
§ 6 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	95
§ 7 Anmälan om återkallelse av proposition	95
§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott	95
§ 9 Ärenden för bordläggning	96
§ 10 Bordläggning.....	96
§ 11 Anmälan om interpellationer	96
§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar	97
§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor	97
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 14.59.	98